

Hội nhập - Thế giới - 1

Nước Việt và thế giới

Hội nhập được thì cần gì Thoát Trung !

[Hội nhập - Nước Việt và Thế giới \(1\)](#)

[Đảng CSVN: Đu dây để xâm lược và đu dây để sống còn](#)

[Kênh đào Đế chế Phù Nam: “âm mưu thâm độc của Bắc Kinh”?](#)

[Từ đế chế Phù Nam – Khmer tới con kênh lịch sử Funan Techo của vương quốc Cam Bốt](#)

[Đại Vận Hà Phù Nam của Vương Quốc Cam Bốt – Âm mưu thâm độc của Bắc Kinh](#)

[Phù Nam Techo, con kênh lịch sử và những bước tiến hành dự án giữa triều đại cha và con](#)

[Việt Nam tìm cách hack điện thoại các quan chức và nhà báo Mỹ khi đàm phán nâng cấp quan hệ với Washington](#)

[VN ‘cố gắng cài phần mềm gián điệp vào điện thoại quan chức Mỹ và LHQ](#)

[Liên minh Châu Âu: Không chấp nhận việc Việt Nam cài phần mềm gián điệp theo dõi](#)

[Liên Âu : Khả năng Việt Nam tìm cách theo dõi lãnh đạo nước ngoài là « không chấp nhận được »](#)

[Một thời tạo điều kiện cho tự do ngôn luận tại Việt Nam, Facebook nay tiếp tay kìm hãm nó](#)

[Việt Nam yêu cầu các mạng xã hội dùng AI xóa nội dung ‘độc hại’](#)

[Người Việt kêu cứu từ 'bẫy lừa đảo' ở Myanmar](#)

[Người tị nạn Việt Nam vượt biên vào Anh sẽ bị chuyển sang Châu Phi](#)

[Nhiều lao động thời vụ Việt Nam ở Hàn Quốc bỏ trốn](#)

[Pháp bắt đầu xét xử nhóm buôn lậu trong vụ 39 người Việt chết trong xe tải ở Anh](#)

[Pháp xét xử đường dây đưa người Việt vượt biên trái phép sang Anh](#)

[Pháp kết án 18 người trong vụ 39 người Việt chết trên đường vượt biên vào Anh](#)

[Vụ án “chiếc xe tử thần”: Hai người Việt bị kết án 10 năm tù tại Paris](#)

[Bi tù 10 năm vì 'giấu dân Việt trong sofa' đưa từ Pháp sang cảng Newhaven ở Anh](#)

[Điều tra của BBC về thảm cảnh 400 lao động VN do công ty TQ đưa sang Serbia](#)

[Đoàn lao động Việt được tuyển sang Hungary ‘trốn ngay từ sân bay Budapest’](#)

[Nhiều người muốn biểu tình vì Đại sứ quán Việt Nam ở Nhật Bản thiếu minh bạch](#)

[Kỳ kèo 2021 đạt 14 tỷ USD, Chủ tịch nước đọc thơ: "Quê hương đất mẹ đề huề mong con!"](#)

[Đảng CSVN: Đu dây để xâm lược và đu dây để sống còn](#)

Capture à partir de : [baotienngdan](#)

Đào Tăng Dực

14-10-2023

Duyệt lại thế chiến lược cổ kim giữa các quốc gia Á châu tiếp cận Trung Quốc, thì một sự thật không thể chối cãi hiện ra trước mắt. Đó là, nếu muốn sống còn thì phải cường thịnh hơn quốc gia thực dân

này. Chân lý này áp dụng cho các dân tộc Tây Tạng, Mông Cổ, Tân Cương, Mãn Thanh, Nhật Bản, Triều Tiên, Đài Loan, Bhutan, Nepal, Ấn Độ, Hàn Quốc, Bangladesh, Miến Điện, Lào và nhất là Việt Nam.

Thật vậy, trừ khi các dân tộc trên cường thịnh hơn TQ, nếu không thì nguy cơ mất chủ quyền, hoặc mất lãnh thổ và thậm chí còn vong quốc là vô cùng hiện thực.

Những dân tộc khôn ngoan và sáng tạo, canh tân, cải tổ, dân chủ hóa và cường thịnh qua mặt TQ như Nhật Bản, Nam Hàn và Đài Loan thì không những bảo vệ được chủ quyền mà còn vươn lên trên vòm trời Đông Á như những con rồng của thời đại.

Một trong những trọng tội của ông Hồ Chí Minh và đảng CSVN đối với dân tộc là buông bỏ nền văn hóa Việt Tộc ngàn đời và cam tâm làm học trò ngoan của hai trường phái ý thức hệ Mác – Lê: đó là trường phái Stalin và trường phái Mao Trạch Đông.

Theo ông Hồ thì ông không có và không cần có tư tưởng gì cả vì đã có bác Stalin và bác Mao Trạch Đông suy nghĩ dùm cả rồi. Các đệ tử của ông Hồ như Tố Hữu thì qua “bác Hồ” chỉ thấy hình ảnh “bác Stalin”, khi Stalin chết thì khóc lóc còn hơn cha mẹ tổ tiên 3 đời của mình chết nữa. Một đệ tử khác là Chế Lan Viên thì qua “bác Hồ” chỉ thấy hình ảnh của “bác Mao” qua 2 câu thơ lưu xú cho đời:

*“Bác Mao không ở đâu xa
Bác Hồ ta đó chính là bác Mao”*

Cũng chính vì thiếu tư duy sáng tạo và tâm lý phục tùng Liên Xô cũng như CSTQ, mà đất nước chúng ta mới tang thương, nội chiến huynh đệ tương tàn, những trại tập trung cải tạo theo Cộng sản Liên Xô, những cuộc đấu tố giai cấp, cải cách ruộng đất, nhân văn giai phẩm toàn rập khuôn Nga và Tàu, hủy diệt nguyên khí của dân tộc.

Đảng CSVN như một bầy khỉ hung ác, chỉ giỏi nhất là đu dây từ xưa cho đến bây giờ, nhất là trong hai giai đoạn quan trọng của lịch sử:

Giai đoạn thứ nhất là đu dây trong thời kỳ xung đột ý thức hệ giữa CSLX và CSTQ từ năm 1961 đến năm 1976, chấm dứt với cái chết của Mao Trạch Đông.

Giai đoạn thứ nhì là đu dây trong thời kỳ tranh cường giữa Hoa Kỳ và CSTQ, kể từ ngày Tập Cận Bình nắm quyền ở TQ năm 2012 đến nay,

với 3 chủ trương quan trọng: Bá quyền trên Biển Đông, giới hạn dân chủ ở Hồng Kong và hăm dọa xâm chiếm đảo quốc Đài Loan.

Khi CSVN đu dây lần thứ nhất, giai đoạn này trùng hợp với những xung đột vũ trang biên giới Nga – Hoa đẫm máu. Thêm vào đó CSVN cũng đã phát động cuộc chiến xâm lược Miền Nam Việt Nam từ năm 1955 đến khi họ chiến thắng vào năm 1975. Dĩ nhiên họ không quan tâm đến những đổ máu của quân dân LX và TQ, mà ngay cả hy sinh hàng triệu quân dân của chính dân tộc Việt Nam, họ cũng không bận tâm.

Trong mắt của người cộng sản, không hề có yêu dân, yêu nước, cũng không hề yêu tổ quốc xã hội chủ nghĩa xa vời từ LX hay TQ, mà họ chỉ yêu quyền lực tuyệt đối, nhất là quyền lực tuyệt đối nở rộ trên cả hai miền đất nước Việt Nam.

Trong cuộc nội chiến này, phe Hoa Kỳ ủng hộ miền Nam đã minh định lập trường rằng, đây là một cuộc chiến thuần túy tự vệ. Hoa Kỳ không hề chủ trương bắc tiến để xâm chiếm lãnh thổ của CSVN. Trong khi đó, cả LX lẫn TQ minh định lập trường xâm lăng Nam tiến của CS miền Bắc. Chính vì thế, khi CSVN đu dây giữa LX và TQ thì bàn tay của họ luôn vững vàng, tự tin vì nếu không thành công, thì họ vẫn còn chỗ tựa miền Bắc và nếu thắng thì quyền lực tuyệt đối chỉ toàn diện hơn trên toàn cõi Việt Nam.

Trong khi đó, khi CSVN đu dây lần thứ nhì giữa Hoa Kỳ và TQ, thì hoàn toàn vắng bóng những xung đột vũ trang đẫm máu.

Một mặt, họ thừa thốt xin xỏ với CSTQ và sắp xếp cho chuyến công du Việt Nam sắp tới của Tập Cận Bình. Mặt khác họ đã đón tiếp TT Hoa Kỳ Joe Biden tháng 9 vừa qua và nâng cấp ngoại giao với Hoa Kỳ lên tầm Đối Tác Chiến Lược Toàn Diện.

Tuy nhiên bàn tay đu dây của họ lần này vô cùng run rẩy. Lý do là vì cuộc cách mạng tin học đã tặng họ nhiều đòn chí tử:

- 1.- Vứt ý thức hệ Mác Lê vào thùng phân thối tha của lịch sử qua sự sụp đổ của Liên bang Xô Viết và khối CS Đông Âu vào thập niên 1990.
2. Chọc thủng bức màn bưng bít thông tin của chế độ và khai mở kiến thức chính trị cho toàn dân, hội nhập với trào lưu dân chủ và nhân quyền của nhân loại.

3. Khai mở tâm thức của ngay chính các đảng viên mọi cấp và kẻ nội thù lớn nhất của đảng chính là hiện tượng tự diễn biến, tự chuyển hóa mà đảng trưởng Nguyễn Phú Trọng ngày đêm nguyên rủa.

4. Hiện tượng đồng sàng dị mộng giữa dân tộc và đảng. Thật vậy, trong khi toàn dân nức lòng đứng về phía Hoa Kỳ và các quốc dân chủ, thì đảng CSVN vẫn một lòng tư tưởng nương tựa vào đàn anh TQ, hầu duy trì quyền lực chính trị trên nhân dân.

Khi đối diện với thực tế như thế, CSVN biết rằng, nếu đu dây mà sẩy tay lần này thì đảng sẽ diệt vong. Nhân dân bị đàn áp thô bạo từ nhiều thập niên lúc nào cũng sẵn sàng vùng dậy. Hậu quả thật khó lường và đảng không còn bất cứ một hậu cần an toàn nào để ẩn náu như trước đây nữa.

Đu dây lần trước chỉ đơn thuần là để xâm lăng miền Nam và đu dây lần này mới thật sự là vì sự sống còn của đảng là thế.

[Kênh đào Đế chế Phù Nam: “âm mưu thâm độc của Bắc Kinh”?](#)

RFA

2023.10.16

Capture à partir de : [RFA](#)

Một người chèo thuyền trên sông Hậu, lưu vực Cần Thơ, Việt Nam, ngày 25/5/2022 (Ảnh minh họa)

REUTERS

[Nghe](#)

Dự án kênh đào “Funan Techo Canal” (“Kênh đào Đế chế Phù Nam”) của Campuchia đang nhận được sự quan tâm rộng rãi từ giới chuyên gia về sông Mekong nói chung và Đồng bằng Sông Cửu Long (ĐBSCL) ở Việt Nam nói riêng.

Tiếp theo bài phỏng vấn TS. Brian Eyler ở Stimson Center, RFA xin giới thiệu những phân tích của Kỹ sư Phạm Phan Long, Chủ tịch Viet Ecology Foundation- một Tổ chức Phi chính phủ (NGO) ở Hoa Kỳ, về đại dự án trên.

Dựa trên cơ sở phân tích các thông số kỹ thuật và thiết kế của đại dự án kênh đào này, ông Phạm Phan Long cho rằng đây là một bước đi chiến lược của Trung Quốc để đánh vào hạ lưu sông Mekong. Ông nhấn mạnh, do đó hai quốc gia Campuchia và Việt Nam cần hợp tác thay vì chia rẽ nhau để cùng bảo vệ môi trường sống cho chính mình.

RFA: Theo ông, dự án này có ý nghĩa gì với Campuchia? Trung Quốc liên quan như thế nào? Việt Nam có liên quan đến các thủ tục duyệt xét dự án này hay không?

Phạm Phan Long: Ủy ban sông Mekong quốc gia Campuchia đã công bố bản thông báo về kế hoạch đào kênh Phù Nam dưới tên Funan Techo Canal, dài 180 km, rộng 80 m tới 100 m, mực nước 4,7 m.

Kênh đào này bắt đầu từ sông Mekong, nối sang sông Bassac và hướng ra vịnh Thái Lan. Song song hai bên kênh sẽ có 200 km đường cao tốc kết nối các thị trấn. Khi có hạ tầng cơ sở, phương tiện giao thông và nguồn cung cấp nước, tiềm năng phát triển kinh tế đồng bằng Tây Nam của Campuchia sẽ vực dậy. Kênh Phù Nam đã được chính quyền Campuchia đánh giá có khả thi kinh tế rất cao.

Công ty quốc doanh China Communication Construction của Trung Quốc đã bí mật thực hiện nghiên cứu khả thi dự án này từ 2021. Công trình này sẽ được tài trợ bởi chương trình Vành đai Con đường (BRI) của Trung Quốc với kinh phí 1,7 tỉ Mỹ kim.

Vào Thế kỷ 13, Trung Quốc đã đào Đại Vận Hà dài 1.800 km cho dân tộc họ, đến nay vẫn là con kênh dài nhất thế giới, kênh Phù Nam có thể xem là một Đại Vận Hà của Vương Quốc Cam Bốt và dân tộc Khmer.

Hình 1. Kênh Phù Nam, Funan Techo Canal. Nguồn: Mekong River Commission. (Ảnh và chú thích: Kỹ sư Phạm Phan Long.)

Theo quy định “Thủ tục thông báo, tham vấn trước và thỏa hiệp” (Procedures for Notification, Prior Consultation, and Agreement, viết tắt là [PNPCA](#)) của Ủy hội Sông Mekong (Mekong River Commission, MRC) và Hiệp Định Mekong 1995, thì Campuchia có trách nhiệm cung cấp báo cáo khảo sát kỹ thuật (Technical Review Report, TRR) với đánh giá [tác động môi trường xuyên biên giới](#) (TbEIA/ Environmental Impact Assessment) đối với kênh đào Phù Nam của họ.

Thủ tục PNCPA của MRC gồm ba giai đoạn: Thông báo-Tham Vấn và Thỏa hiệp. Việt Nam không có trách nhiệm soạn thảo TRR/EIA và nộp cho Campuchia như họ gởi văn thư yêu cầu. Việt Nam cũng không thể tự làm được vì không nắm được thiết kế, thông số và quy trình vận hành. Do đó không ai có thể đánh giá dự án này theo khoa học được nếu chỉ có bản Thông báo, một “Prior Notification” rất sơ lược.

RFA: Ông có nhận xét, trao đổi gì với các chuyên gia khác về tác động môi trường, kinh tế, xã hội của đại dự án giao thông thủy này của Campuchia tới bản thân Campuchia và Việt Nam?

Phạm Phan Long: TS. Brian Eyler, Stimson Center (Mỹ), được [Radio Free Asia](#) phỏng vấn đã phát biểu rằng: Dự án kênh đào nhân tạo này có thể là chiếc đinh cuối cùng đóng vào quan tài (Đồng bằng sông

Cửu Long), và do đó, cần có nhiều nghiên cứu hơn để hiểu rõ ảnh hưởng của nó. Ông cho rằng kênh đào này cần ít nhất 77 triệu mét khối nước để lấp đầy kênh khi nó hoàn thành. Như vậy, nó sẽ hạ thấp mực nước sông Mekong ở khu vực Phnomphenh và ĐBSCL ở Việt Nam. Nó cũng sẽ tác động nguy hại đến dòng chảy ngược vào Hồ Tonle Sap, một quá trình tự nhiên hiện đang giúp duy trì chủ yếu ngành ngư nghiệp nội địa của Campuchia và nông nghiệp ở ĐBSCL ở Việt Nam.

Trao đổi với chúng tôi và các nhà nghiên cứu khác, Kỹ sư Thủy học Đỗ Văn Tùng, P.Eng, từng là kỹ sư tham vấn cho nhiều công ty Mỹ và Canada, cho rằng:

“Nếu con kênh này bắt đầu từ Prek Takeo nối dòng chính sông Mekong và sẽ gặp sông Bassac ở hạ lưu. Sau khi hoàn thành, con kênh dài 180 km này sẽ cần khoảng 80 triệu mét khối nước để thông thương. Sau đó lưu lượng dòng chảy trong kênh sẽ tùy thuộc vào chênh lệch cao độ giữa đầu và cuối con kênh, cùng với ảnh hưởng của thủy triều. Lưu lượng nước này sẽ lấy từ sông Mekong và Bassac. Ảnh hưởng như thế nào ở mỗi mùa đối với Biển Hồ Tonle Sap và Đồng bằng Sông Cửu Long (ĐBSCL) vẫn chưa rõ. Cần phải có một mô hình điện toán về thủy lực [Hydraulic modeling] mới tính được chính xác. Nhưng có một điều chắc chắn là trong mùa khô nước ở ĐBSCL sẽ ít hơn làm vấn đề nhiễm mặn trầm trọng hơn.”

Theo tôi, ngoài những tác động như trên, Kênh đào Phù Nam còn có khả năng tác động tới ĐBSCL ở những khía cạnh khác nữa.

Ngoài dung tích 77 triệu mét khối dung tích cần có ban đầu, phải tính thêm lượng nước hàng năm các âu tàu phải xả ra là 113 triệu mét khối. Đáng quan tâm hơn nữa là về sau khi có con kênh này rồi, Campuchia có thể đơn phương bơm nước từ kênh này ra tưới khắp châu thổ vùng Takeo suốt lộ trình 180 km cho tới vịnh Thái Lan. Khi đó Campuchia không phải chỉ cắt 113 triệu mét khối mỗi năm không cho về châu thổ Cửu Long như họ thông báo, mà sẽ nhiều lần hơn thế, không thể nào lường được, lúc đó Việt Nam có lẽ sẽ bó tay.

Kênh Phù Nam sẽ gây tác động nhất định lên Biển Hồ Tonle Sap. Chính bản thân Campuchia phải rất quan tâm vì nhiều năm rồi Biển Hồ đã bị mất dần nhịp lũ. Khi thêm kênh Phù Nam cùng chảy với sông Tiền và Hậu ra biển Đông thì liệu nhịp lũ cho Biển Hồ còn tồn tại được không?

Thật vậy, nhóm nghiên cứu của TS. Samuel De Xun Chua, Department of Geography, National University of Singapore, đã khảo sát nhịp lũ suốt 60 năm tại Biển Hồ và công bố tình trạng suy thoái như sau:

“Chúng tôi thấy rằng thời gian mùa lũ đã giảm khoảng 26 ngày (Kampong Cham) và 40 ngày (Chaktomuk), mùa lũ bắt đầu muộn hơn và kết thúc sớm hơn nhiều. Dọc sông Tonle Sap, dòng chảy ngược trung bình hàng năm từ sông Mê Kông đến hồ Tonle Sap đã giảm 56,5 %, từ 48,7 km³ năm 1962–1972 xuống còn 31,7 km³ năm 2010–2018. Kết quả là mực nước mùa mưa tại hồ Tonle Sap giảm 1,05 m trong năm 2010–2019 so với năm 1996–2009, tương ứng với diện tích hồ giảm 20,6 %.” (Xem trên tạp chí [“Hydrology and Earth System Sciences”](#) của Liên minh khoa học địa chất châu Âu.)

Với những nguy cơ to lớn mà dự án kênh đào Phù Nam có thể gây ra, “Báo cáo đánh giá tác động môi trường xuyên biên giới” của dự án này cần phải xét tác động tích hợp của kênh đào này cùng với hoạt động của các đập thủy điện trong toàn lưu vực, qua các tình huống mưa nhiều cũng như khô hạn. Vận chuyển trên kênh phải tùy vào mực nước ấy.

Bên cạnh đó, phạm vi nghiên cứu đánh giá tác động môi trường cần phải có Biển Hồ, lưu vực Tonle Sap ở Campuchia và ĐBSCL ở Việt Nam, từ Nam Vang theo các dòng nước ra biển Đông, vì đó là một hệ sinh thái không thể tách riêng khi khảo sát ảnh hưởng tác động môi trường.

RFA: Theo ông, Việt Nam nên hợp tác và thương lượng với Campuchia ra sao để bảo vệ lợi ích của mình và giảm thiểu những nguy hại tiềm năng mà dự án này có thể gây ra?

Phạm Phan Long: Việt Nam có khá nhiều phương cách ràng buộc Campuchia tuân theo các thủ tục của MRC để kiểm soát kênh Phù Nam. Giới hạn trọng tải tàu thuyền trên kênh Phù Nam theo đúng công bố của Campuchia là 1000 DWT. Nam Vang sẵn có hai thương cảng, có khả năng cho tàu 2000 DWT và 5000 DWT ra vào nên Campuchia sẽ vẫn cần vận chuyển tàu bằng sông Tiền và có thể cả sông Hậu. Do đó Việt Nam có tư thế thảo luận với Campuchia với tiếng nói trọng lượng.

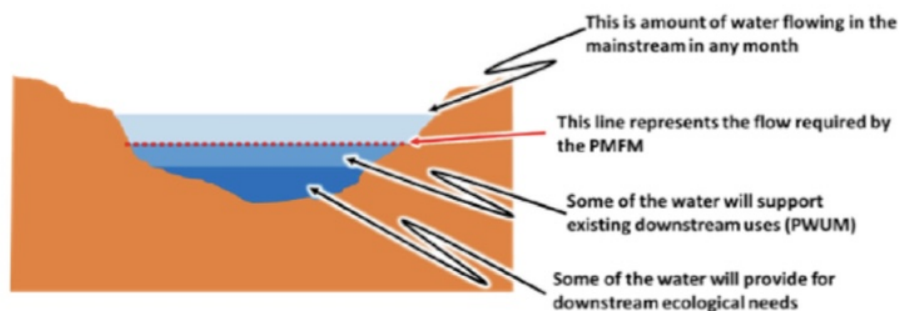
Về chiến lược, đối với Mekong River Commission (MRC), Việt Nam và Campuchia đều không có chiến lược lớn, nên chưa hề ngăn được một

con đập nào mà đã mất nhịp lũ, phù sa và nông ngư sản. Thậm chí, cả hai còn bị hạn hán giữa mùa mưa, xâm mặn ngày càng sâu. MRC đã trở thành cao tốc thông thoáng cho các đập Xayaburi, Don Sa Hong, Pak Lay, Pak Beng, Sanakham và Luang Prabang của Lào. Các đập này lần lượt được MRC thông qua, có Trung Quốc và Thái Lan sẵn sàng tài trợ và cố vấn.

Với kênh Phù Nam, Việt Nam có thể đặt Campuchia trước trách nhiệm bảo vệ lưu vực, đúng theo 5 Thủ tục và Hướng dẫn MRC đã thông qua, đặc biệt nhất là cho dòng chính với “Quy trình duy trì dòng chảy trên dòng chính” (“Procedures for the Maintenance of Flows on the Mainstream”):

1. Từ thông báo đến thỏa hiệp ([PNPCA](#)).
2. Theo dõi, báo cáo vận hành kênh đào, không vi phạm những thông số giới hạn đã quy định (tức “Quy trình giám sát sử dụng nước”, hay “The Procedure of Water Use Monitoring”, [PWUM](#)).
- 1. Bảo trì lưu lượng cần thiết tại dòng chính theo từng tháng (PMFM) Mekong và Bassac. Xem Hình 2, kênh Phù Nam sẽ không được chuyển nước gây xâm phạm vào lượng nước cung cấp cho hạ du sử dụng và đáp ứng nhu cầu sinh thái.**
1. Bảo vệ chất lượng nước sông (Procedures for Water Quality, [PWQ](#)).
2. Cung cấp thông tin và số liệu quan trắc (Data and information sharing, [PDIES](#)).

In any one month:

Hình 2. Đường màu đỏ là mức nước dòng chính cần phải bảo vệ theo PMFM. Nguồn [MRC](#).

Nếu Campuchia tuân theo những hướng dẫn ở trên, nhất là PMFM cho Châu Đốc, Tân Châu và Biển Hồ, cùng với các tác động môi sinh có biện pháp giảm thiểu được, thì cơ hội hợp tác hai nước ở dự án kênh Phù Nam này không phải là không thể trở thành sự thật.

RFA: Việt Nam và Campuchia có cần hay không một cơ chế rộng hơn Ủy hội Sông Mekong để phát triển khả năng hợp tác nhằm bảo vệ lợi ích của cả hai nước?

Phạm Phan Long: Từ 1995, Trung Quốc đã kích động sự chia rẽ giữa hai dân tộc Campuchia - Việt Nam, khiến họ không hậu thuẫn cho

nhau để Trung Quốc và Lào khai thác thủy điện trên dòng Mekong. Trung Quốc dẫn dắt Lào, biến họ trở thành bình điện của Đông Nam Á. Kết quả trước mắt là Campuchia và Việt Nam hưởng ít lợi nhất, nhưng gánh tất cả thiệt thòi.

Tình trạng bất công nói trên vi phạm tôn chỉ của [Công ước Liên Hiệp quốc 1997](#) cho các dòng sông quốc tế. Nguyên tắc không gây nguy hại (Do no harm) và chia sẻ công bằng hợp lý (Equitable and Reasonable Utilization) giữa các nước không được thực hiện, mà tổ chức MRC nghiêm nhiên đi ngược với tôn chỉ của Hiệp định 1995 lập ra tổ chức này.

Kênh Phù Nam có thể là cái đinh cuối cùng đóng trên nắp quan tài ĐBSCL theo quan sát của TS. Brian Eyler. Trung Quốc đã đem quan tài này để Campuchia và Việt Nam xô đẩy nhau ngã vào. Kênh Phù Nam với quyết tâm của Campuchia có lẽ sẽ tiến hành, Việt Nam có thể phản đối, như từng phản đối các dự án của Lào. Nhưng có lẽ cả hai sẽ cùng đạt được lợi ích chung, nếu Việt Nam thỏa hiệp được với Campuchia, để cả hai cùng nhau bảo vệ Biển Hồ và ĐBSCL, dựa vào các thủ tục và quy định của MRC nói trên.

Trước dự án kênh Phù Nam, Campuchia và Việt Nam cần tìm cách hợp tác và tránh gây tranh chấp. Hai nước không nên để cho Trung Quốc khai thác cơ hội biến Phù Nam thành biểu tượng xung đột giữa hai dân tộc. Campuchia và Việt Nam đều phải nhận thấy âm mưu thâm độc của Trung Quốc và nhảy ra khỏi cỗ quan tài “Made-in-China” bằng một liên minh chiến lược toàn diện, bảo vệ quyền lợi một lưu vực chung cho cả hai nước Campuchia - Việt Nam.

Mục đích hợp tác chiến lược ở mức cấp cao nhất cho hai nước là cùng làm bản tuyên ngôn chung *“Không chấp nhận cho thêm con đập nào nữa”*, và *“Yêu cầu giới hạn hoạt động các đập thượng nguồn, để bảo vệ và phục hồi nhịp lũ cho môi sinh Biển Hồ, vựa cá của dân tộc Campuchia và ĐBSCL, vựa thóc của dân tộc Việt Nam.”*

Trong tương lai xa, hai nước cần nhắm tới một hiệp ước toàn lưu vực, đầy đủ và chặt chẽ hơn Hiệp định 1995. Những mô hình mà hai nước có thể tham khảo là “Sáng kiến Lan Thương-Mekong” ([“Lancang-Mekong Initiative”](#)) hay một “Hiệp ước sông Mekong” (“River Treaty”) theo Công ước 1997 của Liên Hiệp quốc. Ngoài ra, hai nước nên thành lập “Quỹ Lan Thương - Mekong” (“Lancang-Mekong

Fund”) để trợ giúp dân cư khắp lưu vực, nhằm chia sẻ lợi ích và đền bù thiệt hại công bằng cho họ.

Từ đế chế Phù Nam – Khmer tới con kênh lịch sử Funan Techo của vương quốc Cam Bốt

17/10/2023

Capture à partir de :[voatiengviet](https://voatiengviet.com)

Dự án Funan Techo Canal, sẽ là Con Kênh Lịch Sử của Vương quốc Cam Bốt 2024-2028 kết nối Cảng Phnom Penh ra tới Vịnh Thái Lan (Hình: Screenshot từ YouTube video của Cambodia Events)

Thách thức của con kênh Phù Nam Techo là có thật cho Việt Nam, và mọi người dân Việt cần trầm tĩnh, tập trung năng lượng và chất xám để đối phó, nhằm giới hạn mức tác động thiệt hại của con kênh chiến lược này.

NGÔ THẾ VINH

Gửi 20 triệu cư dân ĐBSCL

Gửi Nhóm Bạn Cửu Long

DẪN NHẬP: Dự án “**Funan Techo Canal**” nhằm phục hồi một hệ thống đường thủy đã được xây dựng và vận hành từ triều đại Đế chế Funan-Khmer [sic] có từ khoảng 500 năm trước Công Nguyên (BCE). Công trình này nhằm cải thiện giao thông đường thủy trong lãnh thổ Cam Bốt. Con kênh này có chiều dài 180 km, kết nối 4 tỉnh: Kandal, Takeo, Kampot, và Kep. Mục đích chính của dự án này như một kết nối lại với lịch sử và nhằm cải thiện giao thông đường thủy cho các cộng đồng cư dân địa phương. Triển khai dự án này phù hợp với cam kết của Cam Bốt theo điều khoản 1 và 2 của Hiệp Định Sông Mekong 1995, với sự bình đẳng về chủ quyền, tôn trọng những quyền hạn và các lợi ích chính đáng.⁽¹⁾ [trích Thông Báo của Cambodia gửi Ủy Ban Thư Ký Sông Mekong]

Đế chế Phù Nam - Khmer

Phù Nam là tên gọi một quốc gia cổ đại đã tồn tại trong vùng Đông Nam Á, từ trước Công nguyên, với di tích cảng Óc Eo nơi Đồng Bằng Sông Cửu Long [ĐBSCL], nơi trao đổi buôn bán từ Trung Hoa xuống

và từ Địa Trung Hải qua. Nguyên là một vương quốc hùng mạnh bao gồm cả vùng đất phía nam Việt Nam sang tới Thái Lan và bán đảo Mã Lai. Vương Quốc này chỉ tồn tại tới thế kỷ thứ VII, sau đó bị Chân Lạp thôn tính.

Nhưng rồi Chân Lạp bị phân hóa thành Thủy Chân Lạp phía nam và Lục Chân Lạp phía bắc luôn luôn bị đội quân hải đảo Java xâm lăng. Tới thế kỷ thứ IX, vua Jayavarman II kết hợp được dân chúng nổi dậy giành lại được độc lập từ Java, và Chân Lạp trở thành Đế quốc Khmer hùng cường. Tới thế kỷ XII, vua Jayavarman VII, sau khi đánh thắng quân Champa đã khai sinh ra triều đại huy hoàng nhất của Đế quốc Khmer với Angkor Wat là một kỳ quan kiến trúc của thế giới. Khi Jayavarman chết, cũng là ngày suy tàn của Đế quốc Angkor Khmer, và sau đó chỉ còn một đất nước Cam Bốt thẳm trầm cho tới ngày nay.

Trái: Sơ đồ Vương quốc Phù Nam vào khoảng thế kỷ thứ III (nguồn: L. Joo at en.wikipedia.org); phải: Sơ đồ Vương quốc Khmer với diện tích bao trùm nam Việt Nam, Cam Bốt, Lào, Thái Lan và bán đảo Mã Lai, và rồi tiêu vong vào thế kỷ thứ XV (nguồn: Lozère at French Wikipedia)

Ý nghĩa danh xưng "Phù Nam - Khmer"

Đế quốc Phù Nam và đế quốc Khmer là hai thời kỳ lịch sử riêng biệt, nhưng có mẫu số chung là hai nền văn minh cổ xưa ấy đã để lại trên cùng dải đất những di tích về các công trình thủy lợi. Người Phù Nam, từ thế kỷ thứ V họ đã biết đào kênh, tạo nên mạng lưới giao thông kết nối các thị trấn Angkor Borei (Nam Phnom Penh), Óc Eo (núi Sập, núi Ba Thê - Long Xuyên), và Thị Trấn Trăm Đường (Đông Nam Kiên Giang) ⁽⁶⁾

Tới cuối thế kỷ 20, sau thời kỳ Khmer Đỏ đầy tang tóc, đất nước Cam Bốt đã xuất hiện một “**con người của thời cuộc**”: Đó là Hun Sen, có gốc là Khmer Đỏ ly khai, theo Việt Nam và có một giai đoạn bị đánh giá rất sai lầm là “*bù nhìn của Hà Nội*”. Nhưng không, với thời gian Hun Sen đã chứng tỏ là một chính khách bản lĩnh và đầy tham vọng, đã đưa đất nước Cam Bốt ra khỏi quỹ đạo Việt Nam. Hun Sen được kể là vị Thủ Tướng trị vì đất nước Cam Bốt với bàn tay sắt, và đã tại vị lâu năm nhất trong lịch sử Cam Bốt và của cả thế giới hiện tại [gần 4 thập niên từ 1985 tới 2013]. Và nay thì con trai ông là Tướng Hun Manet tiếp nối cha đảm nhận chức Thủ Tướng Cam Bốt từ tháng 7/2023. Nhưng trên thực tế, Hun Sen vẫn có quyền lực bao trùm của một Thái Thượng Hoàng.

Và không phải là tình cờ khi ông Hun Sen đã chọn tên **Phù Nam**, gắn liền với **Techo** là một phần danh hiệu rất dài của ông: Samdech Akka Moha Sena Padei Techo Hun Sen / có nghĩa tổng quát là Ngài Thủ Tướng Samdech Hun Sen kiêm Tư lệnh Quân đội Tối cao.

Chỉ riêng chữ Techo được chính ông Hun Sen giải nghĩa: “Ai vinh dự mang tên ấy có sứ mệnh đánh đuổi quân xâm lăng đất nước Cam Bốt” [Who carry the honorific Techo are destined to fight off the invaders of Cambodia (The Cambodia Daily 4/2/2010)]. Với người dân Cam Bốt thì họ hiểu rằng, quân xâm lăng ấy không ai khác hơn là từ hai nước láng giềng Việt Nam và Thái Lan.

Funan Techo Canal sẽ như một di sản mà Samdech Techo Hun Sen muốn để lại cho đất nước Cam Bốt. Nó sẽ có ý nghĩa hơn một tượng đài, luôn luôn gợi nhớ về một quá khứ hào hùng của dân tộc Khmer và cũng gián tiếp gửi một thông điệp cho Việt Nam rằng có một thời kỳ vùng châu thổ ĐBSCL trong lịch sử đã là phần lãnh thổ của Đế Chế Angkor Khmer.

Sơ đồ Dự án kênh Funan Techo Canal dài 180 km của Vương Quốc Cam Bốt, tốn phí lên tới 1.7 tỷ USD được tài trợ bởi Trung Quốc qua quỹ Sáng kiến Một Vành Đai Một Con Đường dự trù khởi công năm 2024, sẽ hoàn tất và vận hành 4 năm sau (2028). [Nguồn: Mekong River Commission / MRC]

Thông số kỹ thuật kênh đào Funan Techo

Chính phủ Hoàng Gia Cambodia, thông qua Bộ Công chánh và Vận tải [Public Work and Transport / MPWT] đã gửi một Thông Báo ký ngày 8 tháng 8 năm 2023 tới Tiến sĩ Anoulak CEO Ban Thư Ký Ủy Hội Sông Mekong về một **Dự án Kênh đào nội địa “Funan Techo Canal”** ⁽¹⁾ với các chi tiết kỹ thuật như sau:

Tên Dự án: **Kênh Đào Nội địa “Funan Techo Canal”**

Vị Trí của Dự án, gồm hai phần:

* Phần I: khởi điểm từ dòng chảy thiên nhiên Prek Takeo thuộc huyện Kien Svay và được nối với dòng chảy thiên nhiên Prek Ta Ek thuộc huyện Saang, tỉnh Kandal.

* Phần II: khởi điểm từ dòng chảy thiên nhiên Prek Ta Hing, huyện Kothom, tỉnh Kandal và nối dòng chảy thiên nhiên Prek Takeo thuộc hai tỉnh Kapot và Kep.

Đề xuất Sử dụng: Trên phụ lưu của con sông Mekong trong phần I.
Trên phụ lưu của con sông Bassac trong phần II.

Mục đích của Dự án: Kênh Nội địa cho mục đích vận tải và giao thông đường thủy.

Dự trù triển khai:

- * Khởi công 2024
- * Hoàn tất xây dựng 2027
- * Bắt đầu vận hành 2028

Mô tả Dự án

* Dẫn nhập: nhằm phục hồi dự án đường thủy “ Funan Techo Canal” đã được xây dựng và vận hành từ Triều đại Đế chế Funan-Khmer [sic] có từ khoảng 500 năm trước Công Nguyên (BCE). Công trình này nhằm phục hồi và cải thiện giao thông đường thủy trong nội địa. Con kênh này có chiều dài khoảng 180 km, kết nối 4 tỉnh: Kandal, Takeo, Kampot, và Kep. Mục đích chính của dự án phục hồi thủy vận là kết nối lại với lịch sử và cải thiện giao thông đường thủy cho các cộng đồng cư dân địa phương. Triển khai dự án này phù hợp với cam kết của Cam Bốt theo điều khoản 1 và 2 của Hiệp Định Sông Mekong 1995, với sự bình đẳng về chủ quyền và tôn trọng những quyền hạn và lợi ích chính đáng. [... in line of principles of the foreign equality and respect for rights and legitimate interests.]

* Những Yếu Tố Kỹ Thuật chính:

Trọng tải: 1.000 tấn (DWT / tons deadweight)

Chiều dài: 180 km

Độ sâu và độ rộng: 4,7m x 50m

Độ thông cầu: 16m x 53m (Bridge Navigation Clearance)

Mẫu tàu: 60m x 12m x 3,6m (Length x Width x Full Draft)

* Công trình âu tàu (Lock Works):

Kích thước âu tàu: 135m x 18m x 5,8m (Dài x Rộng x Sâu)

Công suất: 7,04 triệu tấn / năm (mỗi âu tàu)

Số âu tàu: 3

Lượng nước xả tối đa: 3,6m³/ giây

Đào đất và lấp

Xây dựng các âu tàu

Xây cửa âu tàu

Xây các cơ sở hỗ trợ công trình

Mạng lưới điện cho âu tàu
Hệ thống liên lạc cho âu tàu
Hệ thống điều khiển tự động cho các âu tàu
Hệ thống phòng hỏa cho các âu tàu

* Công trình Kênh thủy vận

Đáy rộng 2 chiều 50m

Độ sâu 4,7m

Bán kính cong tối thiểu 300m (Minimum Radius of the Canal)

Bờ nghiêng con kênh: 1:3 ~ 1:5

* Số cầu: 11

Chiều dài cầu chính 161m

Cầu vượt 520m (Length for Approach)

Lượng Giá Ảnh hưởng Môi trường/ EIA:

a. Ảnh hưởng về lượng nước trên hệ thống sông:

Do có 3 âu tàu trên kênh, nên lượng nước được kiểm soát hiệu quả. **Lượng nước xả tối đa cho một âu tàu là 3,6 m³/ giây (trung bình mỗi ngày), con số đó không đáng kể so với dòng chảy của hệ thống sông Mekong. Và như vậy sẽ không có ảnh hưởng đáng kể nào trên lượng nước sông Mekong. [sic]**

b. Ảnh hưởng tích cực của dự án:

Cải thiện giao thông và vận tải bằng đường thủy cho các cộng đồng cư dân phía nam Cam Bốt.

Giảm thiểu lũ lụt ở một số vùng như các tỉnh Kandal và Takeo.

Tạo thêm môi trường sống bền vững cho cá, các loài động vật dưới nước, các loại chim muông và rong tảo.

Bảo đảm an toàn lương thực cho cư dân địa phương bằng phát triển ngư nghiệp.

Gia tăng tiềm năng du lịch do cải thiện hệ thống giao thông.

c. Ảnh hưởng tiêu cực của dự án:

Ô nhiễm bụi và tiếng ồn trong giai đoạn xây cất.

Vấn đề nước, đường sá và bảo vệ đất đai trong giai đoạn xây cất với rác thải.

d. Giảm thiểu tác động tiêu cực của dự án:

Xây dựng 3 âu tàu nhằm kiểm soát được lưu lượng dòng chảy của con kênh, kiểm soát được dòng chảy tràn / outflow của con sông Bassac qua con kênh đổ ra biển và chống lại nạn nhiễm mặn xâm nhập từ biển.

Bảo vệ môi trường với các biện pháp kiểm soát theo tiêu chuẩn quốc tế, bảo tồn cây xanh, giảm thiểu xói mòn và giảm thiểu ô nhiễm trong giai đoạn xây dựng và cả thời gian vận hành.

Những Kết Luận

Dự án Kênh Nội địa “Funan Techo Canal” sẽ giúp các cộng đồng cư dân địa phương Cam Bốt cải thiện mạng lưới thủy vận, kích thích phát triển về kinh tế và xã hội trong vùng. **Sẽ không có ảnh hưởng đáng kể hay tiêu cực trên lưu lượng dòng chảy của hệ thống sông Mekong.** Ba âu tầu, có khả năng điều hợp hữu hiệu dòng chảy của con kênh; cũng như ảnh hưởng trên môi trường và xã hội tối thiểu trong thời gian xây dựng và vận hành con kênh về sau này.⁽¹⁾ [Hết trích dẫn]

Trong bức thư của Chính Phủ Hoàng Gia Cam Bốt gửi MRC có nhắc tới Điều Khoản 1 & 2 và Điều khoản 4.3.2 của Quy trình PNPCA của Hiệp Định Sông Mekong 1995, vậy các điều khoản đó là gì?

Điều Khoản 1 & 2 của Hiệp Định Sông Mekong 1995

Về Mục tiêu và Nguyên tắc Hợp tác

Điều 1. Các lãnh vực hợp tác: Hợp tác trong tất cả các lãnh vực phát triển bền vững, sử dụng, quản lý và bảo vệ tài nguyên nước và các tài nguyên liên quan của lưu vực Mekong, bao gồm các lãnh vực chính sau: tưới, thủy điện, giao thông đường thủy, kiểm soát lũ, thủy sản, thả bè, giải trí và du lịch **để đạt được mức tối ưu trong sử dụng đa mục tiêu và cùng có lợi cho tất cả các quốc gia ven sông** và giảm tới mức thấp nhất các ảnh hưởng có hại gây ra bởi các hiện tượng tự nhiên và các hoạt động của con người.

Điều 2. Các dự án, các chương trình và lập quy hoạch. Thúc đẩy, hỗ trợ, hợp tác và điều hợp trong việc **phát triển mọi tiềm năng vì lợi ích bền vững của tất cả các quốc gia ven sông và ngăn ngừa sử dụng lãng phí nước trong Lưu vực sông Mekong**, chú trọng và ưu tiên các dự án phát triển chung có quy mô lưu vực và các chương trình lưu vực thông qua lập quy hoạch phát triển lưu vực nhằm xác định, phân loại và lập hạng ưu tiên cho các dự án, và các chương trình hỗ trợ và thực hiện ở cấp lưu vực.

Điều Khoản 4.3.2 của Quy Trình PNPCA

Cho dù theo Hiệp Định Sông Mekong 1995, không một quốc gia nào có quyền phủ quyết / veto power nhưng các dự án sông Mekong vẫn phải trải qua 3 giai đoạn tham vấn viết tắt là PNPCA bao gồm:

Giai đoạn I Thủ Tục Thông Báo [PN / Procedures for Notification]: Ủy Hội Sông Mekong sẽ được chính phủ liên hệ thông báo chính thức về dự án.

Giai đoạn II Tham Vấn Trước [PC / Prior Consultation]: với khoảng thời gian 6 tháng, nhưng nếu các nước thành viên chưa đạt được sự đồng thuận thì khung thời gian này có thể được gia hạn.

Giai đoạn III Chuẩn Thuận [A / Agreement], dự án sẽ khởi công khi đạt được sự chuẩn thuận của các nước thành viên.

Phân tích về Bản Thông Báo Thiếu Sót với nhiều ẩn số

Điều Được Nói Ra

Trong Thông Báo gửi MRC, khi nói về mục đích của Dự án chỉ vốn vẹn có một câu: **“Con kênh nội địa có mục đích vận tải và giao thông đường thủy”**, với lợi ích rất rõ ràng:

Chặng đường sông nếu phải qua ngã Việt Nam khoảng 433 km, nay với con kênh Phù Nam Techo khoảng cách chỉ còn 237 km, rút ngắn được 196 km, như vậy sẽ giảm thiểu thời gian di chuyển và bớt nhiên liệu tiêu thụ, – cũng có nghĩa là giảm đáng kể chi phí vận chuyển và quan trọng hơn nữa là **tạo được một trục / hub giao thương mới mà không cần phải đi qua khúc sông Mekong của Việt Nam.** Tất cả nhằm tăng tính cạnh tranh, thu hút thêm đầu tư, giảm thiểu chậm trễ và giảm chi phí về tiếp vận.

Dự án này đã được một đại Công ty Trung Quốc **China Communications Construction Company / CCCC** thực hiện cuộc nghiên cứu về tính khả thi và sẽ được Chương trình **Belt and Road Initiative / BRI** tài trợ **1,7 tỷ USD.**

[Tưởng cũng nên có thêm ít dòng về công ty CCCC đầy tai tiếng này, có liên hệ với Chiến lược “Một Vành Đai Một Con Đường” đã từng bị Mỹ đưa vào danh sách trừng phạt vì có tệ trạng tham nhũng, lũng đoạn tài chính, tàn phá môi trường và những lạm dụng khác trên khắp thế giới. Và nước Cộng Hòa Nhân Dân Trung Hoa không được phép sử dụng công ty này và các công ty quốc doanh khác như thứ vũ khí bành trướng. _ Silk Road Briefing, Aug 27, 2020]

Chúng ta hãy nghe John Yip Weiyan, Giám đốc Đầu tư Quỹ **Một Vành Đai Một Con Đường [The Belt and Road Initiative]** của Trung Quốc nhận định: “Dự án hạ tầng Funan Techo Canal sẽ là một game-changer/ một nhân tố thay đổi hệ thống hậu cần/ logistics và sẽ ảnh hưởng tới sự phân phối các thùng hàng/ containers của Cam Bốt từ cảng biển sâu Sihanoukville và cảng Phnom Penh. Sẽ có nhiều thùng hàng hóa được vận chuyển tới các cảng địa phương theo con kênh đào này sau khi hoàn tất. Sử dụng con kênh đào cũng có tác dụng kích thích phát triển thêm những cảng quốc tế khác như dự án cảng quốc tế đa năng Kampot / Multi-Purpose Logistics and Port Centre, tạo thêm một hành lang vận chuyển cho thủ đô Phnom Penh.” (2)

Những Điều Không Được Nói Ra

Nhưng trong thực tế **Funan Techo sẽ là một con Kênh Đào Đa Năng / Multipurpose**, với rất nhiều mục đích khác mà chính phủ Hoàng gia Cam Bốt đã không nói ra, chúng ta có thể kể:

Con kênh nước ngọt ấy lấy nước từ con sông Mekong và con sông Bassac chảy qua 4 tỉnh, với 1,6 triệu dân sống hai bên kênh, khi có được nguồn nước vô giá, con kênh không những giúp cho việc tiêu tưới mở rộng diện tích canh tác / agriculture mà còn tạo những hồ nước nuôi trồng thủy sản / aquaculture, bảo đảm lương thực và cải thiện đời sống các cộng đồng cư dân trong vùng.

Trong các cuộc thảo luận của **Diễn đàn Vận Tải và Hậu Cần 2023** (Transport and Logistics Forum 2023), người ta còn bàn tới sự gia tăng giá trị đất đai và bất động sản ven con kênh, khi có thêm được những cảng phụ / subordinate ports, tạo thêm công ăn việc làm, đồng thời với phát triển các khu gia cư cùng với nhu cầu nguồn nước cho sinh hoạt.

Như vậy, với con kênh đào 180 km chiều dài ấy đâu có phải chỉ cần có 80 triệu m³ nước và một lượng nước xả từ mỗi âu tàu (ship-lock) là 3,6 m³ / giây (trung bình mỗi ngày) để mà kết luận rằng: con số đó là không đáng kể so với lưu lượng dòng chảy của hệ thống sông Mekong. ⁽¹⁾

Hình chụp cắt từ Google Maps, và chấm đỏ nơi tỉnh Prek Takeo trên bản đồ là khởi điểm của con kênh đào Funan Techo dài 180km. (Hình: Đỗ Văn Tùng)

Với tình huống bất định đó, **Kỹ sư Thủy học Đỗ Văn Tùng, P.Eng.** rất giàu kinh nghiệm và từng là kỹ sư tham vấn cho nhiều công ty Mỹ và Canada, cho rằng: *“Nếu con kênh này bắt đầu từ Prek Takeo (chấm đỏ ở bản đồ đính kèm) nối dòng chính sông Mekong và sẽ gặp sông Bassac ở hạ lưu. Sau khi hoàn thành, con kênh dài 180 km này sẽ cần khoảng 80 triệu mét khối nước để thông thương. Sau đó lưu lượng dòng chảy trong kênh sẽ tùy thuộc vào chênh lệch cao độ giữa đầu và cuối con kênh, cùng với ảnh hưởng của thủy triều. Lưu lượng nước*

này sẽ lấy từ sông Mekong và Bassac. Ảnh hưởng như thế nào ở mỗi mùa đối với Biển Hồ Tonle Sap và ĐBSCL vẫn chưa rõ. Cần phải có một mô hình điện toán về thủy lực [Hydraulic modeling] mới tính được chính xác. Nhưng có một điều chắc chắn là trong mùa khô nước ở ĐBSCL sẽ ít hơn làm vấn đề nhiễm mặn trầm trọng hơn”.

Kỹ sư Phạm Phan Long, P.E. Giám đốc điều hành Việt Ecology Foundation, nhận định rằng: “*Báo cáo đánh giá tác động môi trường ĐTM (TbEIA/ Transboundary Environmental Impact Assessment, Technical Review Report) của con kênh đào Funan Techo vô cùng quan trọng và là trách nhiệm của Cam Bốt, Việt Nam không thể đánh giá dự án này dựa trên một bản Thông Báo / Prior Notification rất sơ lược ⁽¹⁾ mà không có những chi tiết thiết kế và các thông số về quy trình vận hành.*” KS Phạm Phan Long cũng nói tới mối quan tâm xa hơn là khi đã có con kênh nước ngọt này rồi, Cam Bốt có thể đơn phương bơm nước từ 180km con kênh này để tưới cho khắp vùng châu thổ 4 tỉnh từ Takeo xuống tới Kep trước khi đổ ra Vịnh Thái Lan, và như vậy thì lưu lượng nước lấy từ con sông Mekong và con sông phụ lưu Bassac không phải chỉ 113 triệu mét khối mỗi năm mà sẽ nhiều lần lớn hơn và Việt Nam ở cuối nguồn không thể nào lường trước được. [hết trích dẫn] ⁽⁵⁾

Từ Kênh Vĩnh Tế tới Kênh Funan Techo

Năm 1819, khi Thoại Ngọc Hầu được lệnh vua Gia Long đào một con kênh lớn chạy thẳng từ Châu Đốc xuống đến Kiên Giang, nhập vào sông Giang Thành ra tới Hà Tiên đổ vào Vịnh Thái Lan. Kênh Vĩnh Tế bắt đầu từ tả ngạn sông Hậu (tên Bassac bên phía Cam Bốt), dọc theo đường biên giới, dài 90 km, rộng 30 m, sâu 2,5 m; với nguồn nước từ sông Hậu đổ vào. Con kênh Vĩnh Tế ở giai đoạn thời kỳ Nam Tiến chủ yếu là một con hào chiến lược có giá trị quốc phòng hơn là giá trị kinh tế. Tuy lấy nước từ sông Hậu, nhưng theo TS Lê Anh Tuấn, nguyên Phó Giám Đốc Viện Nghiên cứu Biến đổi Khí Hậu (DRAGON Institute), Phó Giáo sư Khoa Tài Nguyên và Môi Trường Đại Học Cần Thơ viết: “*Kênh Vĩnh Tế nối từ sông Hậu ở Châu Đốc đến sông Giang Thành thuộc Hà Tiên. Lưu lượng chảy ra Biển Đông gần như không đáng kể vì độ dốc ngược, biên độ thủy triều ở Vịnh Thái Lan rất thấp nên không tạo ra độ chênh mực nước lớn. Con kinh này ngày xưa vua nhà Nguyễn cho đào với mục tiêu chính là bảo vệ phần đất Việt Nam với Cam Bốt và một phần giao thông đường thủy chứ không có mục tiêu thoát nước.*”

Đến với con Kênh Vĩnh Tế cũng là đến với một chặng đường lịch sử trải dài ngót 200 năm với nhiều máu, mồ hôi và nước mắt. Vĩnh Tế đã để lại một vết hằn thù hận trong tâm khảm người Cam Bốt.

Trong bối cảnh biến đổi khí hậu toàn cầu như hiện nay, với một ĐBSCL đang thiếu nước canh tác, tình trạng ngập mặn ngày thêm trầm trọng do ảnh hưởng chuỗi đập thủy điện dòng chính thượng nguồn từ Trung Quốc [11 đập] xuống tới Lào [9 đập] và cả vô số những con đập phụ lưu trong khắp lưu vực, chưa kể những bước phát triển sai lầm tự hủy của chính Việt Nam nơi ĐBSCL. Nay lại sắp có thêm con kênh Phù Nam Techo của Cam Bốt chắc chắn không thể không gây mối quan tâm cho nhiều người Việt Nam, mà nạn nhân trực tiếp không ai khác hơn là 20 triệu cư dân nghèo khổ nơi ĐBSCL bấy lâu không được quyền có tiếng nói. Nếu chỉ về kích thước với chiều dài, bề rộng và độ sâu thì con kênh Vĩnh Tế nhỏ hơn con Kênh Phù Nam Techo rất nhiều, còn về cấu trúc cho tới phương thức vận hành tự động hóa thì đây sẽ là một thủy lộ không những rất lớn mà còn rất hiện đại.

Tinh thần Sông Mekong Một Mẫu Số Chung

Tiếp sau bản Thông Báo của Vương quốc Cam Bốt gửi Ủy Hội Sông Mekong ký ngày 8/8/2023, trong hơn hai tháng qua, là một cuộc tranh luận sôi nổi trên khắp các diễn đàn trong nước và hải ngoại, kể cả sự giận dữ trước tình cảnh rất bị động của Việt Nam như hiện nay.

Nếu nói Sông Mekong là sợi chỉ đỏ nối kết các quốc gia trong lưu vực nhưng thực tế thì ngược lại. Mekong đang trở thành một con sông chia rẽ do những tranh chấp quyền lợi riêng tư của mỗi quốc gia trong vùng. Việt Nam là một quốc gia cuối nguồn, với một Ủy Ban Sông Mekong Việt Nam vô hiệu và bất lực, hơn bao giờ hết đây là lúc Việt Nam phải có ngay một **Toán Đặc Nhiệm / Task Force Sông Mekong** – điều lẽ ra phải làm từ lâu, nhằm đề ra được một chiến lược lâu dài có khả năng đối phó với mọi tình huống.

Điều trước tiên về phía người Việt, **hãy quên đi thứ Văn hóa Chiến tranh [Culture of War], một cuộc “chiến tranh vì nước”, và ngay từ bây giờ, từ giới lãnh đạo cho tới người dân cần hành động bằng một đầu óc tỉnh táo, thay vì nhiều giận dữ như hiện nay.** Vị thế Việt Nam và Cam Bốt năm 2023 đã khác xa với 40 năm trước. Việt Nam không thể hành xử như một “Tiểu Bá” – chữ của Bắc Kinh gán cho Việt Nam.

Với Dự án Kênh Funan Techo 2024-2028, hoàn toàn nằm trong lãnh thổ Cam Bốt, cộng thêm với quyết tâm của vị vua thời hiện đại là **Samdech Techo Hun Sen**, với hậu thuẫn toàn diện của Bắc Kinh nằm trong **Chiến lược Một Vành Đai Một Con Đường**, Việt Nam đã không có một thế đối trọng để ngăn cản, hay cấm đoán Cam Bốt thực hiện dự án này. Nói vậy, không có nghĩa là Việt Nam hoàn toàn bó tay mà thực ra có rất nhiều việc phải làm để đối phó ngay với Dự Án Funan Techo và giới hạn mức độ tổn thất.

1. Lập ngay một Toán Đặc Nhiệm “Funan Techo” có quyền hạn mà trụ sở đầu não là Khoa Tài Nguyên Môi Trường của Đại Học Cần Thơ, với Ủy Ban Sông Mekong phải là một thành viên trong đó.

2. Tòa Đại Sứ và Lãnh Sự Việt Nam ở Nam Vang phải có ngay các “tùy viên môi sinh” – như một dạng tình báo môi sinh, trực tiếp theo dõi tại thực địa từng bước diễn tiến của dự án này.

3. Một khoản đầu tư xứng đáng để thuê toán chuyên gia quốc tế thực hiện một cuộc khảo sát đánh giá một cách khoa học và khách quan với cả một mô hình thủy học / Hydraulic Modeling là không thể thiếu.

KS Thủy Học Đỗ Văn Tùng, Canada có 3 góp ý thêm về phần 3.

a. Nếu chưa có một mô hình thủy học mới, Việt Nam - Cam Bốt có thể ứng dụng mô hình MIKE 11 để tính toán ảnh hưởng của dự án kênh đào Phù Nam Techo, với ưu điểm là nó đã có sẵn, tương đối phổ biến trong Ủy Hội Sông Mekong MRC, nhiều người đã quen sử dụng nên dễ trao đổi thảo luận với nhau hơn.

b. Quan trọng hơn nữa là cần có một quy chế rõ ràng giữa Cam Bốt và Việt Nam về việc chia sẻ số liệu, nhất là về lưu lượng nước sông Mekong và Bassac chảy vào con kênh Phù Nam Techo. Những số liệu này sẽ được dùng thường xuyên trong mô hình MIKE 11 để (i) đánh giá độ tin cậy của số liệu, và (ii) tính toán ảnh hưởng và thiệt hại ở ĐBSCL.

c. Cam Bốt và Việt Nam nên có một tầm nhìn xa hơn, nhắm tới mục tiêu có một thoả ước về việc tính toán và đền bù ra sao nếu như phía Cam Bốt lấy quá nhiều nước gây thiệt hại kinh tế và môi trường nơi ĐBSCL. Nếu thoả ước này thực hiện được thì nó sẽ là một hướng đi tốt có thể áp dụng cho toàn Lưu vực sông Lancang Mekong.

4. Ở một mức cao hơn nữa, giữa hai chính phủ, **Việt Nam phải tận dụng “Quyền Lực Mềm / Soft Power”** qua ngả chính trị ngoại giao bằng sự thuyết phục, và cả chứng tỏ sự thành tâm hợp tác nhằm tới những phúc lợi cho cả hai bên, cùng với một nỗ lực “*giải một lời nguyện*” xóa dần mối thù hận có tính cách lịch sử giữa hai dân Việt - Khmer trong quá khứ.

Và như vậy không phải chỉ có hô hoán những khẩu hiệu kích động thêm sự hận thù như “*Hun Sen kẻ phản bội*” – người đã từng tốt nghiệp trường Đảng Hồ Chí Minh, hay bi đát hơn là lời than vãn “*Kênh đào Phù Nam là chiếc đinh cuối cùng đóng vào quan tài ĐBSCL*”.

Thách thức của con kênh Phù Nam Techo là có thật cho Việt Nam, và mọi người dân Việt cần trầm tĩnh, tập trung năng lượng và chất xám để đối phó, nhằm giới hạn mức tác động thiệt hại của con kênh chiến lược này. Nếu vô tình gây thêm thù hận và chia rẽ giữa hai nước Cam Bốt và Việt Nam là trúng sách lược “**chia để trị**” của Trung Quốc.

Tương lai Việt Nam không cần thêm một cuộc chiến tranh vùng, mà đang cần tới một giới lãnh đạo có trí tuệ, có một tầm nhìn lịch sử để không đẩy cả dân tộc vào một chặng đường tứ diện thọ địch bi đát như hiện nay.

Tham khảo

1/ *Notification of The Inland Waterway Project “Funan Techo Canal”. Kingdom of Cambodia. Cambodia National Mekong Committee. Date of Submission 08 Aug 2023*

2/ *Funan Techo Canal – Opening Cambodia to the World*
KhmerTimes, May 31, 2023

<https://www.khmertimeskh.com/501298529/funan-techo-canal-opening-cambodia-up-to-the-world/>

3/ *Funan Techo Canal Approved to Link Bassac and Kep. B2B Cambodia*
23/05/23

<https://www.b2b-cambodia.com/news/funan-techo-canal-approved-to-link-bassac-and-kep/>

4/ *Study on Bassac River-Kep sea waterway link finished. Hom Phanet, Phnom Penh Post 24/04/2022.*

<https://www.phnompenhpost.com/business/study-bassac-river-kep-sea-waterway-link-finished>

5/ *Đại Vận Hà Phù Nam của Cam Bốt, trước âm mưu thâm độc của Bắc Kinh. Phạm Phan Long, P.E. Viet Ecology Foundation, October 09, 2023*

6/ *Cửu Long Cạn Dòng, Biển Đông Dậy Sóng. Ngô Thế Vinh, Nhà xuất bản Văn Nghệ, California 2000.*

[Đại Vận Hà Phù Nam của Vương Quốc Cam Bốt – Âm mưu thâm độc của Bắc Kinh](#)

Capture à partir de : [baotienngdan](#)

Phạm Phan Long, P.E.

16-10-2023

Trung Quốc và Lào tích lũy nước, phù sa và cắt đứt sinh lộ của di ngư trên sông Lancang – Mekong tại các hồ chứa thủy điện của họ, đe dọa sự sinh tồn của Cam Bốt và Việt Nam, nên đã đến lúc Trung Quốc và Lào phải nhận trách nhiệm. Họ đã gây ra khô hạn cho hạ vực, chịu khát giữa mùa mưa.

Ở Cam Bốt khoảng 70% châu thổ hữu ngạn sông Bassac không có nước, Biển Hồ đã mất 56% nước chảy ngược và 20% diện tích đồng lũ. Ở Việt Nam châu thổ sông Cửu Long có nước nhưng là nước mặn xâm nhập, không phải nước ngọt. Hai nước hạ du vất vả tranh nhau phần nước mà thượng nguồn tùy tiện để sót lại.

Dự án Kênh Phù Nam tại Cam Bốt do Trung Quốc đỡ đầu, tuy nói là tuyến thủy vận thoi nhưng vẫn có thể là kênh dẫn thủy nhập điện. Trung Quốc có chiến lược khai thác mối hận thù giữa dân tộc Cam Bốt và Việt Nam để chia rẽ họ, đồng thời viện trợ trợ hàng chục tỉ Mỹ kim mua chuộc Lào và Cam Bốt, ràng buộc họ thành con nợ, để cô lập Việt Nam.

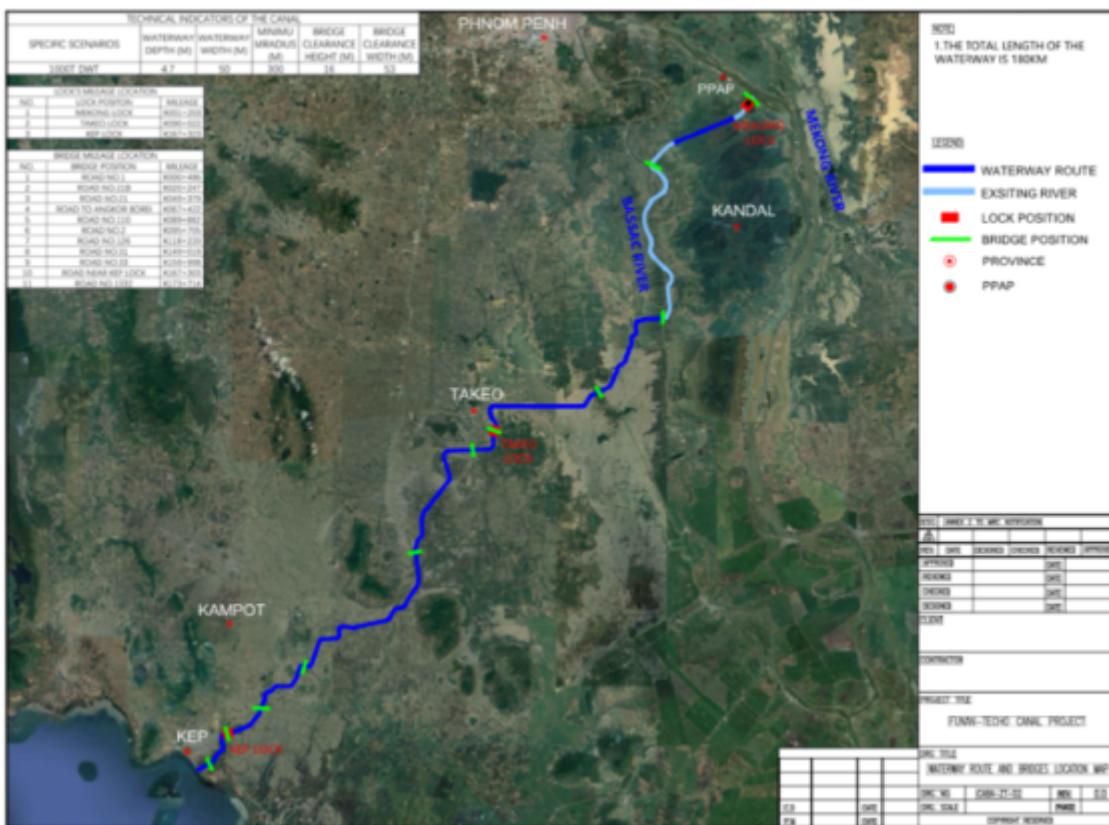
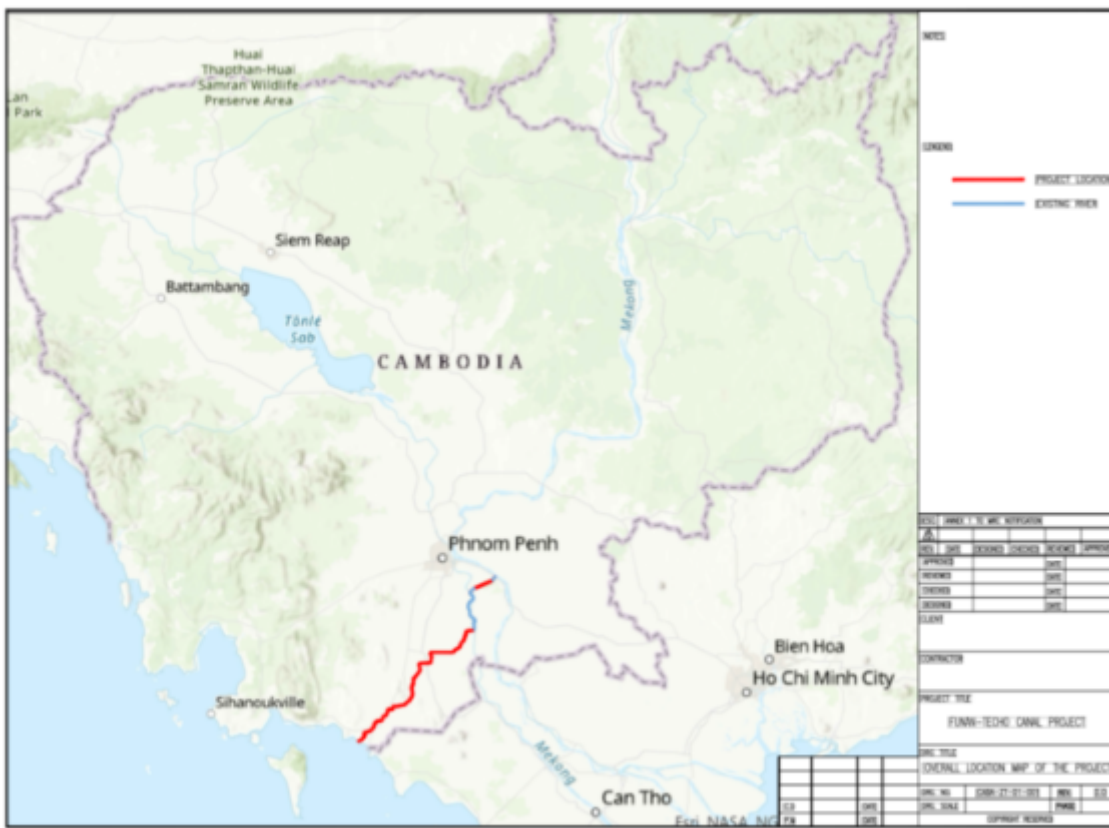
Bài tham luận này trình bày một chiến lược hoàn toàn mới cho Việt Nam và liên minh chiến lược cho Việt Nam và Cam Bốt để đối phó với Trung Quốc và Lào.

Giới thiệu Kênh Phù Nam / Đại Vận Hà của Vương Quốc Cam Bốt

Ủy ban sông Mekong quốc gia Cam Bốt (CB) đã công bố bản thông báo về kế hoạch đào kênh Phù Nam dưới tên Funan Techo Canal, dài 180 km, rộng 80 m tới 100 m, mực nước 4,7 m. Kênh đào này bắt đầu từ sông Mekong, nối sang sông Bassac và hướng ra vịnh Thái Lan. Song song hai bên kênh sẽ có 200 km đường cao tốc kết nối các thị trấn. Khi có hạ tầng cơ sở, phương tiện giao thông và nguồn cung cấp nước, tiềm năng phát triển kinh tế đồng bằng Tây Nam của CB sẽ vực dậy, kênh Phù Nam đã được chính quyền CB đánh giá có khả thi kinh tế rất cao.

Đại công ty quốc doanh China Communication Construction của Trung Quốc (TQ) đã bí mật thực hiện nghiên cứu khả thi từ hai năm trước. Công trình này sẽ được Sáng kiến Vành đai và Con đường (Belt and Road Initiative: BRI) của Trung Quốc tài trợ với kinh phí 1,7 tỉ Mỹ kim [1].

Vào Thế kỷ 13, TQ đã đào Đại Vận Hà dài 1800 km cho dân tộc họ, đến nay vẫn là con kênh dài nhất thế giới, kênh Phù Nam có thể xem là một Đại Vận Hà của Vương Quốc Cam Bốt và dân tộc Khmer.

Hình 1: Kênh Phù Nam, Funan Techo Canal. Nguồn: Mekong River Commission [1]

Thủ tục duyệt xét dự án Kênh Phù Nam

Theo quy định PNPCA của Mekong River Commission (MRC) và Hiệp Định Mekong 1995, CB có trách nhiệm cung cấp báo cáo khảo sát kỹ thuật, Technical Review Report (TRR) với đánh giá tác động môi

trường xuyên biên giới (TbEIA/ Environmental Impact Assessment) cho kênh đào Phù Nam của họ [2].

Thủ tục PNCPA của MRC gồm ba giai đoạn: Thông báo, Tham Vấn và Thỏa hiệp [3]. Việt Nam không có trách nhiệm soạn thảo TRR/EIA và nộp cho CB như họ gửi văn thư yêu cầu. Việt Nam cũng không thể tự làm được vì không nắm được thiết kế, thông số và quy trình vận hành. Do đó không ai có thể đánh giá dự án này theo khoa học được nếu chỉ có bản Thông báo, Prior Notification rất sơ lược.

Tác động môi trường của Kênh Phù Nam

TS Brian Eyler, Stimson Center (Mỹ) được Radio Free Asia phỏng vấn, đã phát biểu rằng: Dự án kênh đào nhân tạo này có thể là chiếc đinh cuối cùng đóng vào quan tài (Đồng bằng sông Cửu Long), và do đó, cần có nhiều nghiên cứu hơn để hiểu rõ ảnh hưởng của nó.

Tính toán đơn giản cho thấy nó sẽ cần ít nhất 77 triệu mét khối nước để lấp đầy kênh Funan khi nó hoàn thành. Nước sẽ được chuyển từ dòng chính sông Mekong và sông Bassac. Lấy thêm nước ra khỏi sông Bassac và dòng chính sông Mekong có thể sẽ hạ thấp mực nước sông Mekong tại Phnom Penh với một lượng không xác định.

Điều này sẽ ảnh hưởng đến khả năng đảo ngược dòng chảy Tonle Sap nổi tiếng. Đó là lực đẩy nước hàng năm từ dòng chính sông Mekong chảy ngược vào hồ Tonle Sap. Dòng chảy ngược này giúp cho Hồ Tonle Sap mở rộng gấp năm lần so với mực nước dâng thông thường vào mùa khô.

Việc lượng nước Hồ Tonle Sap được mở rộng chính là trái tim tạo ra nhịp đập của sông Mekong. Đó là quá trình then chốt làm cho sông Mekong trở thành ngư trường nội địa lớn nhất thế giới, chiếm 20% sản lượng đánh bắt cá nước ngọt của thế giới.

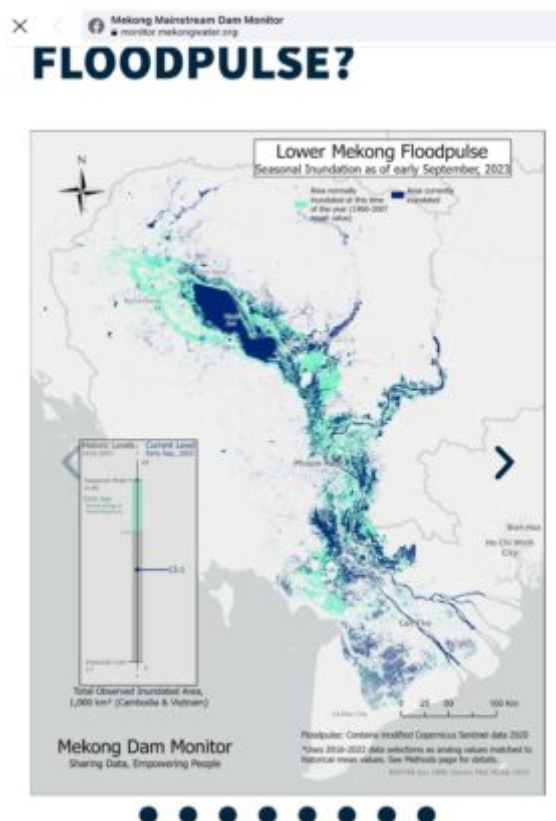
Từ trước đến nay đã có rất nhiều yếu tố tác động rồi, như việc xây đập ở thượng nguồn, khai thác cát, lượng mưa mùa mưa ít dữ dội hơn và các yếu tố khác đang làm giảm khả năng mở rộng lượng nước theo mùa của Hồ Tonle Sap. [4]

Kỹ sư Thủy học Đỗ Văn Tùng, P.Eng từng là kỹ sư tham vấn cho nhiều công ty Mỹ và Canada, cho rằng: “Nếu con kênh này bắt đầu từ Prek Takeo nối dòng chính sông Mekong và sẽ gặp sông Bassac ở hạ lưu. Sau khi hoàn thành, con kênh dài 180 km này sẽ cần khoảng 80 triệu

mét khối nước để thông thương. Sau đó lưu lượng dòng chảy trong kênh sẽ tùy thuộc vào chênh lệch cao độ giữa đầu và cuối con kênh, cùng với ảnh hưởng của thủy triều. Lưu lượng nước này sẽ lấy từ sông Mekong và Bassac. Ảnh hưởng như thế nào ở mỗi mùa đối với Biển Hồ Tonle Sap và ĐBSCL vẫn chưa rõ. Cần phải có một mô hình điện toán về thủy lực [Hydraulic modeling] mới tính được chính xác. Nhưng có một điều chắc chắn là trong mùa khô nước ở ĐBSCL sẽ ít hơn làm vấn đề nhiễm mặn trầm trọng hơn”.

Ngoài dung tích 77 triệu mét khối dung tích cần có ban đầu, phải tính thêm lượng nước hàng năm các âu tàu phải xả ra là 113 triệu mét khối. Đáng quan tâm hơn nữa là về sau khi có con kênh này rồi, CB có thể đơn phương bơm nước từ kênh này ra tưới khắp châu thổ vùng Takeo suốt lộ trình 180 km cho tới vịnh Thái Lan. Khi đó CB không phải chỉ cắt 113 triệu mét khối mỗi năm không cho về châu thổ Cửu Long như họ thông báo, mà sẽ nhiều lần hơn thế, không thể nào lường được, lúc đó VN có lẽ sẽ “bó tay”.

Kênh Phù Nam sẽ gây tác động nhất định lên Biển Hồ (BH) chính CB phải rất quan tâm vì nhiều năm rồi BH đã bị mất dần nhịp lũ khi thêm kênh Phù Nam cùng chảy với sông Tiền và sông Hậu ra biển Đông thì liệu nhịp lũ cho Biển Hồ còn tồn tại được không?

Hình 2: Tình trạng khô hạn giữa mùa mưa. Nguồn: Stimson Center

Thật vậy, nhóm nghiên cứu của TS Samuel De Xun Chua, Department of Geography, National University of Singapore đã khảo sát nhịp lũ suốt 60 năm tại Biển Hồ và công bố tình trạng suy thoái như sau:

“Chúng tôi thấy rằng ... thời gian mùa lũ đã giảm khoảng 26 ngày (Kampong Cham) và 40 ngày (Chaktomuk), mùa lũ bắt đầu muộn hơn và kết thúc sớm hơn nhiều. Dọc sông Tonle Sap, dòng chảy ngược trung bình hàng năm từ sông Mê Kông đến hồ Tonle Sap đã giảm 56,5 %, từ 48,7 km³ năm 1962–1972 xuống còn 31,7 km³ năm 2010–2018. Kết quả là mực nước mùa mưa tại hồ Tonle Sap giảm 1,05 m trong năm 2010–2019 so với năm 1996–2009, tương ứng với diện tích hồ giảm 20,6 %” [5].

Phạm vi nghiên cứu đánh giá tác động môi trường cần thiết cho Kênh Phù Nam

Báo cáo đánh giá tác động môi trường xuyên biên giới phải xét tác động tích hợp của kênh Phù Nam, cùng với hoạt động của các đập thủy điện trong toàn lưu vực qua các tình huống mưa nhiều cũng như khô hạn. Vận chuyển trên kênh phải tùy vào mực nước ấy. Phạm vi nghiên cứu cần phải có Biển Hồ, lưu vực Tonle Sap ở CB và ĐBSCL ở Việt Nam, từ Nam Vang theo các dòng nước ra biển Đông vì đó là một hệ sinh thái không thể tách riêng khi khảo sát ảnh hưởng tác động môi trường.

Chiến lược Việt Nam đối với Cam Bốt và MRC cho Kênh Phù Nam

Việt Nam có khá nhiều phương cách ràng buộc CB tuân theo các thủ tục của MRC để kiểm soát kênh Phù Nam. Giới hạn trọng tải tàu thuyền trên kênh Phù Nam theo đúng công bố của CB là 1000 DWT. Nam Vang sẵn có hai thương cảng, có khả năng cho tàu 2000 DWT và 5000 DWT ra vào nên CB sẽ vẫn cần vận chuyển tàu bằng sông Tiền và có thể cả sông Hậu. Do đó VN có tư thế thảo luận với CB với tiếng nói trọng lượng.

Về chiến lược, đối với Mekong River Commission (MRC), VN và CB đều không có chiến lược lớn nên chưa hề ngăn được một con đập nào mà đã mất nhịp lũ, phù sa và nông ngư sản, thậm chí còn cảnh hạn hán giữa mùa mưa, xâm mặn và sói lở ngày càng sâu. MRC đã trở thành cao tốc thông thoáng cho các đập Xayaburi, Don Sa Hong, Pak

Lay, Pak Beng, Sanakham và Luang Prabang của Lào lần lượt được MRC thông qua, có TQ và Thái Lan sẵn sàng tài trợ và cố vấn.

Hình 3: Vị trí những con đập trên Lancang Mekong. Nguồn: The Third Pole

Với kênh Phù Nam, VN có thể đặt CB trước trách nhiệm bảo vệ lưu vực đúng theo năm Thủ tục và Hướng dẫn MRC đã thông qua, đặc biệt nhất là cho dòng chính với Procedures for the Maintenance of Flows on the Mainstream:

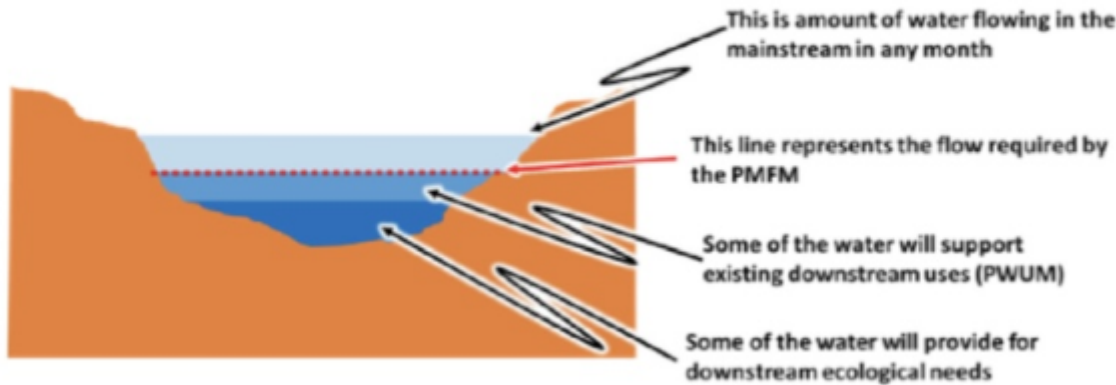
1. Thông báo đến thỏa hiệp (PNPCA).
2. Theo dõi, báo cáo vận hành kênh đào, không vi phạm những thông số giới hạn đã quy định (PWUM).
3. **Bảo trì lưu lượng cần thiết tại dòng chính theo từng tháng (PMFM) Mekong và Bassac. Xem Hình 2, kênh Phù Nam sẽ không được chuyển**

nước gây xâm phạm vào lượng nước cung cấp cho hạ du sử dụng và đáp ứng nhu cầu sinh thái.

4. Bảo vệ phẩm chất nước sông (PWQ).

5. Cung cấp thông tin và số liệu quan trắc (PDIES).

In any one month:

Hình 4: Đường màu đỏ là mức nước dòng chính cần phải bảo vệ theo PMFM. Nguồn: MRC [2]

Nếu CB tuân theo những hướng dẫn ghi trên, nhất là PMFM cho Châu Đốc, Tân Châu và Biển Hồ, cùng với các tác động môi sinh có biện pháp giảm thiểu được, thì cơ hội hợp tác hai nước cho kênh Phù Nam thành sự thật không phải không thể.

Chiến lược toàn diện lâu dài cho Cam Bốt và Việt Nam đối với Trung Quốc

Từ năm 1995, Trung Quốc đã kích thích sự chia rẽ giữa hai dân tộc, CB-VN không hậu thuẫn cho nhau để TQ và Lào dễ dàng khai thác thủy điện trên dòng Mekong. TQ dẫn dắt Lào, biến họ trở thành bình diện của Đông Nam Á. Kết quả trước mắt CB và VN hưởng ít lợi nhất nhưng gánh tất cả thiệt thòi, tình trạng bất công này vi phạm tôn chỉ của Công ước Liên Hiệp quốc 1997 cho các dòng sông quốc tế [6]. Nguyên tắc không gây nguy hại (Do no harm) và chia sẻ công bằng hợp lý (Equitable and Reasonable Utilization) giữa các nước không được thực hiện mà tổ chức MRC nghiêm nhiên đi ngược với tôn chỉ của HĐ 1995 lập ra tổ chức này.

Kênh Phù Nam có thể là cái đing cuối trên nắp quan tài ĐBSCL theo quan sát của TS Brian Eyler [6]. Thực ra chính TQ đã đem quan tài này cho CB và VN xô đẩy nhau ngã vào. Kênh Phù Nam với quyết tâm của CB có lẽ sẽ tiến hành, VN có thể phản đối như từng phản đối các dự án của Lào, nhưng nếu thỏa hiệp được với CB cùng bảo vệ BH và

ĐBSCL dựa vào các thủ tục MRC quy định nói trên có lẽ thiết thực hơn.

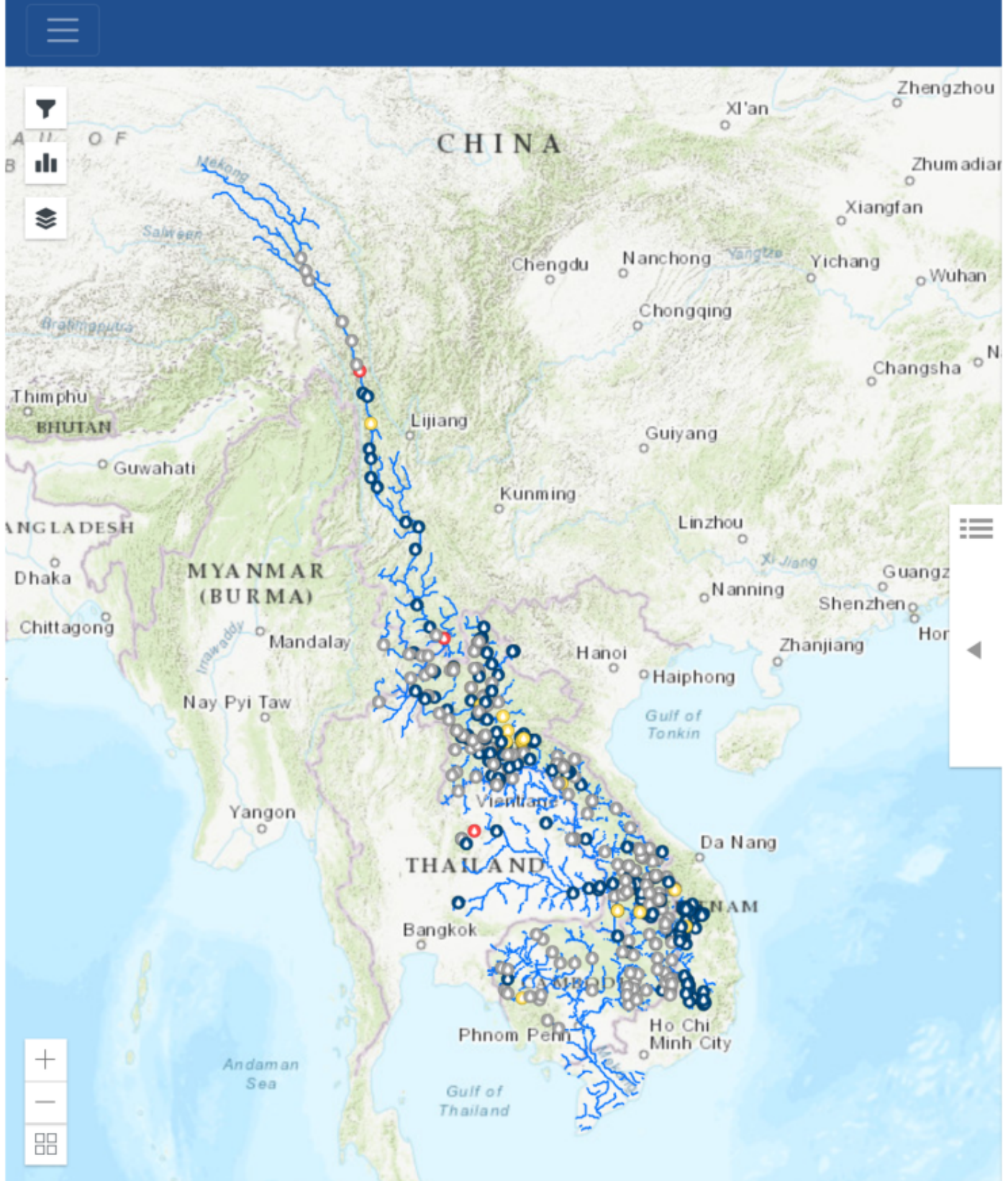
STIMSON

EYES ON EARTH

Mekong Dam Monitor

Sharing Data, Empowering People.

Esri, HERE, Garmin, FAO, NOAA, USGS | Stimson Center

Powered by Esri

Latest

Hình 5: Vị trí các con đập trên toàn lưu vực Lancang Mekong. Nguồn: Stimson Center

Trước dự án kênh Phù Nam, CB và VN cần tìm cách hợp tác, tránh gây tranh chấp. Đừng cho TQ khai thác cơ hội biến Phù Nam thành biểu tượng xung đột giữa hai dân tộc. CB và VN đều phải nhận thấy âm mưu thâm độc của TQ và nhẩy ra khỏi cớ quan tài Made-in-China bằng một liên minh chiến lược toàn diện, bảo vệ quyền lợi cho phần lưu vực chung cho cả hai nước CB-VN.

Mục đích hợp tác chiến lược ở mức cấp cao nhất cho hai nước là cùng làm bản tuyên ngôn chung “Không chấp nhận cho thêm con đập nào nữa”, và “Yêu cầu giới hạn hoạt động các đập thượng nguồn để bảo vệ và phục hồi nhịp lũ cho môi sinh Biển Hồ, vựa cá của dân tộc CB và ĐBSCL, vựa thóc của dân tộc VN”.

Trong tương lai xa, hai nước cần nhắm tới một hiệp ước toàn lưu vực, đầy đủ và chặt chẽ hơn HĐ 1995, đó là “Lancang-Mekong Initiative” hay “Lancang-Mekong River Treaty” theo Công ước 1997 của Liên Hiệp quốc [7] và lập quỹ “Lancang-Mekong Fund” để trợ giúp dân cư khắp lưu vực chia sẻ lợi ích và đền bù thiệt hại công bằng cho họ.

Tác giả: Kỹ sư Phạm Phan Long là Chủ tịch Hội Sinh Thái Việt (Viet Ecology Foundation).

Nguồn tham khảo:

[1] Report 202381_CNMC-MRC_Funan-Techo-Canal-Notification

[2] <https://www.mrcmekong.org/resource/aqrsbk>

[3] <https://www.mrcmekong.org/assets/Publications/95MA-Hb.pdf>

[4]

https://www.rfa.org/vietnamese/in_depth/funan-canal-in-cambodia-the-final-nail-in-the-coffin-of-the-mekong-delta-10032023123358.html

[5] [HESS – Drastic decline of flood pulse in the Cambodian floodplains \(Mekong River and Tonle Sap system\) \(copernicus.org\)](https://www.copernicus.org/)

[6] <https://legal.un>

Phù Nam Techo, con kênh lịch sử và những bước tiến hành dự án giữa triều đại cha và con

Capture à partir de : baotienngdan

Ngô Thế Vinh

1-11-2023

*Biết mình biết người, trăm trận không nguy
Tri kỷ tri bỉ, bách chiến bất đãi – Tôn Tử
知己知彼, 百戰不殆_孫子*

Gửi 20 triệu cư dân ĐBSCL không được quyền cất tiếng nói
Gửi Nhóm Bạn Cửu Long

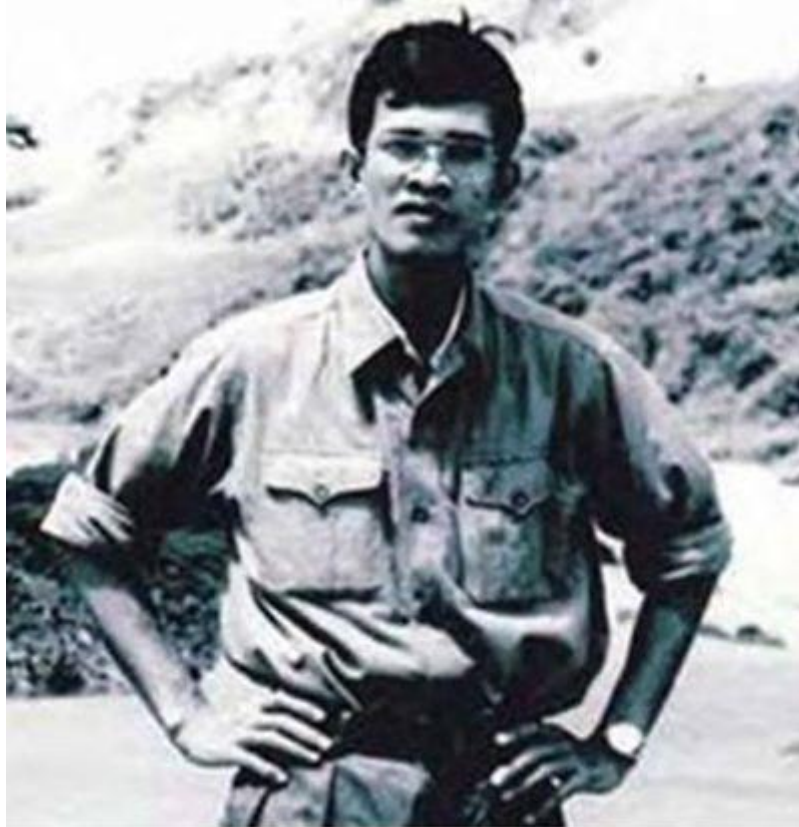
Hình 1: Viễn cảnh một ĐBSCL khô hạn và sa mạc hoá, không lẽ đây là “gia tài của mẹ”, một di sản thế hệ này để lại cho các thế hệ con cháu trong tương lai. Đây là cái giá rất đắt mà Việt Nam phải trả cho chuỗi những con đập thủy điện thượng nguồn và các dự án chuyển dòng lấy nước từ con sông Mekong, trong đó có con Kênh Phù Nam Techo. Nguồn ảnh: TTXVN – Cảnh hạn hán trên một cánh đồng lúa vốn phì nhiêu của tỉnh Sóc Trăng 03/2016.

MỘT TRIỀU ĐẠI CHA VÀ CON

Hun Sen đã chính thức chuyển quyền cho con từ ngày 22/8/2023. Tuy Hun Manet là Thủ tướng mới nhưng Hun Sen vẫn có một ảnh hưởng gần như tuyệt đối từ phía sau hậu trường. Hun Sen viết trên trang Facebook – **“Đây chưa phải là kết thúc. Tôi còn tiếp tục phục vụ ở những cương vị khác ít nhất cũng tới năm 2033”** (tức là mười năm nữa, lúc đó Hun Sen 81 tuổi). Tìm hiểu về giới lãnh đạo bao gồm hai thế hệ Cha và Con của chính trường Cam Bốt hiện nay và ít ra trong 10 năm tới thiết nghĩ là điều rất cần thiết.

– **Tiểu sử Hun Sen:** Sinh năm 1952 tại một ngôi làng nhỏ thuộc tỉnh Kampong Cham bên bờ sông Mekong, nhưng khai sinh sớm hơn [4/4/1951], để đủ tuổi gia nhập Khmer Đỏ. Tên thật là Hun Bunal, học vấn qua bậc tiểu học, sau đó tham gia các phong trào tranh đấu. Có gốc là sĩ quan Khmer Đỏ, với cấp bậc Tiểu Đoàn trưởng vào những năm 1970s. Bị chiến thương hư một mắt trái khi theo Pol Pot tấn công thủ đô Phnom Penh tháng 4/1975. Để tránh một cuộc thanh trừng của Khmer Đỏ, Hun Sen đào ngũ năm 1977 sang chiến đấu trong quân đội Việt Nam. Hun Sen nói được tiếng Việt với “accent Khmer” và có tên

Việt là Hai Phúc. Khi hơn 100 ngàn quân CS Việt Nam tràn qua Cam Bốt, lật đổ được chính quyền Khmer Đỏ, Hun Sen được Việt Nam đưa lên làm Ngoại trưởng trong một chính phủ mới do Việt Nam thiết lập. Lúc đó Hun Sen mới 27 tuổi, rồi trở thành Thủ tướng Cam Bốt từ tháng 1/1985 lúc mới 33 tuổi, được coi là trẻ nhất, và giữ ghế Thủ tướng lâu nhất không chỉ ở châu Á mà cả với thế giới hiện nay. Hun Sen thống lĩnh chính trường Cam Bốt và là khuôn mặt lớn của khối ASEAN trong mấy thập niên qua. Hun Sen lãnh đạo *Đảng Nhân Dân Cam Bốt / CPP*, được giới ngoại giao và báo chí coi như một thứ “Người Hùng”.

Hun Sen as a Khmer Rouge battalion commander, 1970s

Hình 2: Hun Sen từng tham gia lực lượng Khmer Đỏ những năm 1970s với cấp bậc Tiểu Đoàn Trưởng. Bị chiến thương hư một mắt trái khi theo Pol Pot tấn công thủ đô Phnom Penh tháng 4/1975. Sợ bị Khmer Đỏ thanh trừng, Hun Sen đào ngũ năm 1977 tham gia chiến đấu trong hàng ngũ quân đội Việt Nam, có tên Việt là Hai Phúc. Nguồn: *The New York Review* 23/7/2012

Năm 1987, Hun Sen bị *Amnesty International* lên án vi phạm nhân quyền vì các vụ tra tấn tù nhân chính trị. Từng bị các đối thủ lên án là “bù nhìn” của Hà Nội, nhưng thực tế Hun Sen đã rất bản lĩnh và độc lập khi chọn tách ra khỏi Việt Nam và đưa đất nước Cam Bốt đi vào quỹ đạo của Bắc Kinh. Nổi tiếng cai trị bằng đôi bàn tay sắt, nhưng cũng không thiếu tai tiếng về các vụ tham nhũng về đất đai, dầu khí và các hợp đồng khai thác tài nguyên của Cam Bốt.

Sẽ thiếu sót, nếu không ghi nhận ở đây, trong thời gian làm Thủ tướng, Hun Sen đã nhận được khoảng hơn 10 học vị *Tiến sĩ Danh dự* từ các đại học khác nhau trên khắp thế giới, trong đó có **2 học vị Tiến sĩ của Hà Nội**: Một về Chính trị học (1991), và một về khoa Giáo Dục (2007); chưa kể tới hàm Giáo sư về khoa Bang giao Quốc tế của một Đại học Costa Rica, Trung Mỹ. Với từng ấy quyền lực và hào quang, Hun Sen được Quốc vương Sihanouk phong cho phẩm tước cao quý “Samdech” [Wikipedia] và còn được mệnh danh là “**Đứa Con của Đế quốc Khmer / The Son of the Khmer Empire**”.

– **Tiểu sử Hun Manet**: Hun Manet với tước hiệu đầy đủ là: **Samdech Moha Bovorthipadi Hun Manet**, sinh ngày 20/10/1977 một tướng lĩnh quân đội Hoàng gia và chính khách thuộc thế hệ thứ hai của Cam Bốt sau thời kỳ Khmer Đỏ. Hun Manet học trung học tại Phnom Penh. Năm 1995, ở tuổi 18, gia nhập Quân đội Hoàng gia Cam Bốt. Cùng năm, Hun Manet được nhận vào Học viện Quân sự West Point nổi tiếng nhất của Hoa Kỳ. Tốt nghiệp West Point 4 năm sau ở tuổi 22 (1999) với học vị Cử nhân, là người Khmer đầu tiên tốt nghiệp học viện này. Manet có thêm hai bằng cấp về Kinh tế: Thạc sĩ M.A. Đại học New York và Tiến sĩ Ph.D. Đại học Bristol Anh Quốc.

Hun Sen đã chuẩn bị rất kỹ lưỡng trước khi quyết định chuyển quyền cho con trai Hun Manet với đầy đủ mọi nghi thức trước đó: ngày 7/8/2023, Vua Norodom Sihamoni đã ký văn bản chính thức bổ nhiệm Hun Manet làm Thủ tướng kế vị Hun Sen, để thành lập nội các mới với điều kiện được Quốc hội thông qua. Dĩ nhiên phiên họp Quốc hội khoáng đại lần thứ 7 đã bỏ phiếu thuận với đa số tuyệt đối ngày 22/8/2023 cũng là ngày Hun Manet tuyên thệ nhậm chức.

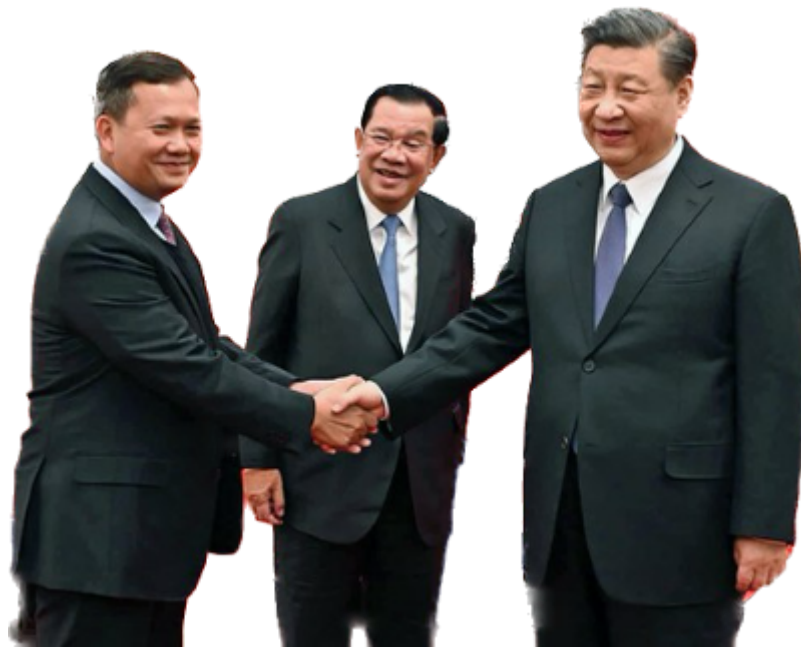

Hình 3: Hun Manet tốt nghiệp Học viện West Point, New York tháng 5/1999, cũng là người Khmer đầu tiên xuất thân từ học viện quân sự danh tiếng này của Hoa Kỳ. Nguồn: AP

Không giống như thân phụ trưởng thành và vươn lên từ một đất nước Cam Bốt tao loạn và chiến tranh, Hun Manet được lớn lên trong một gia đình đã bước vào giai cấp quyền quý, được hưởng một nền giáo dục Tây phương sâu đậm với văn võ gần như song toàn. Nhưng xem ra, Hun Manet chưa đủ khả năng thoát ra khỏi vòng kiềm tỏa của thân phụ – ít nhất là ở những năm đầu, cho dù có ước muốn thay đổi hướng đi của Cam Bốt hay không. Giới quan sát am hiểu tình hình xứ Chùa Tháp cho đây là một ước đoán với kỳ vọng quá sớm.

MỘT BẢO ĐẢM MỐI QUAN HỆ VỚI TRUNG QUỐC

Trong cuộc họp báo ngày thứ Tư, 26/7/2023 Hun Sen chính thức thông báo sẽ từ chức sau ngót 40 năm cầm quyền và Hun Manet sẽ là Thủ tướng mới của nội các. **Chu đáo hơn nữa, Hun Sen trước đó còn gửi thư cho Thủ tướng Trung Quốc Lý Cường / Li Qiang, với cam kết bảo đảm sẽ tiếp tục mối liên hệ thăm thiết với Bắc Kinh sau khi chuyển quyền cho người con trai lớn của ông vào tháng tới.**

Hình 4a: Ngày 10/02/2023, Thủ tướng Hun Sen (giữa) dẫn người con trai cả là Hun Manet (trái), tới diện kiến Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình (phải). Đây là lần đầu tiên có một cuộc viếng thăm chính thức của “cha và con” tới Bắc Kinh, chuẩn bị cho bước nhường ngôi cho con. Nguồn: Facebook Hun Sen

Hình 4b: Ngày 14/9/2023, bảy tháng sau, Hun Manet chính thức viếng thăm Bắc Kinh lần thứ hai nhưng với cương vị là tân Thủ tướng Vương Quốc Cam Bốt. Hun Manet đã gặp Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình, với hứa hẹn sẽ thắt chặt hơn nữa mối giao hảo tốt đẹp đang có giữa hai quốc gia. Ngày 17/9/2023 Hun Manet tới thăm Hội chợ Triển lãm Trung Quốc và các Quốc gia ASEAN tại thành phố Nam Ninh, tỉnh Quảng Tây. Nguồn: Khmer Times

TRỰC PHNOM PENH – BẮC KINH VÀ DỰ ÁN KÊNH PHÙ NAM

Chiếu theo điều khoản 4.3.2 của Hiệp Định Sông Mekong 1995, tuy không một quốc gia nào có quyền phủ quyết nhưng Dự án Kênh Phù Nam Techo vẫn phải trải qua 3 giai đoạn: Thông Báo, Tham Vấn và Thỏa Thuận viết tắt là PNPCA.

– Vậy Dự án Kênh Phù Nam Techo hôm nay đang ở giai đoạn nào? Tuy mới là Giai đoạn I, với Thủ tục Thông báo / Procedures of Notification tới các thành viên của 4 quốc gia trong MRC. Do Thái Lan và Lào là hai quốc gia phía trên nguồn, Dự án kênh Phù Nam Techo

sẽ không ảnh hưởng xuyên biên giới trực tiếp tới hai quốc gia này nên họ không có nhiều quan tâm và có lẽ sẽ không phản đối. Kênh Phù Nam Techo trở thành vấn đề của hai nước láng giềng Việt Nam và Cam Bốt. Do Việt Nam ở phía cuối nguồn, giáp ranh với Cam Bốt nên **ảnh hưởng xuyên biên giới / transboundary effects** hiển nhiên là **có thật** nên đã làm dấy lên mối lo ngại về phía Việt Nam khi mà ĐBSCL đang thiếu nước và ngày càng bị nhiễm mặn. ^[4]

Nhận được Thông báo của Chính phủ Cam Bốt ngày 8/8/2023, lẽ ra là bắt đầu bước vào Giai đoạn II, mỗi nước thành viên có thời gian 6 tháng để Tham vấn trước /Prior Consultation.

Nhưng chính phủ Cam Bốt và các công ty xây dựng Trung Quốc đã rầm rộ khẩn trương tiến hành Dự án với liên tiếp những ký kết:

– Ngày 11/10/2023 lễ ký kết [Khung Thỏa thuận sơ bộ](#) [Framework Agreement] ở Nam Vang

Vào ngày 11/10/2023, Sun Chanthol Đệ nhất Phó Thủ tướng kiêm Phó Chủ tịch Hội đồng Phát triển Cam Bốt đã chủ trì một cuộc họp để thảo luận với ông **Chu Dũng / Zhou Yong*** đại diện Công ty Cầu Đường Trung Quốc (CRBC) về một bản dự thảo **Khung Thỏa thuận FA / Framework Agreement** về Dự án Hệ thống Tonle Bassac Thủy lộ và Hậu cần (Tonle Bassac Navigation & Logistics System Project) hay có tên là “Funan Techo Canal Project”.

Khung Thỏa thuận FA sau khi ký kết, sẽ được xem xét, để xác định tiềm năng của Dự án Kênh Phù Nam Techo qua các cuộc nghiên cứu sâu rộng không chỉ về giao thông đường thủy mà còn bao gồm mọi khía cạnh về những lợi ích kinh tế và xã hội.

Hình 5: Trên, ngày 11/10/2023, Đệ nhất Phó Thủ Tướng Cam Bốt Sun Chanthol đã chủ trì một phiên họp với ông Chu Dũng*, đại diện công ty Cầu Đường Trung Quốc [CRBC] để ký kết một Khung Thỏa thuận / Framework Agreement về Dự án Kênh Phù Nam Techo. Dưới: **Chu Dũng*** là: Phụ tá Tổng Giám đốc Cầu Đường của Trung Quốc, kiêm Tổng Giám đốc các dự án cầu đường ở Cam Bốt. [nguồn: *SOHU, Beijing] ^[1]

– Ngày 17/10/2023, chỉ 6 ngày sau là lễ ký kết chính thức cấp chính phủ ở ngay tại Bắc Kinh.

Ngày 17/10/2023, Vương quốc Cam Bốt đã ký một thỏa hiệp cho phép các công ty Trung Quốc thực hiện cuộc nghiên cứu tính khả thi của Dự án Kênh Phù Nam Techo. Lễ ký kết đã đặt dưới quyền chủ tọa của Thủ tướng Cam Bốt Hun Manet vào chiều thứ Ba 17/10/2023 tại Bắc Kinh.

Phó Thủ tướng Sun Chanthol, kiêm Đệ nhất Phó Chủ tịch Ủy ban Phát triển Cam Bốt (CDC / Council of the Development of Cambodia) đã ký bản thỏa hiệp với các đại diện Công ty Cầu Đường của Trung Quốc (CRBC / China Bridge and Road Corporation). Chanthol nhấn mạnh, “Lễ ký kết hôm nay là một bước khác tiến tới thành công trong dự án tiếp vận quan trọng của Cam Bốt”. Ông hy vọng sẽ khởi công xây dựng dự án vào năm 2024.

Hình 6a: Chiều thứ Ba 17/10/2023 tại Bắc Kinh, đặt dưới quyền chủ tọa của Thủ tướng Cam Bốt Hun Manet, Phó Thủ tướng Sun Chanthol, kiêm Đệ nhất Phó Chủ tịch Ủy ban Phát triển Cam Bốt đã ký bản thỏa hiệp với các đại diện Công ty Cầu Đường của Trung Quốc cho phép họ thực hiện cuộc nghiên cứu tính khả thi của Dự án Kênh Phù Nam Techo.

Hình 6b: Lễ ký kết cũng bao gồm cả các quan chức của Bộ Bưu điện và Viễn thông (MPTC / Ministry of Posts and Telecommunications) Cam Bốt với các đối tác của Công ty Kỹ thuật Viễn thông, tư vấn và quản lý công nghệ đa phương tiện Hoa Vi Trung Quốc (Huawei Technologies Co., Ltd.)^[2]

– Ngày 25/10/2023, sau chuyến viếng thăm chính thức từ Bắc Kinh về, Hun Manet đã tới tỉnh Kampong Cham, trong một chương trình có tên “get-together / cùng gặp nhau”, và trước đông đảo các công nhân may mặc Khmer, Hun Manet đã rất tự tin và hùng biện khi nói về Dự án Kênh Funan Techo có tính cách lịch sử của dân tộc Khmer, sẽ đem lại cho đất nước Cam Bốt bao nhiêu phúc lợi về kinh tế / economic dividends.

Hình 7: Ngày 25/10/2023 Thủ tướng Hun Manet với phong cách rất bình dị và gần gũi khi tới tỉnh Kampong Cham thăm một xưởng may mặc, gặp gỡ đông đảo các công nhân nam nữ ở lứa tuổi thế hệ trẻ hơn ông, Hun Manet đã rất tự tin và hùng biện khi nói về Dự án Kênh Funan Techo có tính cách lịch sử, sẽ đem lại cho đất nước Cam Bốt bao nhiêu phúc lợi về kinh tế. Nguồn: Khmer Times

Dự án lịch sử thủy lộ vận tải đầu tiên của Cam Bốt nối liền hệ thống sông Mekong và đường biển, không chỉ có mục đích đơn thuần nhằm giải quyết những thách thức khó khăn trong lãnh vực vận chuyển đường thủy, nhưng xa hơn thế, đây là một Con Kênh Đa Năng / Multipurpose Canal với nhiều tham vọng, nhằm kích hoạt các hoạt động kinh tế và xã hội tới một tầm mức cao mới. Với tầm nhìn là bảo đảm sự độc lập có tính cách chiến lược cho một quốc gia nhỏ bé chỉ với ngót 17 triệu dân, ít hơn dân số ĐBSCL là 20 triệu.

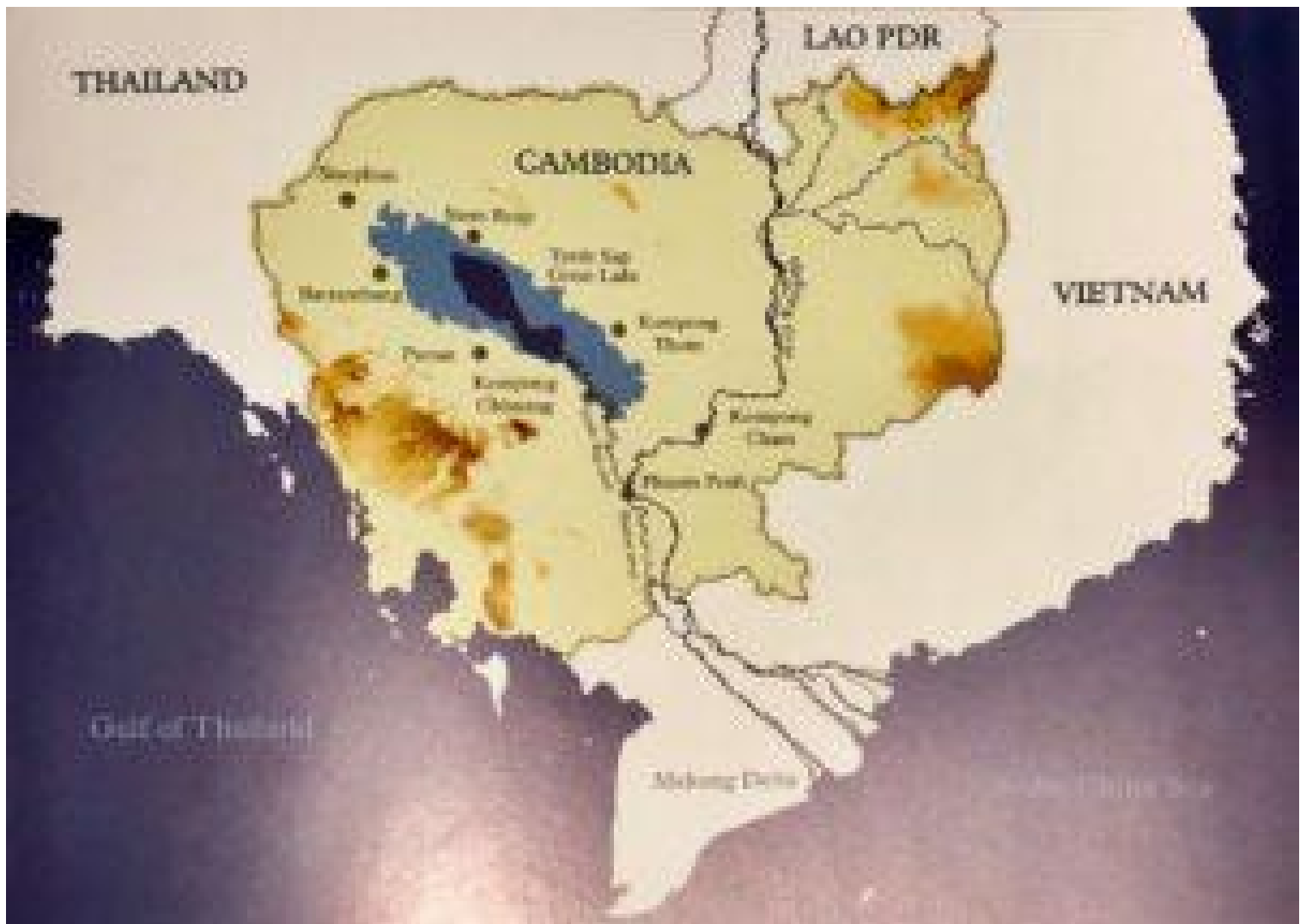
Với những bước tiến hành ồ ạt tới mức báo động về Dự án Kênh Phù Nam Techo về phía Cam Bốt, rõ ràng chính phủ Phnom Penh đã dứt 2 giai đoạn II (Tham vấn trước) và III (Thỏa thuận) và quyết tâm nhanh chóng bằng những bước “nhảy vọt” thực hiện cho bằng được dự án này, đặt Việt Nam trước một tình trạng đã rồi / *fait accompli*, trong khi Việt Nam vẫn trong giai đoạn thu thập ý kiến (25/10/2023) và rồi sẽ thảo luận giữa các chuyên gia, sau đó mới có tổng kết báo cáo lên Thủ tướng chính phủ. [sic]

DI SẢN HUN SEN: MỘT THẾ HỆ CHA ĂN MẶN

Hun Sen đã để lại cho Hun Manet một di sản về môi sinh rất nặng nề và cũng không dễ dàng gì để chuyển đổi. Khi mà Hun Sen đã dứt khoát chọn đi với một “láng giềng xa” là Trung Quốc với bất cứ giá nào, với cái giá rất đắt mà các “láng giềng gần” phải trả, kể cả với chính đất nước Cam Bốt.

Khi nói về những con đập dòng chính sông Mekong, Hun Sen đã có một tiếng nói nhất quán hậu thuẫn cho chuỗi những con đập bậc thềm Vân Nam / Mekong Cascades của Trung Quốc, và cả các con đập dòng chính ở Lào, cho dù điều đó đã đi ngược với tất cả mối quan tâm của các quốc gia hạ lưu khác, trong đó có Việt Nam là quốc gia cuối nguồn bị thiệt hại nhất.

Ngay trên đất nước Cam Bốt, các khu rừng nguyên sinh / rainforest và rừng lũ / flood forest đã bị tàn phá rộng rãi, một Biển Hồ như trái tim của Cam Bốt chỉ còn một nhịp đập thoi thóp do thiếu nước, không còn 6 tháng với nước sông Mekong chảy ngược vào Biển Hồ, nơi cũng là vựa cá lớn nhất và là nguồn protein chính của người dân Cam Bốt. Tất cả ngày một cạn kiệt, chưa kể vấn nạn cả một hệ sinh thái bị ô nhiễm: Nước, không khí và thực phẩm đang hàng ngày đầu độc người dân Cam Bốt.

Hình 8: Ai cũng biết rằng trái tim Biển Hồ chỉ còn nhịp đập khi sông Mekong trong Mùa Mưa còn đủ nước đổ vào con sông Tonlé Sap tạo dòng chảy ngược vào Biển Hồ như một hiện tượng thiên nhiên kỳ diệu. Biển Hồ trong Mùa Khô chỉ với diện tích 2.500 km², nhưng từ tháng 5 đến tháng 9 bước sang Mùa Mưa, khi nước con sông Mekong dững mãi đổ về, khiến con sông Tonlé Sap đổi chiều, chảy ngược vào Biển Hồ làm nước hồ dâng cao hơn từ 8 tới 10 mét và tràn bờ; diện tích Biển Hồ tăng gấp 5 lần, khoảng hơn 12.000 km².

Những cánh rừng lũ / *flooded forest* của Biển Hồ là cái nôi nuôi dưỡng và tái sinh nguồn thực phẩm khổng lồ chủ yếu là cá, chiếm tới hơn 60% lượng cá của Cam Bốt. Chính con sông Mekong và Biển Hồ từng là cái nôi của nền Văn minh Angkor Khmer và nay vẫn là mạch sống / *lifeline* của 17 triệu dân xứ Chùa Tháp.

Thủ tướng Hun Sen, thì vẫn bình chân như vại trong suốt ngót 40 năm cầm quyền, với ông thì chẳng có gì phải lo lắng. Hồi tháng 6 năm 2005, nhân buổi lễ thả cá giống vào một hồ phía đông Cam Bốt, Hun Sen đã tỏ ra thỏa mãn với tình hình khai thác con sông Mekong lúc bấy giờ. Trước khi bay sang dự Hội Nghị Thượng Đỉnh Côn Minh, ông đã công khai lên tiếng ủng hộ Bắc Kinh đối với kế hoạch khai thác sông Mekong, cho dù điều ấy đi ngược lại ý kiến quan ngại gần như báo động của các chuyên gia bảo vệ môi sinh. Đi xa hơn thế nữa, ông Hun Sen còn cho rằng ý kiến chỉ trích chỉ để chứng tỏ là họ chú ý tới môi sinh, và đôi

khi họ dùng đó như thứ rào cản nhằm ngăn chặn sự hợp tác nên có giữa 6 quốc gia. [AFP, 6/29/05].

Ngày 17/11/2010, tại thủ đô Nam Vang bên bờ con sông Tonle Sap, một lần nữa Thủ tướng Hun Sen, sau Hội Nghị Thượng Đỉnh ACMECS [Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy] gồm 5 nước Cam Bốt, Miến Điện, Lào, Thái Lan và Việt Nam, đã phủ nhận và bác bỏ mọi mối quan ngại về ảnh hưởng của các đập thủy điện trên thượng nguồn đối với dòng chảy sông Mekong. Ông khẳng định rằng chu kỳ lũ lụt hay hạn hán mới đây là hậu quả của thay đổi khí hậu chứ chẳng liên hệ gì tới chuỗi những con đập thủy điện của Trung Quốc.

Khi nói chuyện với các phóng viên báo chí, Hun Sen đã “giễu cợt / mocked” họ về các ý tưởng cho rằng các con đập trên thượng nguồn sông Mekong đưa tới hậu quả làm tụt giảm mực nước có tính cách lịch sử trong thời gian vừa qua. Như một thách đố, ông đưa ra câu hỏi: “*Liệu mực nước lên xuống dọc theo sông Mekong có phải là do các đập thủy điện hay không?*” Rồi cũng rất tự tin, ông Hun Sen tự đưa ra câu trả lời bằng những con số: “Năm 1998, mực nước sông Mekong tụt thấp tới mức kỷ lục 7,5 mét, nhưng tới năm 2000, mực nước lại cao tới 12 mét.

Cần mở một dấu ngoặc ở đây về hai thời điểm mà ông Hun Sen nêu ra:

– Năm 1998, đã có con đập thủy điện lớn đầu tiên của Trung Quốc chắn ngang dòng chính sông Mekong: đập Mạn Loan / Manwan 1.500 MW hoàn tất từ 1993, tiếp tục lấy nước và hoạt động toàn công suất từ 1995; lại thêm con đập thứ hai Đại Chiếu Sơn / Dachaoshan 1.350 MW cũng đang được xây cất. Không đủ mưa, lại bị giữ nước trong hồ chứa, đã khiến mực nước hạ lưu sông Mekong xuống rất thấp tới 7,5 mét.

– Năm 2010, mực nước lại xuống thấp tới mức kỷ lục trong vòng 50 năm qua ở vùng đông bắc Thái và Lào, gây bao nhiêu lo ngại về an toàn thực phẩm, nước uống và thủy lộ giao thông. Đây cũng là thời kỳ con đập thứ tư Tiểu Loan / Xiaowan 4.200 MW, sau con đập Cảnh Hồng / Jinghong, còn được gọi là “con đập mẹ” với dung lượng hồ chứa lên tới 15 tỉ mét khối – bằng tổng số dung lượng tất cả các hồ chứa khác của tỉnh Vân Nam, đang lấy nước vào hồ chứa và bắt đầu hoạt động phát điện.

Nhưng cũng vẫn theo ông Hun Sen, thì đơn giản đó chỉ là do “*biến đổi khí hậu và khí thải carbon; chính khí thải carbon đã làm những cơn mưa thay đổi bất thường*”. Rồi ông mạnh mẽ khuyên nhủ: “*Vậy các nhà hoạt động môi sinh đừng có quá đáng / don’t be too extreme, và cũng đừng nói rằng vì các đập thủy điện mà thiếu nước ở hạ nguồn. Đó là một sai lầm.*” [6]

Phải nhìn bức tranh toàn cảnh phức tạp, với những tác hại tích lũy và dây chuyền của các con đập thủy điện trên nguồn nước, nguồn cá, nguồn phù sa, lúa gạo, và cả gây ô nhiễm nơi hạ nguồn, chứ không thể như ông Hun Sen giản lược một cách thô thiển bằng “*vài con số*” và một cụm từ “*thay đổi khí hậu*” rất thời thượng.

Trong khi chính Bắc Kinh đang phải vất vả chống đỡ với sức ép của dư luận và cả cố gắng xoa dịu sự chống đối của các nhóm cư dân vùng Bắc Thái và Lào đang là nạn nhân trực tiếp của các con đập Vân Nam, thì ông Hun Sen lại tự nguyện biến mình thành “*một luật sư hùng biện cho Trung Quốc / nhưng bất cần lý lẽ.*”

Ông Hun Sen lãnh đạo quốc gia Cam Bốt, khi đứng trước nguy cơ cả một hệ sinh thái của con sông Mekong và Biển Hồ đang bị suy thoái “*một cách hiển nhiên và nhãn tiền*” thì chính ông đã lại cố ý phủ nhận bao nhiêu mối quan tâm chính đáng và đầy trí tuệ trong suốt mấy thập niên qua của rất nhiều chuyên gia bảo vệ môi trường và của các tổ chức môi sinh phi chính phủ như TERRA/ Towards Ecological Recovery and Regional Alliance, IRN / International River Network, Viet Ecology Foundation...

Thái độ của ông Hun Sen rõ ràng là “*phủi tay rũ bỏ trách nhiệm*” bằng cách đổ lỗi “*cho thiên nhiên, cho thay đổi khí hậu*” thay vì do sự bất lực của chính quyền do ông lãnh đạo từ bấy lâu nay. Trước hết ông đã không màng gì tới bao nhiêu nỗ lực để bảo vệ Biển Hồ – là trái tim của Cam Bốt, cũng là nguồn cá nguồn lúa gạo của ngót 17 triệu người dân Cam Bốt, rộng hơn là bảo vệ nguồn tài nguyên mong manh của con sông Mekong, đang đe dọa trên đời sống của ngót 70 triệu cư dân của 7 quốc gia ven sông.

Cứu Trái Tim Biển Hồ – là cứu được cả hai vùng châu thổ Tonle Sap và ĐBSCL của Việt Nam; phục hồi hệ sinh thái: đất, nước và rừng của Cam Bốt là một thách thức và là nhiệm vụ vô cùng khẩn của Hun Manet, của thế hệ lãnh đạo mới có trí tuệ và có tầm nhìn xa cho những bước phát triển bền vững (*sustainable development*) và tương lai thịnh vượng của xứ Chùa Tháp.

MEKONG SỢI DÂY XÍCH ĐỊNH MỆNH

Trong một bài viết nhan đề “**Ngoại giao Láng giềng Cam Bốt, hướng đi trên Con Nước Cuộn Sóng**” / [Cambodia’s Neighbourhood Diplomacy](#), Navigating Turbulent Waters. (Khmer Times 25/10/2023), khi đề cập tới thời kỳ lãnh đạo của Thủ tướng mới Hun Manet, học giả Chheang Vannarith, Chủ tịch của một think tank có tên là Học viện Viễn kiến Á châu ([Asian Vision Institute](#)) đã viết:

“Cam Bốt đang tiến sâu hơn nữa trong kết hợp vùng / regional integration – với tin tưởng rằng tương lai hay định mệnh của Cam Bốt không thể tách rời ra khỏi vùng. Chuyển đổi Cam Bốt thành một cửa ngõ / gateway, một trục / hub, hay là một quốc gia cầu nối / bridging state trong lưu vực sông Mekong là một nỗ lực lâu dài / long-term endeavor.”

Chheang Vannarith viết tiếp: **“Chính sách ngoại giao láng giềng của Cam Bốt / Cambodia’s Neighbourhood Diplomacy, phải bắt rễ từ những nguyên tắc cơ bản / fundamental principles mà ông viết tắt bằng 4 chữ M và 2 chữ P theo tiếng Anh [M4P2]: Mutual respect / kính trọng nhau, Mutual understanding / hiểu biết nhau, Mutual trust / tin cậy nhau, và Mutual interest of Peace and Prosperity / cùng quan tâm tới Hòa Bình và Thịnh Vượng.”** [3]

Nhận định của người viết: Vận mệnh hai dân tộc Khmer và Việt Nam, giống như bối cảnh thu hẹp của một tác phẩm điện ảnh lừng danh của đạo diễn Stanley Kramer, phim Xiềng xích / [La Chaine](#) (1958): câu chuyện của hai tù nhân khác chủng tộc một trắng, một đen vừa vượt thoát ra khỏi tù, cả hai vốn không ưa nhau nhưng lại bị trời buộc chung vào một sợi xích không sao tách ra được, cứ thế mà họ tìm cách hành hạ nhau để rồi cuối cùng cả hai hiểu được rằng họ phải sống hòa hợp để thoát cảnh trở lại với cuộc sống ngục tù.

Sau bao nhiêu đau thương và thăng trầm lịch sử, cuối cùng, đã đến một lúc cả hai dân tộc Khmer và Việt Nam sớm nhận thức ra rằng, Sông Mekong là sợi xích ràng buộc định mệnh của cả hai dân tộc, và Biển Hồ là trái tim chung, sớm muộn họ phải tìm cho ra một giải pháp lâu dài, làm sao giải được lời nguyện để hai dân tộc cùng tồn tại, cùng phát triển thịnh vượng và chung sống trong hòa bình.

NGÔ THẾ VINH

California, 01/11/2023

Tham Khảo:

1/ Progress of the Funan Techo Canal Project. Harbor Property. Latest news 12/10/2023

<https://www.harbor-property.com/news/detail/1801/progress-of-the-funan-techo-canal-project>

2/ China to Conduct Feasibility Study on “Funan Techo Canal” Project, Beijing (FN), October 18, 2023

<http://m.en.freshnewsasia.com/index.php/en/localnews/41715-2023-10-18-02-08-54.html>

3/ Cambodia’s Neighbourhood Diplomacy, Navigating Turbulent Waters. Chheang Vannarith. Khmer Times Oct 25, 2023

<https://www.khmertimeskh.com/501381319/cambodias-neighbourhood-diplomacy-navigating-turbulent-waters/>

4/ Từ Đế chế Phù Nam Khmer tới con Kênh Lịch sử Funan Techo của Vương quốc Cam Bốt. Ngô Thế Vinh, Việt Ecology Press 10/10/2023:

<https://vietecologypress.blogspot.com/2023/10/tu-e-che-phu-nam-khmer-toi-con-kenh.html>

5/ Đại Vận Hà Phù Nam của Vương Quốc Cam Bốt – Âm mưu thâm độc của Bắc Kinh. Phạm Phan Long, VEF 10/10/2023

<http://vietecology.org/article/article/6445>

6/ Thủ tướng Hun Sen với Thảm họa Môi sinh lớn nhất khi “Trái tim Biển Hồ” ngưng đập. Ngô Thế Vinh, Việt Ecology Foundation

<http://vietecology.org/article/article/57>

BS Ngô Thế Vinh, tác giả 2 cuốn sách: *Cửu Long Cạn Dòng, Biển Đông Dậy Sóng* [2000], và ký sự *Mekong Dòng Sông Nghẽn Mạch* [2007]; liên quan tới các vấn đề môi sinh và phát triển Lưu vực sông Mekong và ĐBSCL. Hình: tác giả đang băng qua Biển Hồ, tới khu Bảo Tồn Sinh Thái Tonle Sap. [12/2001]

[Việt Nam tìm cách hack điện thoại các quan chức và nhà báo Mỹ khi đàm phán nâng cấp quan hệ với Washington](#)

2023.10.09

Capture à partir de :[RFA](#)

Khóa trên màn hình có mã gián điệp (minh họa). Reuters

Chính phủ Việt Nam bị cáo buộc đã dùng phần mềm gián điệp Predator mua của Pháp để tìm cách hack điện thoại của các dân biểu, thượng nghị sĩ, nhà phân tích chính sách và nhà báo Mỹ. Một nghiên cứu được các báo Mỹ bao gồm Washington Post tiến hành và được công bố hôm 9/10.

Những người bị phía Việt Nam hack bao gồm Chủ tịch Ủy ban Đối ngoại Hạ viện Mỹ - Dân biểu Michael McCaul, Thượng nghị sĩ Chris Murphy – thành viên của Ủy ban Đối ngoại và chủ tịch tiểu ban về Trung Đông. Ngoài ra còn có các chuyên gia về Châu Á tại các trung tâm tư vấn ở Washington bao gồm CSIS và các nhà báo của CNN bao gồm Jim Scuitto cùng hai phóng viên thường trú ở Châu Á.

Cuộc tấn công được thực hiện vào khi Mỹ và Việt Nam đang đàm phán nâng cấp quan hệ từ Đối tác toàn diện lên Đối tác chiến lược toàn diện. Hai nước vừa ký kết thỏa thuận nâng cấp này nhân chuyến thăm của Tổng thống Mỹ Joe Biden đến Việt Nam hôm 10/9 vừa qua.

Hiện Bộ Ngoại giao Mỹ vẫn chưa đưa ra bình luận gì về vấn đề này nhưng nói rằng việc hai nước đạt được thỏa thuận sẽ giúp Mỹ có một diễn đàn để thảo luận. CNN cũng chưa đưa ra bình luận gì.

Theo điều tra, phía Việt Nam đã sử dụng mạng xã hội X (trước là Twitter) để dụ các nhà chính trị và những người quan tâm vào các trang mạng có phần mềm Predator.

Đây là phần mềm do công ty AMES của Pháp chế tạo và được cho là rất mạnh. Nó có thể tìm và bật lên microphones và camera trên điện thoại iPhone và các điện thoại sử dụng phần mềm Android, lấy các hồ sơ và tin nhắn ngay cả khi có sử dụng mã hóa đầu cuối. Theo tìm hiểu

của báo Đức, phía Việt Nam đã có hợp đồng trị giá 5,6 triệu euro trong vòng hai năm với công ty Pháp vào khoảng năm 2020.

Tổ chức Amnesty International đã thực hiện một nghiên cứu và chia sẻ các thông tin điều tra của họ về những nỗ lực hack này của phía Việt Nam.

Donncha Ó Cearbhair, người đứng đầu bộ phận an ninh của Amnesty International nói với Washington Post rằng, qua những bằng chứng và tài liệu, tổ chức này tin là phần mềm Predator đã được bán từ Intellexa (một công ty có liên quan đến tập đoàn của Pháp) qua những chính nhánh của công ty cho Bộ Công an Việt Nam vào năm 2020 với trị giá 5,6 triệu đô la trong khoảng thời gian hai năm.

Hiện chưa có bằng chứng nào cho thấy những cuộc tấn công vào điện thoại các dân biểu, thượng nghị sĩ, nhà báo và chuyên gia Mỹ đã thành công.

[VN ‘cố gắng cài phần mềm gián điệp vào điện thoại quan chức Mỹ và LHQ](#)

10 tháng 10 2023

Capture à partir de : [BBC](#)

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Tổ chức Ân xá Quốc tế cho biết hôm thứ Hai rằng các tin tặc liên kết với Việt Nam đã cố gắng sử dụng các nền tảng mạng xã hội X và Facebook để cài đặt phần mềm gián điệp trên điện thoại của hàng chục mục tiêu cấp cao, bao gồm các nhà lập pháp Hoa Kỳ, các quan chức Liên Hợp Quốc và các nhà báo CNN.

Theo các nhà điều tra của Tổ chức Ân xá, công cụ hack - được thiết kế để lấy dữ liệu cuộc gọi và tin nhắn từ điện thoại - nhắm vào các tài khoản mạng xã hội của các nhân vật có ảnh hưởng về chính sách đối

ngoại của Mỹ, gồm Chủ tịch Ủy ban Đối ngoại Michael McCaul (R-Tex.) và Thượng nghị sĩ Chris Murphy (D-Conn.), thành viên của Ủy ban Đối ngoại và chủ tịch tiểu ban về Trung Đông. Ngoài ra, còn có các chuyên gia châu Á tại các tổ chức nghiên cứu chính sách của Washington và các nhà báo của CNN, bao gồm Jim Sciutto, nhà phân tích an ninh quốc gia chính của cơ quan này và hai phóng viên ở châu Á.

Vụ tấn công xảy ra khi các nhà ngoại giao Việt Nam và Mỹ đang đàm phán một thỏa thuận hợp tác lớn nhằm chống lại ảnh hưởng ngày càng tăng của Trung Quốc trong khu vực, khi các nhà ngoại giao Việt Nam đặc biệt quan tâm đến quan điểm của Washington về Trung Quốc và các vấn đề ở châu Á. Tổng thống Biden đã ký thỏa thuận vào tháng Chín trong chuyến thăm Việt Nam, theo Washington Post.

Các điệp viên đã sử dụng mạng xã hội X, trước đây gọi là Twitter, để cố gắng lôi kéo các chính trị gia và những người khác truy cập các trang web được thiết kế để cài đặt phần mềm hack có tên Predator, theo cuộc điều tra.

Giống như đối thủ cạnh tranh nổi tiếng Pegasus, Predator là một chương trình giám sát 'quyền lực' và khó phát hiện, có thể bật micrô và camera của iPhone của Apple cũng như các thiết bị chạy trên phần mềm Android của Google, lấy tất cả các tài liệu và đọc tin nhắn riêng tư, ngay cả khi chúng được mã hóa.

Theo các tài liệu được cung cấp cho hãng tin Mediapart có trụ sở tại Paris và tuần báo Der Spiegel có trụ sở tại Hamburg, các nỗ lực tấn công mới diễn ra sau các cuộc đối thoại kéo dài và chuyển giao công nghệ giữa các cơ quan Việt Nam và các công ty con của những kẻ tạo ra phần mềm gián điệp.

Tổ chức Ân xá xác định rằng một chuyên gia châu Á tại Quỹ Marshall Đức của Hoa Kỳ và Sáng kiến Minh bạch Hàng hải Châu Á tại Trung tâm Nghiên cứu Chiến lược và Quốc tế - một tổ chức tư vấn có trụ sở tại Washington - đã bị tài khoản có tên Joseph Gordon nhắm tới.

Tổ chức Ân xá kết luận rằng tài khoản của Joseph Gordon "đã hành động thay mặt cho chính quyền hoặc các nhóm lợi ích của Việt Nam".

Theo các nhà điều tra của Meta, công ty mẹ của Facebook, một tài khoản Facebook có tên Anh Trâm, nhắm vào người nói tiếng Việt,

được liên kết với một số trang Predator tương tự. Tài khoản này gần đây đã bị xóa.

Các nhà nghiên cứu nói rằng họ không biết các nỗ lực gián điệp này có thành công không.

Ông Ó Cearbhaill của Tổ chức Ân xá nói với CNN rằng ông và các nhà điều tra “rất tin tưởng” vào mối liên hệ giữa tin tặc và Việt Nam, đồng thời chỉ ra hồ sơ hợp đồng giữa chính phủ Việt Nam và một công ty liên kết với phần mềm gián điệp này.

Các nhà nghiên cứu thuộc Nhóm phân tích mối đe dọa của Google, chuyên theo dõi các tin tặc được nhà nước hậu thuẫn, nói với CNN rằng tài khoản Twitter phát tán phần mềm gián điệp dường như đóng tại Việt Nam.

Trong nhiều năm, các nhà nghiên cứu an ninh mạng và các nhà hoạt động nhân quyền đã ghi nhận sự gia tăng nhanh chóng của phần mềm gián điệp được thiết kế để đột nhập vào điện thoại di động và đánh cắp nội dung của chúng. Nhưng vấn đề này đã thu hút sự chú ý lớn hơn ở Washington trong năm nay sau khi có tiết lộ rằng khoảng chục nhân viên Bộ Ngoại giao phục vụ ở Châu Phi được cho là đã bị tấn công bằng phần mềm gián điệp do công ty NSO Group của Israel phát triển.

Trong trường hợp này, Tổ chức Ân xá cho biết nhà phát triển phần mềm gián điệp là Cytrox, một công ty có trụ sở tại Bắc Macedonia thuộc sở hữu của Intellexa, một tập đoàn gồm các công ty có trụ sở tại Châu Âu.

Bộ Thương mại Hoa Kỳ đã bổ sung Cytrox và Intellexa “Danh sách đen vào tháng 7, có nghĩa là các công ty Hoa Kỳ không được phép kinh doanh với các công ty trong danh sách mà không có sự chấp thuận đặc biệt.

“Rõ ràng những công cụ này đang được xuất khẩu từ EU sang các quốc gia có hồ sơ nhân quyền tồi tệ,” ông Ó Cearbhaill nói với CNN. “Khi đó, họ không chỉ quay sang chống lại các nhà báo và những người bảo vệ nhân quyền mà còn chống lại các chính trị gia và tổ chức, những người lẽ ra phải quản lý các hoạt động xuất khẩu này một cách có ý nghĩa.”

Liên minh Châu Âu: Không chấp nhận việc Việt Nam cài phần mềm gián điệp theo dõi

2023.10.16

Capture à partir de :[RFA](#)

Hình minh họa cho thấy một điện thoại di động với website của tổ chức NSO của Israel với phần mềm gián điệp Pegasus được chiếu tại Paris, Pháp hôm 21/7/2021 (minh họa). AFP

Liên minh Châu Âu (EU) lên tiếng quan ngại về thông tin cáo buộc Chính phủ Việt Nam đứng sau việc cài phần mềm gián điệp để lấy thông tin từ điện thoại các giới chức và chuyên gia của EU, gọi đây là hành động “không thể chấp nhận”. Trang tin Nikkei Asia hôm 16/10 dẫn lời một người phát ngôn của EU cho biết như vậy.

Hôm 9/10, báo chí Mỹ bao gồm Washington Post và Tổ chức Ân xá Quốc tế (Amnesty International) công bố các thông tin cáo buộc Hà Nội dùng phần mềm Predator mua của một công ty Pháp để hack vào điện thoại di động của các dân biểu, nhà phân tích chính sách, nhà báo Mỹ, cùng các chuyên gia và giới chức EU làm trong lĩnh vực biển.

Theo điều tra, phía Việt Nam đã sử dụng mạng xã hội X (trước là Twitter) để dụ các nhà chính trị và những người quan tâm vào các trang mạng có phần mềm Predator.

Vụ tấn công xảy ra vào khi Việt Nam đang cố gắng để thuyết phục EU rút “thẻ vàng” cảnh cáo đối với hải sản Việt Nam khai thác bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định (IUU). Vào ngày 10/10 vừa qua, một đoàn thanh tra của Ủy ban Châu Âu (EC) đã đến Việt Nam để kiểm tra công tác chống IUU của Việt Nam trong thời gian một tuần.

Nikkei cho biết EU đang đề nghị Hà Nội làm rõ cáo buộc này, trong khi Pháp nói việc sử dụng phần mềm theo dõi là không thể chấp nhận.

Người phát ngôn của EC nói với Nikkei Asia: *“Chúng tôi sẽ nâng mức quan ngại từ thông tin liên quan đến Chính phủ Việt Nam... Bất cứ nỗ lực nào nhằm truy cập dữ liệu các công dân một cách bất hợp pháp, bao gồm cả nhà báo hay chính trị gia đối lập đều không thể chấp nhận.”*

Một người phát ngôn của Đại sứ quán Pháp tại Hà Nội được Nikkei dẫn lời nói rằng việc theo dõi như vậy có thể giúp công tác chống tội phạm nhưng phải trong phạm vi khuôn khổ pháp luật và *“bất cứ hành động nào đi ra ngoài khuôn khổ này đều không thể được chấp nhận và phải bị trừng phạt”*.

Theo thông tin điều tra được công bố, Bộ Công an Việt Nam bị cáo buộc đã mua phần mềm Predator từ Tập đoàn Nexa và AMES của Pháp với giá 5,9 triệu đô la từ năm 2020 trong khoảng thời hai năm.

Theo bài báo điều tra của báo Đức là Der Spiegel, chính phủ Pháp nằm trong số các chính phủ không quản lý được một cách hiệu quả việc xuất khẩu các phần mềm gián điệp.

Hiện Mỹ cũng chưa đưa ra bình luận cụ thể về cáo buộc đối với Hà Nội. Tuy nhiên, Đại sứ quán Mỹ tại Hà Nội nói với Nikkei rằng phía Mỹ coi trọng các cáo buộc liên quan đến việc sử dụng phần mềm gián điệp thương mại.

“Với kết quả của việc nâng cấp quan hệ song phương, Hoa Kỳ sẽ tiếp tục cso một diễn đàn để đề cập các vấn đề then chốt – bao gồm cả cơ hội và thách thức – trực tiếp với Chính phủ Việt Nam.” – người phát ngôn Đại sứ quán Mỹ cho biết.

Theo Washington Post, vụ hack điện thoại lần này xảy ra vào khi Mỹ và Việt Nam đang đàm phán nâng cấp quan hệ hai nước từ Đối tác toàn diện lên Đối tác chiến lược toàn diện. Hai nước đã ký thỏa thuận này vào ngày 10/9 vừa qua nhân chuyến thăm của Tổng thống Joe Biden đến Hà Nội.

Hiện Chính phủ Việt Nam vẫn chưa đưa ra bình luận gì về những cáo buộc này.

[Liên Âu : Khả năng Việt Nam tìm cách theo dõi lãnh đạo nước ngoài là « không chấp nhận được »](#)

Đăng ngày: 17/10/2023 - 11:49

Capture à partir de : [RFI](#)

Nhiều quan chức nước ngoài bày tỏ quan ngại về khả năng Việt Nam tìm cách theo dõi điện thoại của các chính khách, nhà báo ở Mỹ, Đài Loan và Liên Hiệp Châu Âu, thông qua phần mềm gián điệp Predator. Một ý đồ thâm nhập như vậy là « *không thể chấp nhận được* », theo phát biểu của một số quan chức nước ngoài được trang Nikkei Asia trích dẫn ngày 16/10/2023.

Ảnh tư liệu: Chủ tịch Ủy Ban Châu Âu Ursula von der Leyen (P), Chủ tịch Hội đồng Châu Âu Charles Michel (T) và thủ tướng Việt Nam Phạm Minh Chính bên lề thượng đỉnh EU-ASEAN, tại Bruxelles, Bỉ, ngày 14/12/2022. © AP Photo/Olivier Matthys

Liên Hiệp Châu Âu cho biết sẽ chất vấn Hà Nội về cáo buộc được nêu trong cuộc điều tra của tổ chức phi chính phủ Ân Xá Quốc Tế (Amnesty International) và nhóm nhà báo điều tra của tổ hợp Hợp tác Điều tra châu Âu (European Investigative Collaborations, EIC). Hoa Kỳ tuyên bố xem xét « *ngghiêm túc* » vụ việc. Còn Pháp thì nói « *không thể dung thứ* » việc theo dõi bất hợp pháp.

Trả lời Nikkei Asia, một người phát ngôn của đại sứ quán Pháp ở Hà Nội nhấn mạnh « *theo dõi thụ động* » có thể giúp chống tình trạng tội phạm, nhưng việc này phải được thực hiện « *khuôn khổ hợp pháp, tôn trọng Nhà nước pháp quyền. Mọi hành động nằm ngoài khuôn khổ đó sẽ không thể được dung thứ và có thể phải chịu trừng phạt* ».

Những phản ứng nói trên được đưa ra vào lúc nhiều quan chức của Ủy Ban Châu Âu sẽ họp ở Việt Nam trong tuần này để thảo luận khả năng dỡ bỏ các lệnh trừng phạt về nhập khẩu hải sản của Việt Nam. Nikkei Asia đã đề nghị chính phủ Việt Nam bình luận về vụ việc nhưng chưa nhận được câu trả lời.

Trong khuôn khổ điều tra, tổ chức Ân Xá Quốc Tế thống kê được 58 âm mưu do thám dưởng như bắt thành, được cho là có liên quan đến Việt Nam, nhắm vào các chính khách nước ngoài, kể cả của Hoa Kỳ. Nhật báo Washington Post hôm 09/10 cho rằng « *Việt Nam quan tâm*

hơn đến suy nghĩ của Mỹ về Trung Quốc và Đài Loan trong bối cảnh Hà Nội cố gắng thắt chặt quan hệ với Washington ».

Theo tổ chức nghiên cứu Canada Citizen Lab, cũng tham gia cuộc điều tra về vụ « Predator Files », Indonesia và Philippines dường như cũng sử dụng chương trình do thám tương tự.

[Một thời tạo điều kiện cho tự do ngôn luận tại Việt Nam, Facebook nay tiếp tay kìm hãm nó](#)

21/06/2023

Capture à partir de :[voatiengviet](#)

Biểu tượng của Facebook và Meta, công ty mẹ của Facebook.

Khi Facebook xuất hiện ở Việt Nam khoảng một thập niên trước, nó giống như một “cuộc cách mạng,” hai trong số các nhân viên đầu tiên của công ty ở châu Á nói với tờ Washington Post. Lần đầu tiên, mọi người trên cả nước có thể trao đổi trực tiếp về các vấn đề thời sự. Người dùng đã đăng bài về sự lạm dụng của công an và sự lãng phí của chính phủ, chọc thủng lỗ hổng trong tuyên truyền của Đảng Cộng sản cầm quyền. Một trong những nhân viên của Facebook nói với Washington Post: “Nó giống như một sự giải phóng, và chúng tôi là một phần trong đó.”

Nhưng khi mức độ phổ biến của Facebook bùng nổ ở Việt Nam, nhanh chóng đưa quốc gia này trở thành thị trường lớn thứ bảy trên toàn thế giới của Facebook thì Hà Nội ngày càng yêu cầu nhiều hạn chế hơn, theo Washington Post.

Kể từ đó, công ty truyền thông xã hội khổng lồ Meta, sở hữu Facebook, đã nhiều lần nhượng bộ chính phủ độc tài Việt Nam, thường xuyên kiểm duyệt những người bất đồng chính kiến và buộc những người bị chính phủ coi là mối đe dọa phải rời khỏi nền tảng, theo bốn cựu nhân viên của Meta, các tổ chức nhân quyền, các nhà quan sát trong lĩnh vực này và các nhà vận động hành lang.

Vẫn theo bài tường thuật trên Washington Post, công ty Meta đã chấp nhận một danh sách nội bộ của các quan chức Đảng Cộng sản Việt Nam không thể để bị chỉ trích trên Facebook, hai cựu nhân viên ở châu Á cho biết với điều kiện giấu tên để tránh bị trừng phạt. Danh sách này, được giữ kín ngay cả trong công ty và chưa từng được phúc trình công khai trước đây, được đưa vào các hướng dẫn được dùng để kiểm soát nội dung trực tuyến và phần lớn được định hình bởi chính quyền Việt Nam, các cựu nhân viên nói với tờ Washington Post và cho biết một danh sách như vậy là duy nhất chỉ có tại Việt Nam trong khu vực Đông Á.

Bây giờ, chính phủ đang thúc đẩy các giới hạn thậm chí còn nghiêm ngặt hơn. Meta đang chuẩn bị thắt chặt kiểm soát nội dung hơn nữa sau khi được các quan chức cho biết trong những tháng gần đây rằng họ sẽ phải lưu trữ dữ liệu trên các máy chủ bên trong Việt Nam, làm dấy lên cảnh báo về quyền riêng tư và bảo mật thông tin, theo những người hiểu biết về các cuộc thảo luận nội bộ của công ty được Washington Post trích dẫn.

Các giám đốc điều hành của Meta không trả lời trực tiếp các câu hỏi về kiểm duyệt, về việc bịt miệng người dùng hoặc về danh sách các quan chức của Đảng Cộng sản vừa kể. Trong một tuyên bố, ông Rafael Frankel, Giám đốc chính sách công của Meta tại Đông Nam Á, cho biết công ty tự hào về các khoản đầu tư của mình tại Việt Nam. Washington Post dẫn lời ông rằng: “Trọng tâm của chúng tôi là đảm bảo càng nhiều người Việt Nam càng tốt có thể sử dụng nền tảng của chúng tôi để xây dựng cộng đồng và bày tỏ bản thân.”

Công ty Meta không phải là công ty duy nhất bị yêu cầu gỡ bỏ nội dung nhạy cảm ở Việt Nam. Kể từ năm 2019, Google, công ty sở hữu YouTube, đã nhận được hơn 2.000 yêu cầu của chính phủ Việt Nam về việc gỡ bỏ nội dung ở Việt Nam và đã tuân thủ phần lớn các yêu cầu đó, theo dữ liệu của công ty được Washington Post trích thuật. TikTok cho biết họ đã xóa hoặc hạn chế hơn 300 bài đăng ở Việt Nam vào năm ngoái vì vi phạm luật địa phương. Cả hai công ty đều nói họ coi trọng quyền tự do ngôn luận.

Tuy nhiên, đối với nhiều người ở Việt Nam, Facebook đồng nghĩa với internet. Dữ liệu của chính phủ cho thấy hơn 70% trong số 97 triệu người Việt Nam sử dụng Facebook để chia sẻ nội dung, điều hành doanh nghiệp và gửi tin nhắn. Theo Hiệp hội Thương mại điện tử Việt

Nam, nền tảng này có nhiều người dùng hơn bất kỳ ứng dụng mạng xã hội nào khác và thống trị chi tiêu cho quảng cáo kỹ thuật số.

Vẫn theo tường thuật của Washington Post, mặc dù các chính phủ trên khắp thế giới có thể yêu cầu Facebook gỡ bỏ nội dung, nhưng những nhượng bộ mà Meta đã thực hiện để duy trì quyền truy cập của mình tại Việt Nam — quốc gia đông dân thứ 15 trên thế giới — vượt xa những nhượng bộ mà Meta đã đưa ra ở bất kỳ nơi nào khác tại Đông Á, theo các chuyên gia tư vấn và nhân viên cũ. (Facebook không hoạt động ở Trung Quốc.)

Ông Trần Duy Đông, thứ trưởng bộ kế hoạch và đầu tư của Việt Nam, cho biết trong một cuộc phỏng vấn rằng đã có “sự hợp tác tốt” với Meta trong việc loại bỏ nội dung “không phù hợp”. “Càng ngày, họ càng hiểu rõ hơn các yêu cầu của luật pháp Việt Nam,” ông được tờ Washington Post dẫn lời.

‘Những công ty này sẽ cúi mình’

Theo tường thuật của Washington Post, cho đến vài năm trước, các quan chức Việt Nam lo lắng rằng các công ty ở Thung lũng Silicon sẽ áp dụng đường lối cứng rắn bảo vệ tự do ngôn luận mà từ chối các yêu cầu của chính phủ về kiểm soát nội dung, theo năm chuyên gia tư vấn nước ngoài và địa phương có liên hệ thường xuyên với các nhà lãnh đạo chính phủ Việt Nam. Đó không còn là một mối quan tâm nữa, các chuyên gia tư vấn nói với Washington Post.

Một chuyên gia tư vấn đã làm việc với các công ty công nghệ ở châu Á và phát biểu với điều kiện giấu tên để bảo vệ lợi ích kinh doanh cho tờ báo biết rằng: “Người Việt Nam hiện nay có cảm giác rằng [chính phủ] đã thách thức các giới hạn và họ đã chiến thắng. “Mọi người hiểu rằng các công ty này sẽ cúi mình.”

Meta đã theo dõi các yêu cầu kiểm duyệt của chính phủ tại Việt Nam từ năm 2017, theo các phúc trình minh bạch của công ty. Tính đến tháng 6 năm ngoái, Meta đã chặn hơn 8.000 bài đăng trong nước, hầu hết bị cáo buộc chứa “nội dung chống Đảng Cộng sản và Chính phủ Việt Nam” hoặc thông tin “xuyên tạc, vu khống hoặc xúc phạm” các tổ chức hoặc cá nhân, Washington Post dẫn các phúc trình cho biết.

Các hạn chế đạt đỉnh điểm vào năm 2020 với 3.044 lượt xóa trước thềm Đại hội Đảng Cộng sản Việt Nam năm 2021, sau đó giảm xuống trong năm 2021. Dữ liệu chưa được công bố trong 11 tháng qua,

nhưng Bộ Thông tin Việt Nam cho biết từ ngày 15/4 đến ngày 15/5 năm nay, chính phủ coi hơn 400 bài đăng trên Facebook là lừa đảo hoặc “chống phá nhà nước”. Meta đã loại bỏ 91 phần trăm trong số đó, Washington dẫn thông tin từ Bộ này cho biết.

Meta nói vào năm 2021 rằng họ kiểm duyệt nội dung ở Việt Nam để tránh bị chặn hoàn toàn trong nước. Ông Frankel, giám đốc chính sách công, nói công ty “tự hào rằng nền tảng của chúng tôi đã giúp hàng chục ngàn doanh nghiệp nhỏ Việt Nam phát triển và thịnh vượng,” vẫn theo Washington Post.

Bà Trần Phương Thảo, vợ ông Đặng Đình Bách, một luật sư môi trường Việt Nam đang thụ án 5 năm tù về tội trốn thuế, nhớ lại trước khi bị kiểm duyệt chặt chẽ ở Việt Nam, Facebook là một trong những không gian duy nhất cho tự do ngôn luận. Bà Thảo, 29 tuổi, nói khi nền tảng này trở nên hạn chế hơn, “không ai có thể lên tiếng ủng hộ ông Bách.”

“Tôi chỉ có một mình,” bà nói với Washington Post.

Mười ba nhà hoạt động độc lập ở Việt Nam cho biết trong các cuộc phỏng vấn với tờ Washington Post rằng Meta đã tăng cường kiểm duyệt kể từ năm 2017. Họ kể những câu chuyện tương tự về việc bị buộc tội bất công vì vi phạm các tiêu chuẩn cộng đồng của Facebook và các bài đăng của họ bị gỡ xuống hoặc tài khoản của họ bị đóng băng mà không có lời giải thích nào.

Washington Post dẫn lời các nhà hoạt động cho biết từ năm 2018 đến năm 2021, một số nhân viên trong bộ phận nhân quyền và chính sách công của Facebook còn hồi đáp những lời kêu cứu từ người dùng ở Việt Nam nhưng nhiều đường dây trong số đó đã không còn hoạt động.

Ông Dân, 34 tuổi, một nhà hoạt động bắt đầu sử dụng Facebook ở độ tuổi 20, nói với Washington Post rằng: “Facebook và chính phủ của chúng tôi đã bắt tay.” Trong số các đồng nghiệp của ông, nhiều người hiện đang ngồi sau song sắt hoặc đang lẩn trốn. Mười năm kéo dài từ 2008 đến 2018 được coi là thập niên lên tiếng, ông nói.

Những năm sau đó mang một cái tên khác: thập niên im lặng.

Đối mặt với một chế độ quyết đoán hơn

Trên khắp thế giới, các chính phủ có thể yêu cầu Meta gỡ bỏ đối với nội dung mà họ cho là bất hợp pháp. Mỗi yêu cầu được đánh giá bằng cách sử dụng các nguyên tắc cụ thể của quốc gia và tại Việt Nam, những yêu cầu này bao gồm danh sách các quan chức cấp cao nhất của đảng, cựu nhân viên của công ty nói với Washington Post. Những cá nhân này, những người đã rời công ty từ năm 2018 đến năm 2023, cho tờ báo biết họ chia sẻ thông tin chi tiết về hoạt động nội bộ tại Meta vì lo ngại về những nhượng bộ của công ty đối với chính quyền Việt Nam và khả năng của Meta kháng cự áp lực thêm từ chính phủ sau những đợt sa thải gần đây.

Các bài đăng chỉ trích bất kỳ ai trong danh sách này thường bị xóa, các cựu nhân viên cho Washington Post biết, mặc dù một số trường hợp được chuyển đến các nhóm pháp lý và nhân quyền để đánh giá. Một cựu nhân viên nói những người đưa ra quyết định nhận ra cái giá của quyền tự do ngôn luận và “không ai xem nhẹ điều này.”

Các nhà hoạt động xác nhận với tờ Washington Post rằng họ thường thấy các bài đăng chỉ trích các quan chức cấp cao bị gỡ xuống.

Vào năm 2020, các giám đốc điều hành của Meta nói với Los Angeles Times rằng họ đẩy lùi các yêu cầu gỡ bỏ nội dung khi các nhà chức trách đi quá xa. Nhưng trong ba năm qua, các nhà phê bình nói, sự phản kháng của công ty đã yếu đi khi chính phủ ngày càng đàn áp hơn, vẫn theo tường thuật của Washington Post.

Được khuyến khích bởi một phe bảo thủ trong đảng đã loại bỏ những người theo chủ nghĩa cải cách, bộ máy an ninh của Việt Nam hiện nắm giữ nhiều quyền lực hơn so với những gì họ có trong một thập niên, các học giả cho biết. Ban đầu bị cản trở bởi sự phát triển bùng nổ của internet, chế độ này đã khẳng định quyền kiểm soát lĩnh vực kỹ thuật số, ban hành một loạt luật để kiểm soát nội dung trên mạng xã hội và các nền tảng phát trực tuyến, vẫn theo Washington Post. Các nhà nghiên cứu về thông tin sai lệch tại Đại học Oxford và các nơi khác đã tìm thấy bằng chứng tại Việt Nam về một đội quân mạng gồm 10.000 người được giao nhiệm vụ kiểm chế những lời chỉ trích trực tuyến.

Tháng 9 năm ngoái, nhà chức trách đã thông qua một đạo luật do Bộ Công an soạn thảo đưa ra các yêu cầu bao gồm việc các công ty công nghệ phải thành lập các thực thể địa phương và lưu trữ dữ liệu trên các máy chủ địa phương.

Theo các cựu nhân viên được Washington Post trích dẫn, mối đe dọa của việc bản địa hóa đã gây ra sự hoảng loạn tại Meta về quyền riêng tư và bảo mật dữ liệu. Nhưng ông Vũ Tú Thành, đại diện tại Việt Nam của Hội đồng Kinh doanh Hoa Kỳ-ASEAN, cho biết ý định của luật đơn giản hơn nhiều: gây áp lực buộc các công ty phải thắt chặt kiểm duyệt.

Trong các cuộc họp riêng, chính phủ đã nói với Meta rằng họ sẽ chỉ buộc phải bản địa hóa dữ liệu nếu vi phạm luật về nội dung, các cựu nhân viên và các chuyên gia tư vấn công nghệ nói với Washington Post. Đáp lại, Meta đã nỗ lực đổi mới để tăng cường kiểm soát nội dung.

Meta nói họ không lưu trữ dữ liệu ở Việt Nam nhưng từ chối cho biết liệu họ có kế hoạch làm như vậy trong tương lai hay không.

Ông Nguyễn Khắc Giang, một nhà nghiên cứu chú trọng vào Việt Nam tại Viện ISEAS Yusof-Ishak có trụ sở tại Singapore, được Washington Post dẫn lời rằng bất chấp kêu gọi của các tổ chức nhân quyền, phản ứng của chính quyền Tổng thống Joe Biden đối với cuộc đàn áp quyền tự do ngôn luận của Việt Nam đã bị hạn chế. Washington thỉnh thoảng đưa ra các tuyên bố nhưng không gây áp lực rõ ràng về ngoại giao hay tài chính, ông Giang nói, thay vào đó đặt ưu tiên cao hơn cho việc cải thiện quan hệ với Việt Nam như một phần trong cuộc đối đầu với Trung Quốc.

Ông Cameron Thomas-Shah, phát ngôn viên của Tòa đại sứ Hoa Kỳ tại Việt Nam, nói các quan chức Hoa Kỳ đã “trực tiếp, công khai và thẳng thắn” bày tỏ quan ngại về nhân quyền với Việt Nam, theo bài tường thuật trên Washington Post.

Đại sứ Liên hiệp châu Âu Giorgio Alberti thừa nhận trong một cuộc phỏng vấn rằng chính phủ Việt Nam đã không tuân thủ đầy đủ những lời hứa với EU để cải thiện nhân quyền. Nhưng ông nói thêm, sẽ là “thiên cận” nếu chỉ tập trung vào điều đó, xét đến tầm quan trọng chiến lược ngày càng tăng của Việt Nam, Washington Post trích lời ông Alberti.

Công ty im lặng

Năm 2018, sau khi viết một bài quan điểm trên tờ Washington Post về việc Facebook bị tràn ngập bởi “các tổ chức quấy rối và các đội quân trên mạng” ở Việt Nam, nhà hoạt động nhân quyền Mai Khôi, 39 tuổi, đã được mời gặp đại diện công ty ở Menlo Park, California. Bà cho

biết đã trình bày các ví dụ về các mạng ủng hộ chính phủ lạm dụng nền tảng của Facebook để nhắm mục tiêu vào những người bất đồng chính kiến và kêu gọi công ty làm nhiều hơn để bảo vệ người dùng, theo tường thuật của Washington Post.

Sau cuộc gặp đó, bà Mai Khôi vẫn giữ liên lạc với bộ phận nhân quyền của Meta, đồng thời thông báo cho bộ phận này khi tài khoản của các nhà hoạt động mà bà biết bị đóng băng một cách sai trái. Nhưng phản hồi từ công ty chậm lại, sau đó dừng lại hoàn toàn khiến bà thôi không cố gắng nữa, Washington Post dẫn lời bà Mai Khôi cho biết.

Meta không hồi đáp yêu cầu bình luận của Washington Post về câu chuyện của bà Mai Khôi hoặc khiếu nại của bà với công ty.

Với doanh thu giảm, Meta đã sa thải hàng chục nghìn công nhân trên toàn thế giới và để cho các sáng kiến hết hiệu lực, những hành động mà các chuyên gia cảnh báo có thể ảnh hưởng đến khả năng giải quyết các vấn đề như thông tin sai lệch và các thách thức về quy định.

Ở châu Á, một nhóm làm việc với các nhóm xã hội dân sự để đảm bảo các cuộc bầu cử gần đây đã bị sa thải cùng với ít nhất hơn chục nhân viên nghiên cứu các quy định, định hình chính sách công và theo dõi sự lạm dụng của chính phủ đối với các nền tảng của Meta trên khắp Đông Nam Á, bao gồm cả ở Việt Nam, cựu nhân viên cho Washington Post biết. Một số nhân viên từng giúp giải quyết các khiếu nại từ người dùng và từ các tổ chức ở Việt Nam về vấn đề kiểm duyệt đã bị sa thải, vẫn theo tường thuật của Washington Post.

Công ty cho biết họ vẫn có các nhóm làm việc về những vấn đề này ở châu Á. Nhưng tại Việt Nam, một số người đầu tiên sử dụng nền tảng này nói rằng mọi việc đã đi quá xa.

Bà Hoàng Thị Minh Hồng, 51 tuổi, từng dựa vào Facebook để tổ chức các sự kiện và tuyển thành viên cho tổ chức phi lợi nhuận của mình ở Thành phố Hồ Chí Minh đấu tranh về vấn đề biến đổi khí hậu. Nhưng sau khi tổ chức CHANGE của bà bị đưa vào danh sách đen của chính phủ, bà Hồng nói, phạm vi tiếp cận của tổ chức trên Facebook đã giảm từ hàng nghìn người dùng xuống còn một số ít và bà bị cấm mua quảng cáo trên nền tảng này để quảng bá cho các sự kiện của mình, theo tường thuật của Washington Post. Năm ngoái, bà đã đóng cửa tổ chức.

“Thật đau đớn vì chúng tôi đang xây dựng một phong trào,” bà Hồng nói vào tháng Tư năm nay, vài tuần trước khi bà bị bắt vì tội trốn thuế – cùng những cáo buộc đã được đưa ra chống lại luật sư Bách.

“Tôi ước mong chúng tôi có thể tiếp tục,” bà Hồng nói, “Tôi ước gì Facebook giúp chúng tôi tiếp tục.”

(Bài viết của tác giả Rebecca Tan đăng trên Washington Post ngày 19/6/2023)

Việt Nam yêu cầu các mạng xã hội dùng AI xóa nội dung ‘độc hại’

30/06/2023

Reuters

Capture à partir de : [voatiengviet](https://voatiengviet.com)

Facebook và YouTube là hai trang mạng xã hội được sử dụng nhiều ở Việt Nam

Việt Nam đã yêu cầu các nền tảng mạng xã hội xuyên biên giới sử dụng các mô hình trí tuệ nhân tạo (AI) có thể tự động phát hiện và xóa nội dung ‘độc hại’, yêu cầu mới nhất của chế độ kiểm duyệt nghiêm ngặt mạng xã hội, truyền thông nhà nước Việt Nam đưa tin hôm 30/6.

Việt Nam đã nhiều lần yêu cầu Facebook, YouTube, Google và TikTok phối hợp với các cơ quan chức năng để dỡ bỏ các nội dung được coi là ‘độc hại’, chẳng hạn như mang tính xúc phạm, sai sự thật và chống nhà nước.

“Đây là lần đầu tiên Việt Nam ban hành lệnh như vậy,” Đài truyền hình Việt Nam (VTV) đưa tin từ buổi tổng kết giữa năm của Bộ Thông tin-Truyền thông vốn chỉ cho một số tờ báo chọn lọc được tham dự.

Bản tin của VTV không nêu chi tiết về thời điểm và cách thức để các nền tảng mạng xã hội xuyên biên giới phải tuân thủ yêu cầu mới.

Trong nửa đầu năm nay, theo yêu cầu của chính phủ, Facebook đã xóa 2.549 bài đăng, cơ quan này cho biết. YouTube đã gỡ bỏ 6.101 video trong khi TikTok lấy xuống 415 liên kết, Bộ Thông tin cho biết.

Thông báo này được đưa ra trong lúc các nước Đông Nam Á đang soạn thảo các hướng dẫn quản lý và đạo đức cho trí tuệ nhân tạo vốn sẽ đưa ra những hành lang an toàn cho công nghệ đang bùng nổ này, Reuters trước đó đưa tin.

Việt Nam trong những năm gần đây đã ban hành một số quy định cùng với luật an ninh mạng nhắm vào các nền tảng mạng xã hội nước ngoài trong nỗ lực chống thông tin sai lệch và buộc các hãng công nghệ nước ngoài mở văn phòng đại diện tại Việt Nam và lưu trữ dữ liệu trong nước.

Việt Nam hồi tháng trước đã thanh tra toàn diện hoạt động của TikTok ở trong nước và kết quả ban đầu cho thấy cho thấy TikTok có nhiều vi phạm 'khác nhau', Bộ Thông tin cho biết.

VTV đưa tin Bộ Thông tin cho biết tại sự kiện hôm 30/6 rằng hãng Netflix của Mỹ đã nộp các giấy tờ cần thiết để mở văn phòng tại Việt Nam.

[Người Việt kêu cứu từ 'bẫy lừa đảo' ở Myanmar](#)

Capture à partir de :[BBC](#)

- Tác giả, Huyền Trân
- BBC News Tiếng Việt
- 18 tháng 6 2023

Cách đây vài ngày, BBC News Tiếng Việt nhận được lời cầu cứu từ người thân của một nạn nhân người Việt bị mắc kẹt ở Myanmar.

Nói với gia đình đến Singapore làm việc, công dân Việt Nam, anh H lại đang kêu cứu từ Myanmar.

Anh H, sinh năm 1991, quê ở xã Kim Liên, huyện Nam Đàn, tỉnh Nghệ An được một người Việt Nam giới thiệu sang Singapore làm việc.

Tuy nhiên anh H mất liên lạc với gia đình từ ngày 18/05.

Gần đây, anh H nhắn tin qua Facebook với người anh họ là anh Gia, cho biết đang bị giam cầm tại một nơi mà anh tin là cơ sở lừa đảo của Trung Quốc tại Myanmar.

'Lừa được người khác qua thì được thả về'

Theo video định vị do anh H gửi đến người nhà, BBC News Tiếng Việt và BBC Visual Team đã xác định có hàng chục người Việt đang ở một tòa nhà cao tầng tại thị trấn Laukkaing, Myanmar.

Laukkaing là thủ phủ vùng tự trị Kokang, bang Shan (Myanmar), giáp biên giới với tỉnh Vân Nam, Trung Quốc.

Luakkaing có hàng chục sòng bài, khách sạn của Trung Quốc. Các chính trị gia địa phương trong thập niên qua có tham vọng biến nơi đây thành một 'đặc khu Macau của Myanmar'.

Theo tường thuật của [Frontier Myanmar](#), năm 2020, khi đến phường trung tâm Tong Chaing ở Laukkaing, người ta ngỡ như tới Trung Quốc. Nơi đây không chỉ có lối kiến trúc, ngôn ngữ Trung Quốc, mà đơn vị tiền tệ sử dụng chính thức cũng là tiền tệ Trung Quốc, đồng nhân dân tệ.

[Vụ 42 người Việt chạy trốn khỏi Campuchia: Phát hiện 4 đường dây mua bán người](#)

Tòa nhà nơi nạn nhân bị cáo buộc giam giữ ở Myanmar

Nguồn: Thông tin độc quyền của BBC

Anh Gia, anh họ của anh H, nói với BBC News Tiếng Việt rằng nạn nhân đã bị tịch thu điện thoại ngay từ sân bay Nội Bài:

"Ngày 05/04, H bay từ Vinh vào Sài Gòn. Từ Tân Sơn Nhất thì hoãn một đêm, xong bay ra Hà Nội, ở một đêm. Từ Hà Nội bị thu mất điện thoại, không biết bay đi đâu. Đến sân bay Myanmar nghỉ chân ở đó một đêm, đi xe ba ngày, rồi mới báo gia đình đang ở Myanmar, nói không phải ở Singapore."

"Bố mẹ có kể với tôi là H có một người bạn quê ở Thanh Hoá rủ đi Singapore. Tên tuổi người này thì không ai nắm được, gia đình cũng không nắm được hợp đồng gì cả. Chỉ biết rằng người ấy đang ở Campuchia."

Anh Gia gửi cho BBC hình ảnh anh H bị thương tích, được cho biết là do bị chích điện, đánh đập vì dám bỏ trốn. Những vết thương đã được người ở cùng phòng khâu lại.

[Một Người Việt kể lại câu chuyện bị lừa sang Campuchia](#)

Nguồn hình ảnh, Hình do gia đình nạn nhân cung cấp

Anh H gửi ảnh cho người thân, nói mình bị thương do bị đánh đập vì bỏ trốn, và các vết thương đã được người ở cùng phòng khâu lại

"H bỏ trốn một lần với một người Thanh Hoá, thì bị đánh ở chân. Người ở chung đã giúp khâu vá vết thương. Người kia thì bị đánh gãy

tay, mặt không bị đánh. Chúng nói là trừ bộ mặt ra, còn lại bị chích điện hết," anh Gia nói.

"Theo tin nhắn tôi nhận được từ H thì chúng nói nếu lừa được một người Việt sang bên đó sẽ được thả về, và đã có người lừa được người khác sang để mình được thả về."

"H kể trong khu vực có 30 người Việt Nam ở đó. Mỗi phòng bị chia có năm người. Ở bên đây là giả giọng con gái để lừa tình, lừa tiền, rủ rê đánh bạc qua mạng, gửi trang web khiêu dâm... Mỗi một tháng không lừa đủ hai trăm đô la qua mạng thì bị chích điện."

"Gia đình H cực kỳ lo lắng và đang cầu cứu, đã gửi đơn lên xã và sẽ gửi tiếp lên cấp cao thêm," anh Gia cho biết thêm.

"Công an xã Kim Liên, huyện Nam Đàn có nói 'nhiều người đi lao động cả năm trời không liên lạc được là bình thường, con ông bà mới có một tháng mà đã lo'. Xã Kim Liên đã tiếp nhận đơn, còn xử lý thế nào thì đang đợi."

Theo nội dung tin nhắn qua Facebook mà anh H gửi đến người nhà mà BBC News Tiếng Việt xem được thì những người đang bị giam giữ tại đây đến các tỉnh từ Nam tới Bắc của Việt Nam như TP HCM, Thanh Hóa, Hưng Yên, Hải Phòng, Nghệ An.

"Lâu lâu cứ có người sang anh ạ," anh H gửi tin nhắn cho người thân.

[Hai người Việt Nam sa vào bẫy buôn người ở Myanmar vì đi tour du lịch Thái Lan giá rẻ](#)

[Điều tra của BBC World Service về cam bẫy ở sông bài Campuchia và trò lừa tình 'mổ heo lấy thịt'](#)

Chụp lại video

Cam bẫy ở sông bài Campuchia và trò lừa tình 'mổ heo lấy thịt'

Cảnh sát Myanmar nói gì?

Các đồng nghiệp ban BBC News Miến Điện đã giúp chúng tôi liên lạc với cảnh sát tại Laukkaing.

Một viên chức cảnh sát địa phương giấu tên tại Laukkaing nói với BBC News Tiếng Miến Điện như sau:

"Cảnh sát quận chúng tôi đã nhận được thư từ đại sứ quán các nước kể từ hồi đầu tháng này, vào khoảng ngày 8 và 9/6 và sau đó họ hướng dẫn cảnh sát phường tìm kiếm, giải cứu các nạn nhân.

"Chúng tôi hiện đang tìm những người là công dân Việt Nam, Thái Lan và các quốc tịch khác. Có khi chúng tôi phải tìm các nạn nhân mà không có hình ảnh của họ, chỉ có tên, tuổi. Điều này cũng khiến công tác tìm kiếm của chúng tôi bị cản trở. Nếu chúng tôi có thể có hình ảnh các nạn nhân, việc tìm kiếm sẽ dễ dàng hơn rất nhiều."

"Một số công ty không hợp tác trong quá trình tìm kiếm này. Quy trình là chúng tôi gửi thư đến các công ty trước và cùng tìm kiếm với các sở, ngành khác như giới chức địa phương, cảnh sát chống buôn người, và bao gồm chúng tôi, cảnh sát địa phương."

"Một số casino và khách sạn đã từ chối hợp tác, không muốn quá trình tìm kiếm thực hiện tại cơ sở của họ vì sợ bị ảnh hưởng kinh doanh," viên chức cảnh sát này cho biết.

Thị trấn Laukkaing, 'Macau của Myanmar'

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Một khách sạn Trung Quốc tại thị trấn Laukkaing ở Myanmar (ảnh vào năm 2009)

Myanmar gần đây đã tiến hành những hành động nhằm ngăn chặn nạn lừa đảo trên mạng xuyên biên giới.

Theo tường thuật từ phóng viên của BBC Tiếng Miến Điện, Myanmar đã cấm người nước ngoài vào thị trấn Lashio để ngăn chặn họ tiến hành kinh doanh lừa đảo trên mạng ở thị trấn Mine và Laukkaing ở bang Shan, giáp với Trung Quốc.

Động thái này xuất hiện sau chuyến thăm của Ngoại trưởng Trung Quốc Tần Cương đến Naypyitaw hồi đầu tháng Năm.

Người phát ngôn chính quyền quân sự Myanmar xác nhận với BBC Tiếng Miến Điện về lệnh cấm này, nhằm trấn áp giới lừa đảo trên mạng và những bên khác. Theo BBC Tiếng Miến Điện thì phía Trung Quốc cũng đang tiến hành trấn áp những hoạt động lừa đảo.

Hiện thị trấn Laukkaing vẫn đang trong tình trạng thiết quân luật sau cuộc giao tranh năm 2015 giữa quân đội Myanmar và nhóm vũ trang thiểu số, Kokant.

Trong những năm qua, Laukkaing được biết đến là một thành phố casino nhưng cũng được người dân địa phương biết đến là trung tâm cho các hoạt động kinh doanh lừa đảo.

Theo điều tra của BBC Tiếng Miến Điện, thì những người chủ casino và kinh doanh tại Luakkaing có lực lượng cảnh vệ riêng.

Khi ra khỏi tổng hành dinh, những người này đều có xe bảo vệ hộ tống. Điều này cho thấy dường như Luakkaing về mặt nào đó đang nằm ngoài tầm kiểm soát của cảnh sát địa phương.

Hồi năm ngoái, trả lời The Guardian, ông Jason Tower, Giám đốc quốc gia Myanmar của Viện United States Institute of Peace đã [cảnh báo](#) về việc các hoạt động lừa đảo trên mạng chuyển từ Campuchia sang Myanmar. Nguyên do, theo ông, là những kẻ lừa đảo lợi dụng cuộc khủng hoảng chính trị sâu sắc theo sau cuộc đảo chính quân sự năm 2021 tại quốc gia này, và những kẽ hở của luật pháp nơi đây.

Năm 2022, BBC News Tiếng Việt đã tường thuật về việc người Việt Nam bị lừa bán sang casino của Trung Quốc ở Campuchia với lời mời chào "việc nhẹ, lương cao". Hàng chục người Việt Nam đã tháo chạy hồi tháng 08/2022 trong sự truy đuổi của những kẻ canh gác casino, họ đã phải nhảy xuống sông để thoát khỏi "địa ngục".

Tường thuật bổ sung từ BBC Tiếng Miến Điện.

Chúng tôi sẽ liên lạc với Đại sứ quán Việt Nam tại Myanmar và tiếp tục thông tin đến độc giả nếu có thêm diễn tiến mới.

[Vụ 42 người Việt chạy trốn khỏi Campuchia: Phát hiện 4 đường dây mua bán người](#)

Chụp lại video
Một Người Việt kể lại câu chuyện bị lừa sang Campuchia

[Người tị nạn Việt Nam vượt biên vào Anh sẽ bị chuyển sang Châu Phi](#)

2023.06.27

Capture à partir de :[RFA](#)

Người nhập cư được chăm sóc y tế tại một trại tạm ở Calais, Pháp hôm 19/8/2015. Đây là nơi nhiều người tị nạn tìm đến trước khi vượt biển sang Anh. Reuters

Những người Việt tị nạn vượt biên trái phép vào Anh đang đối mặt với nguy cơ bị đẩy sang nước Rwanda ở Châu Phi theo một thỏa thuận giữa chính phủ Anh và Rwanda đạt được hồi năm ngoái.

Theo Reuters, chính phủ của Thủ tướng Rishi Sunak hôm 26/6 ước tính chi phí chuyển mỗi một người tị nạn như vậy sang Rwanda sẽ tốn của Anh khoảng 169.000 bảng (tương đương 215.035 đô la). Khoản tiền này bao gồm mức trả trung bình là 105.000 bảng cho mỗi một người tị nạn cho chính phủ Rwanda, 22.000 bảng cho chi phí máy bay, 18.000 bảng cho các chi phí về tư pháp.

Anh đẩy những người tị nạn sang Rwanda với hy vọng đây là biện pháp ngăn cản họ tìm đường đến Anh. Bên cạnh đó, vấn đề chi phí giữ những người tị nạn tại Anh cũng đang tăng cao.

Hồi tháng 6 năm ngoái, chuyến bay đầu tiên chở những người tị nạn từ Anh sang Rwanda không được thực hiện ở phút cuối khi Tòa Nhân quyền Châu Âu có phán quyết yêu cầu chặn việc trục xuất những

người này cho đến khi có các kết luận cuối cùng liên quan đến các hành động tư pháp ở Anh.

Hồi tháng 12 năm ngoái, tòa tối cao ở London ra phán quyết rằng chính sách đẩy người tị nạn sang Rwanda là hợp pháp nhưng quyết định này đã bị những người tị nạn từ các nước Syria, Sudan, Iraq, Việt Nam và các tổ chức nhân quyền phản đối.

Tính đến cuối năm ngoái, đã có 45.000 người tị nạn vượt biển vào Anh, chủ yếu là từ Pháp. Năm nay, tính đến lúc này, con số người vượt biển vào Anh tị nạn là 11.000 người.

Nhiều lao động thời vụ Việt Nam ở Hàn Quốc bỏ trốn

25/10/2023

VOA Tiếng Việt

Capture à partir de : [voatiengviet](https://www.voatiengviet.com)

Có 19 trong số 34 lao động thời vụ từ Lâm Đồng làm việc tại Hàn Quốc đã bỏ trốn khỏi nơi làm việc, cư trú bất hợp pháp, báo chí trong nước đưa tin hôm 25/10.

Tờ Tuổi Trẻ dẫn tin từ Sở Lao động - Thương binh và Xã hội tỉnh Lâm Đồng cho biết, ngày 5/4, Trung tâm Dịch vụ việc làm của Sở đã tổ chức xuất cảnh cho 34 người lao động.

Tin cho hay, 14 người lao động hiện vẫn làm việc theo hợp đồng, 1 người lao động đã về Việt Nam và 19 người lao động bỏ ra ngoài bất hợp pháp. Đến nay, các lao động này vẫn chưa liên lạc với cơ quan chức năng phía Hàn Quốc hoặc Việt Nam.

Theo báo Tuổi Trẻ, phía tỉnh Lâm Đồng đã phối hợp với các cơ quan, đơn vị tại địa phương đến “vận động” gia đình người lao động đề nghị con em mình đang làm việc tại Hàn Quốc phải quay trở lại nơi làm việc ban đầu để làm việc theo hợp đồng, hoặc kết nối với phía Lâm Đồng để được hỗ trợ.

Báo chí trong nước đưa tin, hiện Sở Lao động - Thương binh và Xã hội tỉnh Lâm Đồng đã tạm dừng tuyển chọn lao động đưa đi Hàn Quốc tại các địa phương có tỉ lệ lao động bỏ trốn cao.

Tháng Tám năm ngoái, Bộ Lao động Thương binh và Xã hội Việt Nam loan báo dừng tuyển chọn xuất khẩu lao động đi Hàn Quốc đối với cư dân ở bốn tỉnh miền bắc Việt Nam do chính quyền Hàn Quốc siết chặt quy chế cấp thị thực sau khi xảy ra tình trạng lao động cư trú bất hợp pháp, bỏ ra ngoài khi chưa hết hạn hợp đồng hoặc hết hạn không về nước.

Chương trình xuất khẩu lao động đối với cư dân tại 8 quận, huyện thuộc 4 tỉnh Hà Tĩnh, Hải Dương, Nghệ An, Thanh Hóa bị tạm dừng vì lý do nêu trên.

Việt Nam mới đây cho biết đã gửi hơn 111.500 lao động đi nước ngoài chỉ trong 9 tháng đầu năm nay, vượt mục tiêu cho cả năm 2023.

Con số này tương đương 101,37% mục tiêu kế hoạch mà nước này đặt ra cho năm 2023 là 110.000 lao động, Cục Quản lý lao động ngoài nước thuộc Bộ này dẫn số liệu báo cáo từ các doanh nghiệp cho biết.

[Pháp bắt đầu xét xử nhóm buôn lậu trong vụ 39 người Việt chết trong xe tải ở Anh](#)

17/10/2023

VOA Tiếng Việt

Capture à partir de : [voatiengviet](https://www.voatiengviet.com)

Chiếc xe tải có thùng đông lạnh chứa 39 di dân người Việt bị chết ngạt trong đó khi tìm cách sang Anh làm việc chui, trong bức ảnh chụp ngày 23/10/2019.

Bốn năm sau khi 39 người Việt Nam được tìm thấy bị chết ngạt trong một xe tải đông lạnh trên đường tới Anh, một phiên tòa xét xử buôn lậu người bắt đầu diễn ra tại Paris, Pháp, hôm 17/10, theo AFP.

Thi thể của những người dân di cư Việt, hai trong số đó chỉ mới 15 tuổi, được phát hiện bên trong một thùng xe kín thường được dùng để vận chuyển đồ đông lạnh tại khu vực ngoại ô London của Anh hồi tháng 10/2019.

Các di dân, chủ yếu đến từ Hà Tĩnh và Nghệ An của Việt Nam, đã lên xe tải từ miền bắc nước Pháp rồi đến Bỉ trước khi vượt qua eo biển Manche để đến Anh với mục đích đi làm chui.

Mười chín bị cáo trong phiên tòa xét xử ở Pháp bao gồm các công dân mang quốc tịch Việt Nam, Pháp, Trung Quốc, Algeria và Maroc, theo AFP.

Hai người tổ chức hoạt động của đường dây buôn người này – một người Romania và một người Anh – đã bị kết án tại một phiên tòa ở Anh hồi năm 2021 với các án tù lần lượt là 27 và 20 năm. Các nghi phạm khác, đặc biệt là những người lái xe, nhận mức án từ 12 đến 20 năm.

Trong khi đó, một tòa án ở Bỉ [tuyên 15 năm tù](#) cho một người đàn ông Việt Nam hồi đầu năm 2022 sau khi kết tội người này là kẻ cầm đầu đường dây chân rết ở Bỉ trong mạng lưới xuyên biên giới. Tòa ở Bỉ cũng tuyên án tù hơn 1 năm đến 10 năm tù cho 17 người khác vì vai trò của họ trong vụ đưa lậu người quy mô lớn từ Việt Nam sang Anh.

Trước đó, vào tháng 9/2020, Việt Nam [kết án tù 4 người](#) vì liên quan tới cái chết của 39 nạn nhân ở Anh. Những người này được cho là đã làm thủ tục cho một trong số những nạn nhân tử vong sang Pháp để trốn sang Anh lao động với giá 22.000 USD. Họ bị kết án tù 5 đến 7 năm rưỡi tù.

Theo AFP, các bị cáo trong phiên tòa ở Pháp, dự kiến kéo dài đến 10/11, phải đối mặt với mức án lên đến 10 năm tù vì liên quan đến một băng nhóm buôn lậu người, trong đó 4 người bị kết tội ngộ sát.

Hãng tin của Pháp cho biết rằng, những cuộc gọi được cảnh sát nghe lén cho thấy các di dân bị gọi là “hàng hóa” hoặc “con gà.”

Các bị cáo bao gồm tài xế lái taxi và những người sở hữu các căn hộ được dùng làm chỗ ở cho các di dân ở Paris, mà theo AFP, một số người trong đó nói họ bị các băng nhóm buôn lậu ép buộc phải làm.

Các công tố viên nói trong một tuyên bố gửi tới tòa án, được AFP trích dẫn, nói rằng những bị cáo này bị thúc ép vì tiền.

Tuyên bố còn nói rằng vụ việc cho thấy “những rủi ro mà các mạng lưới này gây ra cho những người nước ngoài đang tìm cách sống lưu vong: nguy cơ tử vong là nhãn tiền khi họ bị chất đông như những con thú trong xe tải đông lạnh”.

Đây là phương thức mà mới đây 4 phụ nữ Việt được đưa từ Pháp sang Anh và có thể mất mạng nếu không được đưa ra khỏi một xe tải đông lạnh chở họ. Họ [được giải cứu](#) nhờ sự trợ giúp của một phóng viên người Việt ở BBC.

Hoạt động buôn người từ Việt Nam sang châu Âu đã [trở thành một vấn nạn](#) trong những năm gần đây. Một báo cáo năm 2017 của Hội đồng Kinh tế và Xã hội của Liên Hiệp Quốc ước tính rằng các mạng lưới buôn lậu người Việt Nam đưa khoảng 18.000 người từ Việt Nam sang châu Âu mỗi năm, một giao dịch bất hợp pháp giúp cho các mạng lưới này kiếm khoảng 300 triệu euro mỗi năm.

Pháp xét xử đường dây đưa người Việt vượt biên trái phép sang Anh

Đăng ngày: 27/10/2023 - 15:35

Sửa đổi ngày: 27/10/2023 - 15:38

Capture à partir de : [RFI](#)

Từ lái xe taxi, chuyên chở di dân bất hợp pháp, hay chủ nhà trọ, cho đến những kẻ bị tình nghi điều hành đường dây môi giới vượt biên trái phép, tổng cộng 19 người bị xét xử tại tòa tiểu hình ở Paris, Pháp từ ngày 17/10 đến ngày 10/11/2023., trong vụ án 39 người thiệt mạng trong chiếc xe tải đông lạnh ở Anh năm 2019. Các phiên điều trần cho thấy sự phức tạp của vụ án khi phải xác định bị cáo là nạn nhân hay là một đầu não trong đường dây “buôn người”.

Ảnh minh họa : Phiên tòa xét xử các bị cáo bị tình nghi dính líu đến đường dây buôn người tại Bruges, Bỉ, ngày 15/12/2021.AFP - KURT DESPLENTER

Thông thường, mỗi phiên điều trần kéo dài năm tiếng, trong ba tuần đầu tiên, tòa chất vấn các bị cáo, nêu ra các cáo buộc và những bằng chứng thu thập được sau khi điều tra. Cụ thể, cơ quan điều tra của Pháp đã xác định 3 địa điểm lưu trú di dân bất hợp pháp tại Aubervilliers, Fontenay-aux-Roses, Nogent-sur-Marne, ngoại ô Paris, được coi là trạm trung chuyển trước khi sang Anh, cũng như danh tính của chủ nhà và các tài xế taxi chở di dân bất hợp pháp.

Trong số các bị cáo, có 8 người Việt. Họ bị cáo buộc các tội như hỗ trợ nhập cảnh và lưu trú bất hợp pháp người nước ngoài ở Pháp, phạm tội có tổ chức...

Trong số bị cáo người Việt, 4 người, với biệt danh là Tony, Hoàng, Long, Thắng bị cáo buộc “ngộ sát”. Qua các cuộc nghe lén điện thoại, Công tố Paris đặc biệt nhấn mạnh đến từ “hàng”, hay “gà” mà các bị cáo dùng để ám chỉ những di dân muốn vượt biên, không khác gì một loại hàng hóa bị chất trong xe tải, chỉ ra rằng những người này nhận thức được rủi ro mà các nạn nhân phải đối mặt.

Trình diện tại tòa ngày 26/10, bị cáo Hoàng, vốn đã bị theo dõi qua điện thoại từ nhiều tháng, trước khi bị bắt giữ cách nay hơn hai năm, bị cáo buộc là một trong những người tiếp nhận di dân Việt, hỗ trợ lưu trú, điều hành đường dây ở Pháp. Trước tòa, Hoàng đã bác bỏ mọi liên quan đến đường dây môi giới đưa di dân vượt biên trái phép, mà thay vào đó cho biết chỉ “hỗ trợ” đi chợ, nấu ăn, đặt xe taxi... với hy vọng được giảm giá khi sang Anh và khẳng định mình có thể là nạn nhân trong chiếc xe tử thần khiến 39 người thiệt mạng, nhưng “hôm đó quá đông người”, nên đành phải ở lại Pháp.

Luật sư của bị cáo Hoàng, Slama Dylia cho rằng “đây là vụ án rất phức tạp, bởi vì có những bị cáo phải ra hầu tòa hôm nay, bị coi như là những kẻ “đao phủ”, nhưng trên thực tế, sau các phiên xử, chúng tôi có thể thấy rằng họ có thể là những nạn nhân. Những người đứng trong hàng của các bị cáo hôm nay, có thể là những người đã bỏ mạng trong xe tải cách nay 4 năm.” Theo lịch trình, vào tuần sau, còn có 4 phiên điều trần những nhân vật được cho là nắm giữ vị trí chủ chốt của đường dây tại Pháp, trước khi viện Công tố, vào ngày 07/11, sẽ đưa ra các cáo buộc chính thức. Phiên xử sẽ kết thúc vào ngày 10/11, một số bị cáo có nguy cơ phải đối mặt với án tù lên đến 10 năm.

[Pháp kết án 18 người trong vụ 39 người Việt chết trên đường vượt biên vào Anh](#)

2023.11.11

Capture à partir de : [RFA](#)

Thủ tướng Anh Boris Johnson (trái) đứng cùng với Cảnh sát trưởng hạt Essex - Ben - Julian Harrington (thứ hai từ trái qua) và Bộ trưởng nội vụ Priti Patel (giữa) sau khi đặt vòng hoa viếng những người Việt thiệt mạng trên xe container đông lạnh. Hình chụp hôm 28/10/2019. AFP

Một toà án ở Paris, Pháp vào ngày 10/11 tuyên án 18 bị cáo trong số 19 người liên quan đến vụ 39 người Việt bị chết trong xe container đông lạnh vào Anh hồi tháng 10/2019.

Trong số những người bị kết án có tám người Việt. Bốn người trong số này bị kết tội ngộ sát và lĩnh án 9 - 10 năm tù. Bốn người khác bị kết án từ một tới 10 năm tù vì tham gia vận chuyển và cung cấp nơi ở cho người di cư. Có hai người trong số này hiện đã bỏ trốn và không có mặt tại toà.

Những bị cáo còn lại người Pháp, Trung Quốc, Algeria và Morocco. Những người là tài xế, chủ hợp tác với nhóm buôn người và bị kết án tù treo. Một bị cáo được tuyên vô tội.

Cáo trạng của toà được đưa ra hôm 16/10 xác định nhóm bị cáo gọi các nạn nhân là "món hàng" hay thậm chí là "những con gà". Một số khai rằng họ bị băng nhóm buôn người gây sức ép phải hợp tác, nhưng các công tố viên cho rằng động cơ phạm tội chính của họ là tiền.

39 người Việt vượt biên vào Anh bị cảnh sát Anh phát hiện đã chết ngạt trong thùng xe khi vào hạt Essex, Anh. Trong số các nạn nhân có hai người mới 15 tuổi. Những người này chủ yếu đến từ các vùng quê

nghèo ở miền Trung Việt Nam và phải vay tiền tới hàng chục ngàn đô la để trả cho bọn buôn người để có thể vào Anh kiếm việc làm lậu.

Hai kẻ cầm đầu đường dây này, gồm một người Romania và một người Anh, bị kết án ở Anh năm 2021 với mức án lần lượt 27 và 20 năm tù.

Vụ án “chiếc xe tử thần”: Hai người Việt bị kết án 10 năm tù tại Paris

Đăng ngày: 11/11/2023 - 09:28

Capture à partir de : [RFI](#)

Sau 3 năm điều tra và 3 tuần xét xử, tòa tiểu hình Paris ngày 10/11/2023 đã kết án 19 người tham gia vào mạng lưới đưa người di cư trái phép, dẫn đến cái chết của 39 người Việt Nam trong một chiếc xe tải, được phát hiện ở phía đông Luân Đôn vào năm 2019. Hai bị cáo người Việt đã phải lãnh bản án lên đến 10 năm tù giam.

Ảnh tư liệu: Xe container có thi thể 39 di dân ở bên trong, được phát hiện tại Grays, Essex, Anh Quốc, ngày 23/10/2019. REUTERS/Peter Nicholls

Tòa án đã giữ lại gần như tất cả mức án mà bên công tố đề nghị. Tổng cộng, 19 người đã bị xét xử vì hỗ trợ việc di chuyển hoặc cư trú bất hợp pháp của 7 người Việt Nam trong số 39 nạn nhân trong chiếc xe tải đã quá cảnh qua Pháp để đến Vương Quốc Anh.

Tòa cũng nêu ra các tội danh như tội phạm có tổ chức, thậm chí là ngộ sát, mà trong đó, có 4 người Việt Nam đã phải nhận mức án từ 9 đến 10 năm tù và cấm vĩnh viễn vào Pháp. Chánh án Carole Bochter cho rằng sự tham gia của 4 người Việt Nam từ 31 đến 58 tuổi này “*vượt xa sự giúp đỡ đơn thuần cho đồng bào*” theo như lập luận bào chữa.

Các bị cáo khác gồm các tài xế taxi, chủ nhà trọ cũng phải nhận các bản án từ 6 tháng đến ba năm tù, một số được hưởng án treo hoặc bị giám sát điện tử và phải nộp các khoản tiền phạt từ 3000 đến 10.000 euro.

Kết thúc phiên tòa, các luật sư của bên dân sự nguyên cáo hài lòng với quyết định của tòa án, đã nêu bật tính nguy hiểm của mạng lưới phi pháp này. Luật sư của bị cáo Tony, người phải lãnh án 10 năm tù, đánh giá quyết định của tòa quá nghiêm khắc và cho biết thân chủ của ông sẽ kháng cáo.

[Bị tù 10 năm vì 'giấu dân Việt trong sofa' đưa từ Pháp sang cảng Newhaven ở Anh](#)

Capture à partir de : [BBC](#)

19 tháng 9 2023

Nguồn hình ảnh, AFP

Cảng Newhaven đón phà từ Dieppe, Normandy của Pháp sang Anh

Một cặp đôi giúp di dân Việt 'nằm trong sofa' từ Pháp vào Anh bất hợp pháp, vừa bị xử tù ở vùng biển phía Nam nước Anh.

Junior Toussaint và Andrene Paul, sống ở ngoại ô Paris, bị tòa ở Hove, Anh Quốc hôm thứ Sáu tuần qua xử tù với án cho cả hai tổng cộng gần 10 năm.

Làm nghề lái xe cung ứng hàng hóa, cặp đôi là công dân Pháp gốc châu Phi đã có "sáng kiến" giấu một phụ nữ và ba trẻ em Việt Nam trong ghế sofa để đem họ vào Anh.

Họ đều nhận tội "trợ giúp nhập cư bất hợp pháp" sau vụ chuyển người lậu từ Dieppe sang cảng Newhaven ở phía Nam nước Anh hồi tháng 4 năm nay.

[Dựng tượng Hồ Chí Minh ở Newhaven, Anh Quốc](#)
[Phụ nữ Anh bị tù vì đưa 12 người Việt nhập cư lậu](#)
[Tìm ra 15 trẻ em 'đến từ VN' trong xe tải ở Anh](#)
[Từ Vietnam City ở Pháp đến Anh Quốc](#)

Đây là chuyến phà nổi tiếng trong lịch sử, có từ lâu, nối vùng Normandy của Pháp và East Sussex của Anh. Hiện tuyến đường biển này có dịch vụ chở hành khách và xe hơi.

Hồi 2018, cảnh sát Anh tìm ra 21 người gồm 15 trẻ em 'đến từ Việt Nam' trong một xe tải lạnh chở nước đóng chai ở cảng Newhaven.

Điều này cho thấy cảng này đã là một đầu mối buôn người từ lâu.

Nguồn hình ảnh, PA Media

Biên phòng Anh bắt người trên phao, xuồng và thuyền nhỏ tìm cách bơi vào nước này từ châu Âu

Biên phòng Anh khi kiểm tra chiếc xe tải đã thấy ghế sofa "động đậy" và phát hiện ra người Việt bên trong đó.

Toussaint, 25 tuổi, nhận án 4,5 năm tù giam còn Paul, 28 tuổi, bị xử 5 năm và 5 tháng tù, theo trang web của chính phủ Anh.

Người phụ nữ này ban đầu chối tội nhưng sau phải nhận tội khi đối mặt với hình ảnh video cho thấy cô ta đã đi lại tuyến đường trên nhiều lần mà không nêu ra được lý do thỏa đáng, báo địa phương vùng Brighton và Hove tường thuật.

Chẳng hạn, Toussaint và Paul nói họ "sang Anh chỉ để giúp bạn bè dọn nhà" nhưng trên thực tế có thể đã làm các "phi vụ" buôn người khác.

Các thủ thuật đưa người vào Anh

Trên trang của chính phủ Anh ở địa chỉ gov.uk, Thứ trưởng chuyên trách về di dân Robert Jenrick đã bình luận cụ thể về vụ án này.

Ông nói: "Đây là ví dụ cho thấy các thủ thuật ghê sợ những kẻ tội phạm dùng để nhốt phụ nữ, trẻ em vào chỗ kinh khủng nhằm đưa họ vào đất nước chúng ta một cách bất hợp pháp."

Cuối 2019, có 39 công dân VN đã chết trong thùng xe đông lạnh trên đường vượt biên vào Anh từ Bỉ.

Vụ án gây chấn động dư luận quốc tế và khiến Anh tăng cường kiểm soát các cảng biển, cảng sông nhằm chặn làn sóng nhập cư trái phép.

Nhưng từ đó, di dân bằng thuyền nhỏ và phao thô sơ từ Pháp, Bỉ sang Anh lại tăng lên, gồm cả người từ Việt Nam vốn vẫn tìm đường sang Anh.

Cùng lúc, các nhóm buôn người khai thác "lỗ hổng" biên phòng ở các cảng nhỏ hơn như Newhaven để đưa di dân trái phép vào Anh, như trường hợp trong vụ án này.

Xem thêm:

[Vụ 39 tử thi ở Essex: 'Trùm đường dây Ngô Sỹ Tài' bị bác đơn chống dẫn độ](#)

[Vụ 39 tử thi ở Essex: Kẻ buôn lậu trả 6.000 bảng cho gia đình nạn nhân](#)

[Điều tra của BBC về thảm cảnh 400 lao động VN do công ty TQ đưa sang Serbia](#)

20 tháng 11 2021

Nguồn hình ảnh, [DANILO ĆURČIĆ/A11](#)

Chỗ ở của công nhân Việt Nam trong công ty của Trung Quốc ở Serbia

BBC tiếng Serbia ngày 18/11 có bài phóng sự nói về "thảm cảnh" của hàng trăm lao động Việt Nam.

Hộ chiếu bị tịch thu, lạnh, giường không có đệm, căng thẳng và bầu không khí ngột ngạt. Đó là câu chuyện về điều kiện sống và làm việc của hàng trăm người Việt ở thành phố Zrenjanin, Serbia.

Nó đặt ra câu hỏi về quyền lợi của người lao động các nước, cũng như thái độ của các nhà đầu tư nước ngoài đối với người lao động trên đất nước Serbia.

[Nạn buôn người sang Saudi Arabia 'có sự nhúng tay của giới chức VN'?](#)
[Nhật hỗ trợ lao động xuất khẩu Việt Nam khó khăn vì Covid-19](#)
['Tôi bị năm gã bao hành trong trại Ả Rập Saudi'](#)

Khoảng 400 công nhân Việt Nam đã đến Serbia vào mùa xuân để tham gia dự án xây dựng nhà máy mới sản xuất lốp ô tô của công ty Linglong thuộc Trung Quốc.

"Kể từ khi chúng tôi đến đây, không có gì tốt đẹp," một trong số những công nhân Việt Nam nói với đài truyền hình N1.

"Mọi thứ đều khác với trong hợp đồng chúng tôi đã ký ở Việt Nam - cuộc sống rất tồi tệ, đồ ăn thức uống, thuốc, mọi thứ đều rất tồi tệ," người công nhân này nói thêm.

Từ đầu năm 2021, Serbia đã cấp hơn 18.000 giấy phép cho lao động nước ngoài do thiếu lao động trong nước, theo số liệu từ Dịch vụ Việc làm Quốc gia.

Hầu hết họ đến một cách có tổ chức, thông qua các cơ quan trung gian hoặc công ty tuyển dụng họ - nhưng do "khoảng cách pháp lý" và sự mâu thuẫn trong các quy định, việc kiểm soát điều kiện sống và làm việc của họ rất hiếm khi được thanh tra Serbia thực thi.

Điều kiện sinh sống của công nhân Việt Nam đã được âm thầm nói đến ở Zrenjanin trong những tháng gần đây, nhưng chỉ đến khi các nhà hoạt động của các tổ chức phi chính phủ "Astra", "A1" và các nhà báo đến thăm khu trại nơi họ sinh sống, người ta mới nhận thức rõ ràng tình hình rất nghiêm trọng.

"Chỉ có hai nhà vệ sinh trong tòa nhà, giường không có đệm, và phân rơi vãi cách nơi ở khoảng chục mét," thông báo của các tổ chức này cho hay.

Họ cũng cho biết hộ chiếu lao động bị tịch thu ngay khi đến Serbia, điều này "cho thấy khả năng buôn người vì mục đích bóc lột sức lao động."

Sau đó, nhân viên an ninh tư nhân xuất hiện gần khu trại, chặn các nhà báo và nhà hoạt động tiếp cận công nhân.

Các nhà hoạt động đã cố gắng đưa một trong số những người tố giác ra khỏi nhà máy, nhưng bị các nhân viên an ninh ở đây ngăn chặn, vì vậy một sự cố đã xảy ra hôm thứ Tư (17/11).

Hristina Piskulidis của Astra, một tổ chức chống buôn người, nói với BBC: "Anh ấy hiện được chăm sóc, ở trong chỗ ở an toàn."

Linglong phủ nhận mọi cáo buộc và nói rằng công nhân Việt Nam không phải do họ tuyển dụng mà là của nhà thầu.

Thủ tướng Serbia, Ana Brnabić, tuyên bố rằng công tác thanh tra lao động đang được tiến hành và đã ra lệnh chuyển công nhân ra khỏi chỗ này để họ có điều kiện tốt hơn.

Nguồn hình ảnh, DANILO ĆURČIĆ/A11

Điều gì đang diễn ra ở Zrenjanin?

Một số phương tiện truyền thông Serbia đưa tin hôm thứ Tư (17/11) rằng các công nhân Việt Nam đã được di chuyển khỏi khu trại.

Tuy nhiên, các nhà hoạt động ngay lập tức lên tiếng phủ nhận.

Hristina Piskulidis, người của Astra, tổ chức chống buôn người nói rằng: "Tin giả đó và việc các cơ quan im lặng chỉ là hình thức câu giờ để đưa ra giải pháp thích hợp cho toàn bộ tình hình."

Cô cũng không biết tình hình sẽ tiếp diễn như thế nào và liệu công nhân có được di dời sớm hay không.

Theo Cảnh sát Zrenjanin, có 402 công nhân Việt Nam trong khu trại, trong đó 35 người cư trú hợp pháp tại Serbia, theo tin của Deutsche Welle. Những người khác đến theo diện thị thực lao động.

Họ làm việc theo hợp đồng với China Energy Engineering Group Tianjin Electric Power Construction Co. LTD, chi nhánh tại Belgrade, do Linglong thuê.

Khi đến Serbia, họ phải giao hộ chiếu cho chủ vì họ được thông báo rằng đây là thông lệ đối với công dân nước ngoài, các nhà hoạt động cho biết.

Văn phòng Công tố cấp cao ở Zrenjanin nói với BBC tiếng Serbia rằng họ đã gửi yêu cầu cảnh sát thu thập thông tin về những nghi ngờ về việc "tồn tại bóc lột lao động và tiềm ẩn buôn người trong nhà máy Linglong".

"Tôi e rằng mọi thứ đang chỉ dấu rằng có một thỏa thuận nào đó (giữa chính phủ Serbia và công ty), nhưng tôi mong chính phủ chứng minh điều đó là không đúng", Danilo Ćurčić từ tổ chức "A1" nói với BBC tiếng Serbia.

Nguồn hình ảnh, DANILO ĆURČIĆ/A11

Công nhân và công ty nói gì?

Phần lớn công nhân Việt Nam ở đây không biết tiếng Anh nên họ không trả lời phỏng vấn nhiều. Việt Nam hiện chưa có đại sứ quán tại Serbia.

Tuy nhiên, một trong số những người biết tiếng Anh đã nói với các phóng viên hôm thứ Tư.

Người này cho biết, anh đến Serbia cách đây bốn tháng, và mới chỉ được nhận lương một lần.

"Họ giữ hộ chiếu và thị thực của tôi, chúng tôi không thể thay đổi công việc hay đất nước của mình," người công nhân này nói.

Phía công ty Linglong cho biết hộ chiếu của người lao động được giữ lại chỉ để xin tạm trú, giấy phép lao động và giấy tờ tiêm phòng Covid-19.

Công ty cho biết bất kỳ ai cũng có thể đến lấy lại hộ chiếu bất cứ lúc nào. "Không ai tịch thu hộ chiếu của bất kỳ ai," họ tuyên bố.

Linglong cũng phủ nhận việc công nhân Việt Nam sống trong điều kiện thiếu thốn. Họ cũng chỉ ra rằng họ trả lương đúng hạn, phù hợp với số giờ làm việc.

Sự việc xảy ra như thế nào?

"Tránh xa chiếc xe ra, tránh xa chiếc xe ra," một người phụ nữ cầm camera và hét to, trong một video đăng tải trên tài khoản Twitter của người này.

Người ngồi trong xe là một trong số các công nhân, người đã tố giác với báo giới về điều kiện sống của công nhân, đó là lý do tại sao anh ta bị sa thải, theo các nhà hoạt động.

Nhân viên an ninh của công ty chặn đường đi tới xe, và công nhân Việt Nam đang cố gắng đẩy họ để các nhà hoạt động có thể đưa người tố giác ra khỏi nhà máy.

Một trong những nhân viên an ninh hét lên: "Các người có quyền gì mà đưa công nhân đi." Công nhân Việt Nam sau đó đã đẩy bảo vệ và cho xe đi qua.

Các nhà hoạt động cho biết người tố giác hiện đã an toàn và đang được giải quyết tình trạng pháp lý.

"Một điều hoàn toàn nghịch lý là các nhà hoạt động mang lương thực và viện trợ nhân đạo, cũng như nhà báo không thể tiếp cận mọi người," Piskulidis nói.

Một người đàn ông không rõ danh tính sau đó đã chặn chiếc xe của đài truyền hình N1.

Ksenija Pavkov, phóng viên của đài N1 có mặt trên xe nói rằng một người đàn ông quốc tịch Trung Quốc ngồi sau tay lái của một chiếc xe khác. Anh ta quay phim và chụp ảnh biển số xe của họ.

Nguồn hình ảnh, DANILO ĆURČIĆ/A11

Trong tuyên bố đầu tiên, các tổ chức phi chính phủ nói rằng, ngoài việc quyền lao động bị vi phạm nghiêm trọng, sức khỏe của người lao động cũng bị đe dọa.

Họ nói: "Trong những căn phòng quá đông người ở, có những chiếc giường tầng, không có đệm, nhưng được phủ một tấm chăn bông mỏng."

"Không có cơ sở hạ tầng và hệ thống thoát nước đầy đủ nên phân trần ra cách khu trại khoảng chục mét, vô cùng mất an toàn cho sức khỏe của công nhân", họ nói thêm.

Ngoài ra, họ cũng chỉ ra rằng công nhân ở đây không được cung cấp sưởi, điện và nước uống.

Các nhà hoạt động cũng nói rằng không ai trong số người lao động được ghi ngày bắt đầu làm việc trong hợp đồng.

"Người lao động có nghĩa vụ làm việc 26 ngày một tháng, và nếu vắng mặt một ngày họ sẽ không được trả tiền lương của cả tháng đó," họ cho biết thêm.

Phản ứng của EU

Viola von Cramon, người Đức, nghị sĩ trong Nghị viện châu Âu, đã phản ứng với tình hình ở Zrenjanin.

Bà nói: "Nếu đó là lao động cưỡng bức, chế độ nô lệ ở Tây Balkan, thì đó là điều bi thảm và chúng ta phải cố gắng ngăn chặn nó."

"Tôi hy vọng rằng Chính phủ (Serbia) sẽ xem xét điều này một cách nghiêm túc", bà nói thêm.

Piskulidis vui mừng trước phản ứng EU, cô nói:

"Thật tốt, bởi vì nếu sự việc tăng lên một cấp độ cao hơn thì khả năng cao là những người này sẽ được chăm sóc bằng cách nào đó."

[Người Việt sang Đức: 'Hôm trời không lạnh, tôi ngủ ngoài đường'](#)
[Scotland lo vì 'số trẻ Việt Nam bị bóc lột gia tăng'](#)

[Đoàn lao động Việt được tuyển sang Hungary 'trốn ngay từ sân bay Budapest'](#)

Capture à partir de : [BBC](#) Nguyễn Hoàng Linh
Gửi tới BBC từ Budapest, Hungary
20 tháng 9 2023

Nguồn hình ảnh, Nguyen Hoang Linh

Nơi ăn ở của công nhân châu Á, trong đó có lao động Việt tại nhà máy Hàn Quốc ở Monor, gần Budapest

"Chúng tôi đưa 30 công nhân từ Việt Nam tới, nhưng 28 người đã lên một chiếc xe buýt khác ở Budapest tới Đức và chúng tôi đã không gặp họ kể từ đó" - "thảm cảnh" khi nhận lao động Việt của Villeroy & Boch, một doanh nghiệp lớn của Đức có lịch sử từ 275 năm nay được báo Hungary đăng tải rộng rãi. Cơ sở tại Hungary là nhà máy lớn nhất trong số 13 phân xưởng của công ty Villeroy & Boch ở châu Âu.

Đây là một công ty gốm sứ có truyền thống của Đức có trụ sở tại Mettlach (bang Saarland, CHLB Đức). Chi nhánh ở TP.

Hódmezővásárhely (Hungary) của doanh nghiệp này có 750 nhân công - và là một trong những nhà tuyển dụng lớn nhất ở đây. Nhưng theo giám đốc nhà máy, ông Hideg Gábor, việc giữ chân nhân viên vẫn là một thách thức.

[400 lao động Việt Nam ở Serbia 'sống và làm việc như nô lệ'](#)

[Nạn buôn người sang Saudi Arabia 'có sự nhúng tay của giới chức VN'?](#)

[Ba Lan đang cần nhiều lao động từ Việt Nam](#)

[Đài Loan nhận lao động VN 'nhiều chỉ sau Nhật Bản'](#)

Vị giám đốc cho trang telex.hu biết rằng trong những năm gần đây, cuộc khủng hoảng năng lượng đã đặt công ty vào thử thách lớn vì

mức tiêu thụ năng lượng của họ, vốn chiếm 12-16% tổng chi phí, hiện đã tăng gần gấp đôi. Trong giai đoạn khó khăn nhất, giá xăng đã tăng từ bảy đến mười lần.

"Dưới ảnh hưởng của lạm phát, chúng tôi đã phải tăng hơn 10% lương cho người lao động để giữ chân họ", ông Hideg Gábor giải thích với báo chí Hungary.

Ông nói thêm rằng việc phải tăng lương này là kỳ lạ, ít nhất là theo góc nhìn từ phía Đức.

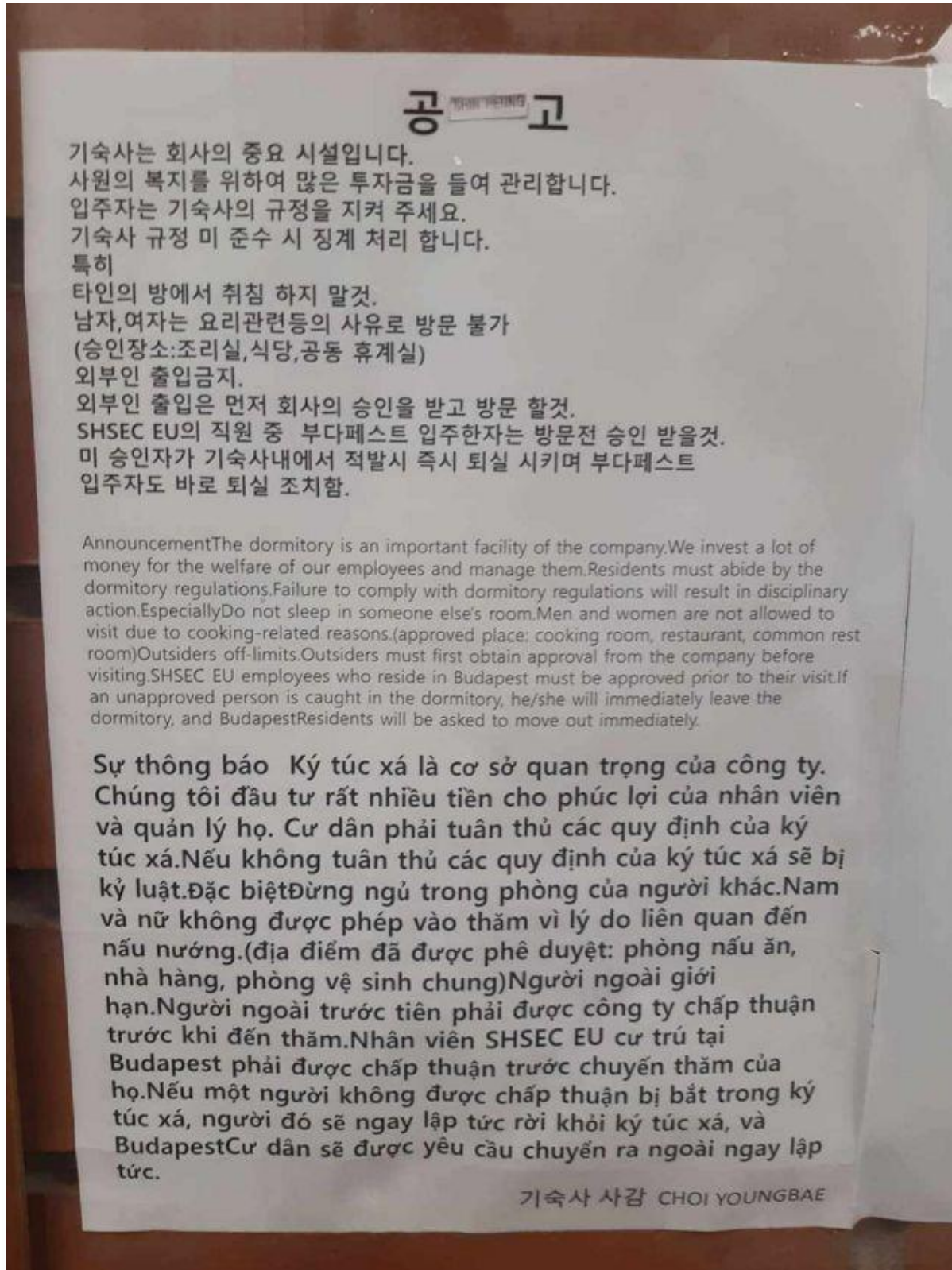
Nguồn hình ảnh, Nguyen Hoang Linh
Một tòa nhà là nơi ăn ở cho công nhân

Theo chúng tôi tìm hiểu, các dự án đầu tư mới được khởi động trong tương lai gần khiến Hungary cần khoảng 500.000 người lao động mới. Ngày càng có nhiều công ty tuyển dụng lao động từ các quốc gia thứ ba, trong đó có Đông Nam Á, gồm Việt Nam, để phục vụ nhu cầu nhân công bùng nổ với các đại dự án ở Hungary.

Hiện tại, nhà máy ở Vásárhely đang xem xét mức tăng lương hàng năm là 10% và thêm 6% lương bổ sung, nhưng Ban quản lý cho rằng ngay cả với mức tăng này, họ cũng không thể bù đắp được hoàn toàn mức lạm phát, mặc dù mức lương của nhà máy cao hơn 40% so với các công ty khác trong cùng khu vực.

Dù đã cố gắng tăng lương như vậy, nhưng nhà máy vẫn phải vật lộn với tình trạng thiếu lao động. Khoảng 60% nhân viên làm việc bảy ngày một tuần, phần lớn làm việc ba ca. Tỷ lệ bỏ việc thấp hơn mức trung bình của khu vực nhưng vẫn được các nhà quản lý đánh giá là cao.

Được biết lương tháng tối thiểu cho người lao động ở Hungary là tương đương 630 euro.

Nguồn hình ảnh, Nguyen Hoang Linh

Một thông báo đã tại 'ký túc xá' của nhà máy Hàn Quốc tại Hungary đã được dịch sang

Tuyển lao động châu Á nhưng sẽ 'tránh Việt Nam'

Theo Ban lãnh đạo, rất khó tìm được nhân viên mới và thay thế những người ra đi. Giám đốc Hideg Gábor cho biết họ bắt đầu tuyển dụng lao động nước ngoài từ ba năm trước, nhưng nỗ lực đầu tiên đã không thành công. Bởi vì họ quyết định đưa lao động từ Việt Nam, nhưng sau mới biết rằng hóa ra đây là một quyết định tồi tệ.

"Chúng tôi tuyển được 30 người từ Việt Nam. Khi họ đến bằng máy bay, chúng tôi đi xe buýt lên Budapest để đón họ. Họ ra khỏi sân bay, và 28 trong số 30 người ngay lập tức lên một xe buýt khác đưa họ đi thẳng sang Đức, nơi có một cộng đồng Việt Nam đông đảo."

"Không, chúng tôi không hề gặp họ. Vì họ đã có visa Schengen để làm việc ở Hungary, do đó họ có thể đi lại tự do nên chúng tôi không thể làm gì được," ông Hideg Gábor bày tỏ một cách chua chát với truyền thông Hungary.

Đó là lý do nhà máy không "dây dưa" với người Việt nữa mà thuê lao động Indonesia, không có trường hợp nào bỏ. Hiện nay 12% lực lượng lao động hiện tại của nhà máy đến từ Indonesia.

Nhân viên thân mến!

- Bộ quần áo làm việc (giày/dép/áo/mũ) chỉ được phép mặc ở trong nhà máy và trong giờ làm việc!
- Lúc vào làm, lúc về hay đi ra ngoài cấm mặc bộ quần áo đó (giày/dép/áo/mũ)!
Kể cả chỉ ra nhanh mua một cái gì ở trong buffet phải thay giày/dép và cởi bộ!
- Nếu công nhân không chấp hành nội quy của công ty đề ra thì sẽ bị cảnh cáo! Sau bị cảnh cáo 3 lần thì công ty sẽ đuổi việc!

Nguồn hình ảnh, Nguyen Hoang Linh

Biên thông báo bằng tiếng Việt tại nhà máy Hàn Quốc ở Monor, Hungary

Ngoài họ, còn có một số lao động đến từ Ukraine và Serbia. Lương của lao động nước ngoài ngang bằng với lương của công nhân Hungary.

"Chúng tôi không tuyển thêm ("lao động khách") vì chi phí cao hơn là thuê nhân công Hungary và rào cản ngôn ngữ khiến việc hợp tác trở nên rất khó khăn", ông Hideg Gábor cho hay.

Dầu sao đi nữa, trái với một bộ phận lao động Việt, nhân công Indonesia dường như không gây rắc rối gì cho công ty cũng như thành phố nơi họ làm việc, theo giám đốc Hideg Gábor. Tại khu vực nhà máy chỉ có lao động Indonesia, tất cả thông tin quan trọng và cần biết đều được viết bằng ngôn ngữ của họ, hoặc được dịch ra cho họ.

Công nhân Indonesia theo Hồi giáo, và có phòng cầu nguyện riêng tại nơi ở, còn công ty đã mở phòng cầu nguyện riêng tại phân xưởng.

Khi công nhân Hungary nghỉ giải lao trong ca làm việc để ăn, hút thuốc

hoặc uống cà phê, lao động Indonesia vào phòng cầu nguyện và thực hành tập quán tôn giáo của họ ở đó.

Phòng vẫn đăng trên mạng telex.hu nói trên chỉ là một trong nhiều bài viết đăng trên các mặt báo Hungary về khó khăn của các doanh nghiệp Hung khi lựa chọn nguồn nhân công từ nước ngoài, trong đó có lao động Việt mà không ít người chỉ chọn nước Hung làm chặng "trung chuyển" để "một đi không trở lại" sang các quốc gia phát triển hơn.

Những năm gần đây, lao động Việt Nam sang Hungary ồ ạt, quảng cáo tuyển dụng lao động tràn ngập các trang, nhóm cộng đồng. Tuy nhiên, chất lượng, ý thức và văn hóa ứng xử của không ít lao động Việt Nam luôn là điều khiến nhiều đơn vị tuyển dụng Hungary phàn nàn, chưa kể "tệ nạn" một số lao động Việt "mất tích" ngay tại sân bay Budapest như vụ nói trên.

Nguồn hình ảnh, Nguyen Hoang Linh
Bên trong nhà ký túc xá cho công nhân nước ngoài

Theo quan sát của người viết bài này thì một số người Việt Nam đã bỏ chạy ra ngoài chợ trời ở Hungary buôn bán, hoặc "đi chợ" kiếm thêm rồi mới tìm đường sang Đức.

Bên cạnh các ví dụ bỏ trốn tự phát trên, cũng đang có vài trăm công nhân VN là việc cho hãng Hàn Quốc ShinHeung.EU Kft ở Monor, cách Budapest chừng 30km. Trong một lần tới thăm khu vực này, tôi thấy các biển thông báo tiếng Hung, Việt và Hàn.

Họ làm việc trong ngành linh kiện ô tô với thu nhập thoát đầu tương đối tốt so mức trung bình ở Hungary. Thế nhưng thời gian gần đây mức lương giảm nhiều khiến "lắm người bỏ đi lắm", "công ty cứ đón sang là đi hết", "đợt này cuối hè họ càng đi đông", lễ tiễn nhau diễn ra khá thường xuyên, "hôm qua họ cũng lên đây liên hoan và tiễn một số người đi", theo lời kể của một vài đồng hương tại đây với tôi.

Trên các trang mạng cộng đồng, luôn thấy các quảng cáo tuyển lao động từ Việt Nam sang Hungary, còn họ sang rồi ở lại làm hay đi Đức hoặc các nước phát triển khác là điều không ai để ý nữa. Thậm chí, có cả những quảng cáo của môi giới đưa họ sang... Mỹ hay Canada, không rõ bằng cách nào.

Với tình trạng lộn lộn giữa đi xuất khẩu lao động để có thu nhập cao hơn và học được tay nghề hiện đại và nạn đi dân trái phép như thế này, hình ảnh người lao động Việt Nam chắc sẽ còn cần "cải thiện" rất nhiều ở các nước châu Âu.

[Nhiều người muốn biểu tình vì Đại sứ quán Việt Nam ở Nhật Bản thiếu minh bạch](#)

04/08/2023

VOA Tiếng Việt

Capture à partir de : [voatiengviet](https://www.voatiengviet.com)

Ảnh chụp màn hình trang web của Đại sứ quán Việt Nam ở Nhật Bản, 3/8/2023.

Trong gần một tuần nay, thông qua nhóm “Tôi và Sứ quán”, nhiều người thảo luận và bày tỏ ủng hộ ý tưởng tổ chức một cuộc biểu tình trước Đại sứ quán Việt Nam ở Nhật Bản để phản đối tình trạng thiếu minh bạch về thủ tục và các loại phí, theo quan sát của VOA.

Nhóm “Tôi và Sứ quán” ra đời trên Facebook cách đây 8 năm, hiện có hơn 53.000 thành viên, là diễn đàn chủ yếu bàn về các khuyết điểm của các cơ quan đại diện ngoại giao Việt Nam ở nước ngoài.

Ý tưởng nêu trên xuất hiện sau khi một phụ nữ có tên Nhật Bản là Haruka Takenami đăng bài trong nhóm hôm 30/7 với tiêu đề “Khảo sát về mong muốn biểu tình tại Đại sứ quán Việt Nam tại Nhật Bản”. Chị cho VOA biết tên Việt Nam của chị là Hoa và chị mang song tịch Việt Nam, Nhật Bản.

Viết trên “Tôi và Sứ quán”, chị Hoa - người đã gửi bản sao hộ chiếu tới quản trị viên của diễn đàn để xác nhận danh tính - nói rằng chị muốn khảo sát về nhu cầu biểu tình trước Đại sứ quán Việt Nam ở Tokyo để yêu cầu cơ quan này thực hiện công việc theo đúng quy định của nhà nước Việt Nam.

Đứng đầu tiên trong số các yêu cầu là đại sứ quán phải “công khai dán thông báo mức biểu phí, lệ phí dịch vụ theo quy định kèm tỉ giá quy đổi

từ đồng đô la Mỹ sang đồng Yen tại cửa và thu phí theo đúng quy định”, chị Hoa viết.

Cơ quan ngoại giao này cũng phải “trả kết quả kèm hoá đơn/biên lai hợp lệ theo quy định của Nhà nước cho tất cả các công dân làm dịch vụ trực tiếp hoặc theo đường bưu điện”, đó là yêu cầu thứ hai, theo chị Hoa.

Thứ ba, cần phải “gỡ bỏ tờ thông báo cấm sử dụng camera đang được dán trước cửa dịch vụ”. Chị Hoa nhấn mạnh rằng “công dân có quyền giám sát và có quyền sử dụng camera khi nghi ngờ nhân sự Đại sứ quán có hành vi không đúng quy định”.

Tiếp theo, một yêu cầu nữa được đặt ra với đại sứ quán là “Tuyệt đối không xâm phạm dữ liệu thông tin cá nhân của công dân, không sử dụng thông tin cá nhân (số điện thoại, địa chỉ...) cho những mục đích không liên quan đến thủ tục hồ sơ mà công dân đang yêu cầu”.

Cuối cùng, chị Hoa nêu ý kiến rằng đại sứ quán cần phải “nhắc máy nghe điện khi công dân gọi đến”.

Bài đăng của chị nhận được hơn 570 phản ứng “yêu”, “thích”, gần 300 lời bình luận và 16 người lan truyền bằng chức năng “share” (chia sẻ).

Theo quan sát của VOA, 71 người tỏ ý ủng hộ với khả năng cao sẽ tham gia biểu tình, một số người thậm chí viết rằng sẵn sàng tham gia “bất cứ lúc nào, ở bất cứ nơi nào”. Có hơn 490 người thể hiện họ ủng hộ nhưng không thể tham gia.

Bên cạnh các ý kiến ủng hộ biểu tình, nhiều người xác nhận tình trạng “tìm cả cái web” của Đại sứ quán Việt Nam ở Nhật Bản cũng “không thấy đâu” biểu phí, lệ phí. Có người cho biết rằng đã có lần gọi điện khoảng “100 cuộc” trong cả một ngày tới đại sứ quán lẫn các lãnh sự quán của Việt Nam ở Tokyo, Osaka và Fukuoka “mà không liên lạc được”.

VOA cố gắng liên lạc với Đại sứ quán Việt Nam ở Tokyo để kiểm chứng các thông tin kể trên nhưng không kết nối được.

Một số người đề xuất chưa nên biểu tình mà trước hết hãy gửi đi một đơn khiếu nại, nếu đại sứ quán “không có thiện chí thay đổi” mới tiến hành biểu tình ôn hòa trước đại sứ quán.

Thành viên Lê Thị Phương Thúy đề nghị lập “lập ra một hội đồng bao gồm nhiều người Việt Nam ưu tú tại Nhật Bản, cùng bàn bạc và đưa ra những phương án phù hợp, khôn ngoan” một khi phải đi đến việc biểu tình.

Vẫn chị Thúy bình luận thêm: “Tham nhũng hay còn được gọi như một loại ‘giặc nội xâm’, một loại giặc tàn phá rất lớn đất nước từ bên trong. Chúng ta không kêu gọi biểu tình, chúng ta kêu gọi lòng tự hào và lòng yêu nước trong mỗi công dân Việt Nam tại Nhật Bản, cùng đẩy trừ quan liêu, tham nhũng”.

Từ góc nhìn của mình, thành viên Lê Hữu Cường khẳng định: “Biểu tình là đúng. Ở Ba Lan, nếu không có biểu tình thì đến giờ Đại sứ quán [Việt Nam] vẫn không thay đổi, người dân vẫn đang bị lạm thu, những nhiễu”.

Như VOA đã đưa tin, hơn 300 người biểu tình trước Đại sứ quán Việt Nam ở thủ đô Warsaw của Ba Lan hôm 12/3 để phản đối nạn lạm thu các loại phí và đòi viên đại sứ từ chức. Sau cuộc biểu tình, nhiều người Việt ở Ba Lan ghi nhận những cải thiện rõ rệt về sự minh bạch và thái độ phục vụ của đại sứ quán.

Trao đổi với VOA qua tin nhắn, chị Hoa - người đăng bài khảo sát về biểu tình trước Đại sứ quán Việt Nam ở Tokyo - nói chị hy vọng rằng 5 yêu cầu mà chị và nhiều người Việt ở Nhật Bản nêu ra có thể được giải quyết mà không cần đến biểu tình.

[Kiều hối 2021 đạt 14 tỷ USD, Chủ tịch nước đọc thơ: "Quê hương đất mẹ đề huề mong con!"](#)

RFA

2022.01.25

Capture à partir de :[RFA](#)

Hình minh họa: Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc. Reuters/ RFA edit

Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc hôm 22/1/2022 đọc hai câu thơ để mở đầu cho chương trình "Xuân Quê hương 2022" dành cho người Việt ở nước ngoài về quê đón Tết Nhâm dần.

"Nhân dịp này, tôi xin gửi những tình cảm thân thương, lời thăm hỏi chân tình và lời chúc mừng Năm mới tốt đẹp nhất tới bà con kiều bào ta có mặt tại đây cùng toàn thể đồng bào đang sinh sống, làm việc và học tập ở nước ngoài với sự rung cảm của tình quê Việt:

*Mỗi năm Tết đến Xuân về,
Quê hương đất mẹ đề huề mong con."*

Ông Phúc đọc bài phát biểu.

Chủ tịch nước còn tiết lộ, lượng kiều hối 2021 tiếp tục tăng với tổng số đạt gần 14 tỷ USD, đồng thời cho rằng "đó cũng là tình cảm, sự sẻ chia đong đầy của bà con ta với Tổ quốc và với bà con nơi quê nhà."

Ngân hàng Nhà nước (NHNN) Việt Nam hồi tháng 12/2021 cho biết, lượng kiều hối gửi về nước năm qua ước đạt 12,5 tỷ USD.

Trong khi đó, Ngân hàng Thế giới (WB) và tổ chức hợp tác quốc tế về người di cư KNOMAD dự báo Việt Nam đứng thứ tám thế giới và

đứng thứ ba trong khu vực châu Á-Thái Bình Dương về lượng kiều hối trong năm 2021, ước tính ở mức 18,1 tỷ USD, cao hơn mức 17,2 tỷ USD năm 2020.

